

§ 16 a, stk. 2

Miljøgodkendelse

Slagtesvineproduktion på Hejsager Næsvej 137B, 6100 Haderslev.
Meddelt den 2. juli 2024.

Registreringsblad

Husdyrbruget

Husdyrbrugets CVR-nummer	33 28 48 37
Husdyrbrugets navn	Bram I/S
Beliggenhedsadresse	Hejsager Næsvej 137B, 6100 Haderslev

Ansøger

Ansøger navn	Bram I/S
Ansøger adresse	Grarup Overby 31, 6100 Haderslev
Ansøger telefon	21 74 34 43
Ansøger e-mail	jesper@bbram.dk

Ejer

Ejers navn	Hans Barsøe Bram	Jesper Barsøe Bram
Ejers adresse	Sodegade 12, 6100 Haderslev	Grarup Overby 31, 6100 Haderslev
Ejers telefon	22 29 22 84	21 74 34 43
Ejers e-mail		jesper@bbram.dk

Konsulent

Konsulent CVR-nummer	25 91 45 62
Konsulent virksomhedsnavn	Miljø og Natur
Konsulent navn	Jakob Altenborg
Konsulent adresse	Byrumvej 30, 9940 Læsø
Konsulent telefon	26 25 97 91
Konsulent e-mail	jakob@miljoeognatur.dk

Ejendom

Ejendomsnummer	8263825
CHR-numre	127502
Matrikel nummer	41 - Sode, Halk
Evt. øvrige matrikler	2, 44, 45, 46, 47, 51 og 56b - Sode, Halk 77, 780, 781 og 783 - Hejsager, Halk

Myndighed

Navn	Haderslev Kommune, Miljø, Landbrugsgruppen
Adresse	Christian X's Vej 39, 6100 Haderslev
Sagsbehandler	Ekstern konsulent Hanne Quvang Jacobsen
Telefon	42 99 92 49
E-mail	haqj@niras.dk
Kvalitetssikring	Maja H. Vink

Godkendelse

Ansøgning indsendt	21. juni 2023
Godkendelsestype	§ 16 a, stk. 2, ammoniakemission, på 8.603 kg NH ₃ -N/år
Visiteret fuldt oplyst	20. februar 2024
Meddelt	2. juli 2024
Husdyrgodkendelse.dk	Skema nr. 240429, version 4
Acadre nr.	23/13771

Indholdsfortegnelse

Registreringsblad	2
A. Afgørelse	5
Dispensation fra afstandskrav til naboskel	5
Baggrund for afgørelse om miljøgodkendelse	6
Udnyttelsesfrist og retsbeskyttelse	7
B. Vilkår for husdyrbruget	8
C. Miljøteknisk beskrivelse	15
Generelt	15
Indretning og drift	15
Opbevaring og håndtering af husdyrgødning	17
Husdyrbrugets beliggenhed	17
Husdyrbrugets landskabelige placering og planmæssige forhold	18
Naturvurdering	21
Lugtgener	26
Støjgener og rystelser	28
Støvgener	29
Lysgener	29
Skadedyr	29
Transport, til- og frakørsler	29
Olie, kemikalier og affald	30
Spilde- og overfladevand	30
Energi og vandforbrug	31
BAT ammoniakemission og BAT-redegørelse	31
Egenkontrol	33
Risikoforhold	33
Ophør	33
Særregler for IE-husdyrbrug	34
Alternativer	34
Kumulative forhold	34
D. Offentlighed og klagevejledning	35
Annoncering af ansøgningen om miljøgodkendelse	35
Høring af naboer og parter om udkast til miljøgodkendelse	35
Annoncering af afgørelse	35
Klagevejledning	36
Bilag 1: Situationsplan	37

Bilag 2: Produktionsarealer	38
Bilag 3: Interne transportveje.....	39
Bilag 4: Afløbsplan.....	40
Bilag 5: OML – Placering af ventilationsafkast.....	41
Bilag 6: OML – Ventilationsafkast indretning	42
Bilag 7: OML – Placering af naboer	45
Bilag 8: OML – Data.....	46
Bilag 9: OML – Beregninger.....	50
Bilag 10: Ansøgers miljøkonsekvensrapport.....	60

A. Afgørelse

Haderslev Kommune har d. 21. juni 2023 modtaget ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget på Hejsager Næsvej 137B, 6100 Haderslev. Ansøgningens omfang og indhold blev efterfølgende udvidet, og ansøgningen for det endelige projekt blev indsendt d. 19. februar 2024. Ansøgningen omfatter:

- Overgang til stipladsmodellen.
- Udnyttelse af produktionsarealerne i de eksisterende 12 slagtesvinestalde i 12 rundbuehaller.
- Etablering af seks nye slagtesvinestalde i seks nye rundbuehaller.
- Etablering af BAT-teknologien "Skov A/S, Farm AirClean BIO Flex 2-stage, Biologisk luftrensning, Svinestalde" i alle eksisterende og nye stalde med en ammoniakreduktion på 67 % og en lugtreduktion på 18,5 %.
- Udvidelse af eksisterende udleveringsgang.

Haderslev Kommune meddeler miljøgodkendelse efter § 16 a, stk. 2 i husdyrbrugloven¹ til udvidelse af slagtesvineproduktion med de stillede vilkår i Afsnit B. Det forudsættes, at projektet gennemføres og drives, som det er beskrevet i ansøgning nr. 240429, version nr. 4. på Husdyrgodkendelse.dk.

Ved ibrugtagning af denne miljøgodkendelse bortfalder Haderslev Kommunes eksisterende § 12 miljøgodkendelse fra 26. maj 2016 og tillæg til § 12 miljøgodkendelse fra 26. april 2018, der blev revurderet 28. juni 2022.

Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres uden kommunens forudgående godkendelse. Haderslev Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed.

Miljøgodkendelsen omfatter hele husdyrbruget. Det vil sige både de eksisterende og nye anlæg. Miljøgodkendelsen er kun en del af det retsgrundlag, som husdyrproduktionen er underlagt. Gældende lovgivning og generelle regler for driften af en landbrugsejendom og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen forudsættes kendt og skal følges.

Afgørelsen omfatter alene forholdet til husdyrbrugloven. Øvrige relevante tilladelser, godkendelser og/eller dispensationer skal indhentes særskilt. Der skal derfor eventuelt søges om en separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand eller lignende hos Haderslev Kommune.

Dispensation fra afstandskrav til naboskel

Nye stalde skal som udgangspunkt overholde afstandskravene i husdyrbruglovens § 8, herunder kravet på 30 m til naboskel.

Afstandskravet i § 8 til naboskel er ikke overholdt i forbindelse med etablering af de seks nye slagtesvinestalde. Der er ca. 9-11 m fra stald 13, 15 og 17 til naboskel mod nord. Der er tale om et naboskel til et ubebygget markareal, matrikel nr. 53 Sode, Halk. Der er ca. 12-14 m fra stald 12, 14 og 18 til naboskel mod syd. Der er tale om matrikel nr. 54b Sode, Halk, hvor der ligger et biogasanlæg.

Der er søgt om dispensation for afstandskravet til naboskel. Det er oplyst, at der tidligere er givet dispensation til de eksisterende 12 slagtesvinestalde. Udvidelsen med de seks nye slagtesvinestalde skal fortsættes i samme stil og størrelse som det eksisterende.

Etablering af de seks nye slagtesvinestalde er erhvervsmæssigt nødvendigt for den planlagte drift på ejendommen. Der er tidligere, med tillæg til § 12 miljøgodkendelse af 26. april 2018, meddelt dispensation fra afstandskrav til de eksisterende 12 slagtesvinestalde. Matriklen, hvor det eksisterende staldanlæg og hvor de seks nye slagtesvinestalde skal etableres, har en størrelse som betyder, at den ønskede etablering af de seks nye slagtesvinestalde kun kan ske med dispensation fra afstandskravet.

¹ Husdyrbrugloven – Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv. Lovbekendtgørelse nr. 520 af den 1. maj 2019.

En alternativ placering af nye slagtesvinestalde, der kan overholde afstandskravet kunne være, at staldene skulle etableres med en anden retning og længde end det ønskede. Det vurderes at være hensigtsmæssigt i forhold til landskabelig fremtoning, at de seks nye slagtesvinestalde fortsættes i samme stil, størrelse og retning som det eksisterende staldanlæg frem for at etablere de nye stalde med en anden retning, der ville kunne overholde afstandskravet.

Afstandskravet på 30 m til naboskel er begrundet i hensynet til nabobeboelser overfor lugt, transporter, skadedyr mv. fra husdyranlæg. I det, der er tale om skel til anden markjord uden beboelse og skel til biogasanlæg, vurderes det, at etablering af de seks nye slagtesvinestalde indenfor en afstand af 9-18 m fra skel ikke vil være til væsentlig gene.

Med baggrund i ovenstående vurderes det, at der kan meddeles dispensation for afstandskravet for de seks nye slagtesvinestalde til naboskel.

Høring i forhold til afstand til naboskel, er foretaget i forbindelse med den generelle nabohøring.

Der indkom ingen bemærkninger om dispensationen i høringsperioden.

Med baggrund i ovenstående meddeler Haderslev Kommune dispensation for afstandskravet fra de nye slagtesvinestalde til naboskel. Der henvises til Husdyrbruglovens § 9, stk. 3 og kravet i § 8, stk. 1, nr. 7 vedrørende afstand til naboskel.

Afgørelsen kan påklages jf. klagevejledning i afsnit D.

Baggrund for afgørelse om miljøgodkendelse

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i husdyrbrugloven og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen², samt Miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold (husdyrvejledningen).

Husdyrbruget er omfattet af husdyrbruglovens § 16 a, stk. 2. da der er et produktionsareal, der er større end 100 m², en ammoniakemission på 8.603 kg NH₃-N/år og flere end 2.000 stipladser til slagtesvin.

Haderslev Kommune har kontrolleret, at der er overensstemmelse mellem ansøgningen på Husdyrgodkendelse.dk og kommunens registreringer i forhold til nudrift og 8 års drift. Kommunen har vurderet projektets mulige påvirkning af miljøet og omgivelserne. Vurderingen ses i Afsnit C og ligger til grund for de vilkår, der er angivet i Afsnit B. Vurderingerne skal belyse konsekvenserne af driften på ejendommen, og om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, der fremgår af ansøgningen, er tilstrækkelige.

Haderslev Kommune vurderer, at miljøgodkendelse til at udnytte de eksisterende staldes produktionsarealer, og etablering af nye stalde er erhvervsmæssigt nødvendigt for husdyrbrugets og bedriftens fortsatte drift, da bedriften har en strategi om at reducere antallet af produktionslokaliteter og samle produktionen på færre lokaliteter. Der er for nuværende produktion på 19 adresser, og dette antal ønskes reduceret. Det er desuden et ønske fra ejers side at øge fokus på at reducere miljøbelastningen fra den samlede produktion, og derfor etableres der biologisk luftrensning i forbindelse med udvidelsen. Bedriften er desuden i gang med en løbende udvikling af produktionen, hvor der ligeledes søges om flere pladser til smågrise og til søer på andre lokaliteter. Derfor er en udvidelse af kapaciteten til opfodning af slagtesvin naturlig og erhvervsmæssig nødvendigt for at følge bedriftens strategi og mål.

Den fleksibilitet, der ligger i at komme over på stipladsmodellen betyder, at det er valgfrit hvor mange dyr der produceres, og til hvilken vægt de produceres, så længe at produktionen overholder dyrevelfærdsreglerne. Flexibiliteten giver mulighed for at kunne udnytte staldanlægget optimalt, og producere det antal grise, som anlægget giver mulighed for.

² Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen - Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse mv. af husdyrbrug bekendtgørelse nr. 300 af 20. marts 2024.

Haderslev Kommune vurderer sammenfattende, at der kan gives lov til projektet idet:

- Projektet er erhvervsmæssigt nødvendigt.
- Husdyrbruget, med de stillede vilkår, kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.
- Husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik.
- Projektet med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget sikrer, at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet eller andre væsentlige gener.

Udnyttelsesfrist og retsbeskyttelse

Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 6 år fra godkendelsen er meddelt. Godkendelsen anses som fuldt udnyttet, per dato for meddelelse af godkendelsen, da der dels er tale om overgang til ny lovgivning (stipladsmodellen) samt etablering af nye stalde.

Med denne miljøgodkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning og drift jævnfør husdyrbruglovens § 40, stk. 1, jævnfør dog stk. 2. Dette betyder, at vilkårene inden for denne periode kun kan ændres, hvis der fremkommer nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører skadevirkninger, der ikke kunne forudses da afgørelsen blev meddelt, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund. Retsbeskyttelsen gælder indtil den 2. juli 2032.

B. Vilkår for husdyrbruget

Denne miljøgodkendelse meddeles på nedenstående vilkår. Vilkårene skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor miljøgodkendelsen udnyttes. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, der generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for godkendelsen.

Generelt

- 1) Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet fra Husdyrgodkendelse.dk skema nr. 240429, version 4 og med de ændringer og vilkår, der fremgår af denne miljøgodkendelse.
- 2) Miljøgodkendelsen skal altid være at finde på husdyrbruget, enten udskrevet eller digitalt, og være tilgængelig for ejer og medarbejdere. Dens indhold skal være driftsleder bekendt. Relevante vilkår skal være medarbejderne bekendt.

Indretning og drift – Produktionsareal og staldsystem

- 3) Husdyrbruget må etablere seks nye slagtesvinestalde (staldene 13-18) på hver 900 m² med et produktionsareal for hver på 759 m². I tilknytning til de nye stalde kan der etableres ny udleveringsgang. Staldene og udleveringsgangen skal placeres og indrettes som vist på Bilag 1 og 2.

Stald 13, 15 og 17 må etableres med en afstand på 9-11 m til naboskel mod nord, markareal med matrikel nr. 53 Sode, Halk.

Stald 12, 14 og 18 må etableres med en afstand på 12-14 m til naboskel mod syd, matrikel nr. 54b.

- 4) Såfremt der træffes dræn eller rørlagt vandløb under anlægsarbejdet af de nye stalde, skal disse afbrydes og omlægges, så de ikke ligger inden for 15 meter fra det nye byggeri.
- 5) Husdyrbrugets anlæg, stalde og produktionsarealer skal være i overensstemmelse med Tabel 1, og være placeret som vist på Bilag 1.

Tabel 1 Stalde og produktionsarealer på husdyrbruget ved ansøgt drift.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Produktion og staldsystem	Produktionsareal (m ²)	Produktionsareal (%)*
Stald 1	872	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	759	87,0
Stald 2	832	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	759	91,2
Stald 3	858	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	759	88,5
Stald 4	877	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	759	86,5
Stald 5	905	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	759	83,9
Stald 6	905	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	759	83,9
Stald 7	884	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	759	85,9
Stald 8	879	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	759	86,3

Stald 9	878	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	759	86,4
Stald 10	858	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	759	86,4
Stald 11	896	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	759	84,7
Stald 12	912	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	759	83,2
Stald 13	900	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	759	84,3
Stald 14	900	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	759	84,3
Stald 15	900	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	759	84,3
Stald 16	900	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	759	84,3
Stald 17	900	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	759	84,3
Stald 18	900	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	759	84,3

Teknologi for luftrensning

- 6) Afkast fra alle 18 stalde skal tilsluttes et biologisk luftrensningsanlæg af typen efter teknologien "Skov A/S, Farm AirClean BIO Flex 2-stage, Biologisk luftrensning, Svinestalde", der giver mulighed for 88 % reduktion på N og 74 % reduktion på lugt.

Aktuelt skal det biologiske luftrensningsanlæg give 67 % reduktion på N og 18,5 % reduktion af lugt i de 18 stalde.

- 7) Luftrensningsanlægget skal forsynes med differenstrykmåler, vandmåler samt ledningsevne sensor. Ledningsevne sensoren skal være placeret i bundkar til filter 2.
- 8) Ventilationssystemet skal være dimensioneret til at luftrensningsanlægget behandler 128.450 m³ luft pr. time, hvor 128.450 m³ luft pr. time svarer til 25 % af den maksimale dimensionerede ventilationskapacitet fra stald 1-16. De første 0-128.450 m³ luft pr. time udsugningsluft skal altid ledes gennem luftrensningsanlægget.

Ventilationssystemet skal være dimensioneret til at luftrensningsanlægget behandler 64.225 m³ luft pr. time, hvor 64.225 m³ luft pr. time svarer til 25 % af den maksimale dimensionerede ventilationskapacitet fra stald 17-18. De første 0-64.225 m³ luft pr. time udsugningsluft skal altid ledes gennem luftrensningsanlægget.

- 9) Luftrensningsanlægget skal være i drift 8.760 timer pr. år med forbehold for mindre driftstop i forbindelse med rengøring, vedligehold og serviceeftersyn.
- 10) Luftrensningsanlæggets ledningsevne skal være indstillet i henhold til SKOVs anbefalinger og ikke overstige 6 mS/cm i bundkar ved filter 2.
- 11) Tryktabet over luftrensningsanlægget bør ikke overstige 75 pascal (Pa).

- 12) Luftrensningsanlægget skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.
- 13) Der skal føres en logbog for luftrensningsanlægget, hvori følgende registreres:
 - Ledningsevnen (som minimum på timebasis). Registreres løbende i Bioflex styring DOL356.
 - Luftrensningsanlæggets driftstid. Registreres løbende i Bioflex styring DOL356.
 - Månedlige målinger af vandforbruget og tryktabet. Registreres løbende i Bioflex styring DOL356.
 - Tidspunkter for rengøring/skiftning af filtre. Manuel Logbog.
 - Enhver form for driftsstop med angivelse af årsag og varighed. Manuel Logbog.
- 14) Der skal indgås en skriftlig aftale med producenten/leverandøren om serviceeftersyn af luftrensningsanlægget. Luftrensningsanlægget skal kontrolleres af producenten/leverandøren mindst hver fjerde måned. Kalibrering af ledningsevne sensoren skal foretages mindst én gang årligt. Serviceaftalen med producenten skal opbevares på husdyrbruget.
- 15) Tilsynsmyndigheden skal underrettes, såfremt luftrensningsanlægget er ude af drift i en periode på mere end en uge.
- 16) Logbogen, den elektroniske registrering af data, kontrolrapporter samt dokumentation for kalibrering af ledningsevne sensoren skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- 17) Ved efterfølgende ændring af ventilationsafkast, motorkapacitet, og/eller, ændringer af dimensionerne i luftrensningsanlæggets behandling af m³ luft pr. time, herunder procentdelen af den maksimale dimensionerede ventilationskapacitet, skal der forud for ændringen indsendes en redegørelse, som viser at lugtkriteriet og ammoniakreduktionen fortsat er overholdt.

Indretning og drift - Anlæg til gødning

- 18) Husdyrbrugets gødningsopbevaringsanlæg skal være i overensstemmelse med Tabel 2 og placeret som vist på Bilag 1.

Tabel 2 Gødningsopbevaringsanlæg ved ansøgt drift.

Navn	Lagertype	Overfladeareal (m ²)	Dimension (m ³)	Yderligere oplysninger
Gylletank 1	Flydende	183	670	Fast overdækning (betonlåg) med 50 % NH ₃ effekt.

Teknologi for fast overdækning

- 19) Gylletank nr. 1 skal være forsynet med fast overdækning i form af betonlåg.
- 20) Åbning af betonlåget må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.
- 21) Skader på betonlåget skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.
- 22) Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.

- 23) Der skal føres en logbog for gyllebeholderen, hvori eventuelle skader på betonlåget noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Indretning og drift - Øvrige anlæg

- 24) Der kan etableres fem nye tekniske anlæg til biologisk luftrensning. Anlæggene skal placeres som vist på Bilag 1.

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

- 25) Hvis gyllen ikke suges direkte over i gyllevogn med påmonteret læssekran, skal påfyldning af gyllevognene foregå på støbt plads med afløb til beholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart inden arbejdsdagens ophør.
- 26) Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der skal tages størst muligt hensyn til omgivelserne. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle.

Beliggenhed og landskab

- 27) De seks nye slagtesvinestalde, den nye udleveringsgang og de fem nye tekniske anlæg til biologisk luftrensning skal etableres i tilknytning til de eksisterende stalde, som det fremgår af Bilag 1. Dimensioner, byggematerialer og farvevalg skal svare til det eksisterende byggeri. Byggematerialerne må ikke være blanke og/eller reflekterende.
- 28) Der skal etableres og vedligeholdes afskærmende beplantning som angivet med grønt på beplantningsplanen i Figur 1. Udgåede planter skal således erstattes ved nyplantning af egnstypiske løvfældende træer og buske. Beplantningen skal genetableres/suppleres, sådan at de levende hegn har en tilstrækkeligt afskærmende effekt. Vurderingen foretages af tilsynsmyndigheden.

Figur 1 Beplantningsplan for Hejsager Næsvej 137B

- 29) Beplantningen skal etableres førstkommande plantesæson, efter at det ansøgte projekt er gennemført.

Lugtgener

- 30) Ventilationsafkastene skal placeres, som det fremgår af redegørelsen for den gennemførte OML-beregning, Bilag 5, 8 og 9. Ventilationsafkastene skal indrettes med hensyn til højde over terræn, diameter og ventilationsvolumen, som det fremgår af Bilag 6.
- 31) Alle ventilationsafkast skal føres op i lige rør og være uden overdækning.
- 32) Husdyrbruget skal på kommunens forlangende dokumentere og redegøre for ventilationsanlæggets dimensionering og effekt, herunder ventilationsvolumen.
- 33) Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at stier, stalde og foderkrybber holdes tørre, at støv- og smudsbelægning i stalden fjernes, og at fodringsanlægget holdes rent. Ventilationssystemet og stalde skal rengøres ved hvert holdskifte.
- 34) Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til væsentlige lugtgener, kan kommunen meddele påbud om, at virksomheden for egen regning skal udarbejde og gennemføre et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne. Der kan maksimalt stilles krav om reel lugtmåling en gang årligt på ansøgers regning.

Støjgener

- 35) Virksomhedens bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i det åbne land, i byzone og ved samlet bebyggelse ikke overskride følgende værdierne i Tabel 3. Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen. Støjgrænserne må i samlet bebyggelse og byzone ikke overskrides noget sted i området.

Tabel 3 Vejledende Støjgrænser fra i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder".

Tidspunkt	Støjgrænser, Det åbne land dB(A)	Støjgrænser, Byzone dB(A)	Støjgrænser, Samlet bebyggelse dB(A)	Reference tidsrum (Midlingstid)
Hverdage kl. 07-18	55	45	45	8 timer
Lørdag kl. 07-14	55	45	45	7 timer
Lørdag kl. 14-18	45	40	40	4 timer
Søn- og helligdag kl. 07-18	45	40	40	8 timer
Aften, alle dage kl. 18-22	45	40	40	1 time
Nat, alle dage kl. 22-07	40	35	35	½ time

Det bemærkes, at støj fra brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne.

- 36) Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at vilkårets fastsatte støjgrænser overholdes. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt.

Målingerne / beregningerne skal være en "Miljømåling – ekstern støj", og skal udføres af en person eller firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over firmaer/personer, som er godkendte til at udføre "Miljømåling – ekstern støj". Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

Støvgener

- 37) Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for husdyrbrugets eget areal. Vurderingen foretages af tilsynsmyndigheden.
- 38) Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning undgås, fx ved montering af støvcykloner.

Lysgener

- 39) Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.
- 40) Udendørs belysning skal forsynes med bevægelsessensorer eller automatisk slukning, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til en halv time efter endt aktivitet på pladsen.

Skadedyr

- 41) Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning, mv. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr. Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand med henblik på at forhindre gode levemuligheder for rotter.
- 42) Der skal overalt på husdyrbruget udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse efter de nyeste [Retningslinier-for-fluebekaempelse.pdf \(au.dk\)](#).

Olie, kemikalier og affald

- 43) Olie, diesel og kemikalier skal opbevares i overjordiske beholdere på støbt plads med tæt bund uden afløb og uden risiko for afstrømning til terræn.
- 44) Tankning af brændstof skal ske under opsyn.

Spilde- og overfladevand

- 45) Fra befæstede arealer må der ikke ske overfladeafstrømning af urent vand til det omgivende terræn.
- 46) Vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødnings- og sprøjterester, skal foregå på støbt plads med tæt bund og med bortledning af spildevandet til gyllebeholder.
- 47) Eventuelle brønde eller anden opsamling til tagvand skal sikres, så overfladeafstrømning med forurenende stoffer ikke ledes til regnvandsledningen.

Energi- og vandforbrug

- 48) Elforbruget skal registreres og staldanlæggets elinstallationer skal repareres og vedligeholdes løbende.
- 49) Vandforbruget skal registreres og staldanlæggets vandinstallationer skal repareres og vedligeholdes løbende.

Egenkontrol

- 50) Der skal foreligge dokumentation for registrering af el- og vandforbrug samt at der foretages løbende vedligehold af el- og vandinstallationer. Dokumentationen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Egenkontrolvilkår i forhold til teknologi for biologisk luftrensning og fast overdækning af gyllebeholder fremgår under indretning og drift.

Risikoforhold

- 51) Beredskabsplanen skal opdateres én gang årligt, inden den 31. december, samt efter uheld. Dato for opdatering skal fremgå af beredskabsplanen. Medarbejderne skal være bekendt med beredskabsplanen.

Ophør

- 52) Husdyrbruget skal meddele kommunen, hvis driften ophører, eller hvis produktionen permanent nedsættes så meget, at ejendommen ikke længere er et IE-husdyrbrug.
- 53) Ved husdyrbrugets ophør fjernes tilbageværende husdyrgødning, ejendommen ryddes for affald, kemikalier, døde dyr, spildevand, foder mv. Alt affald skal bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativer.

Særregler for IE-husdyrbrug

Udover ovenstående vilkår er der en række krav i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (nr. 300/2024), som også skal opfyldes for denne § 16 a, stk. 2 miljøgodkendelse. Det er §§ 49-57. Der vil blive set på disse vilkår i forbindelse med tilsyn, og ellers skal dokumentationen indsendes til kommunen senest 31. december hvert år.

C. Miljøteknisk beskrivelse

Haderslev Kommunes vurderinger foretages på grundlag af ansøgersøgningsmaterialet, supplerende oplysninger fra ansøger samt Haderslev Kommunes oplysninger om natur- og miljøforhold i området, og på områdets sårbarhed over for påvirkninger fra husdyrbruget.

Generelt

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit A, B1 og B3.

Denne miljøgodkendelse omfatter udelukkende husdyrbruget på adressen Hejsager Næsvej 137B, 6100 Haderslev. Haderslev vurderer, at husdyrbruget ikke er forureningsmæssigt forbundet med et andet husdyrbrug og er heller ikke teknisk og driftsmæssig forbundet med andre husdyrbrug. Udover dette husdyrbrug driver ansøger adskillige andre husdyrbrug i Haderslev Kommune, med separate miljøgodkendelser.

Den samlede ejendom omfatter tre adresser, men ikke andre husdyrbrug: De tre adresser er;

- Hejsager Næsvej 137B med stalde til svin
- Sodegade 19 med stuehus, maskinhus mv.
- Sodegade 18 med enfamiliehus

Haderslev Kommune stiller vilkår til, at projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet Husdyrgodkendelse.dk skema nr. 240429 version 4 og med de ændringer og vilkår, der fremgår af miljøgodkendelsen.

Haderslev Kommune stiller vilkår om, at det er driftsleder for anlægget, som er ansvarlig for at overholde miljøgodkendelsens vilkår. For at sikre, at godkendelsens vilkår er tilgængelige for de ansatte, stilles der vilkår om, at godkendelsen skal foreligge på husdyrbruget.

Erhvervsmæssigt nødvendigt

Haderslev Kommune vurderer, at overgang til stipladsmodellen i de eksisterende stalde og etablering af de seks nye slagtesvinestalde er erhvervsmæssigt nødvendigt for den planlagte drift på ejendommen. Det er oplyst, at det er erhvervsmæssigt nødvendigt for husdyrbrugets og bedriftens fortsatte drift, da bedriften har en strategi om at reducere antallet af produktionslokaliteter og samle produktionen på færre lokaliteter. Der er for nuværende produktion på 19 adresser og dette antal ønskes reduceret. Det er desuden et ønske fra ejers side om at øge fokus på at reducere miljøbelastningen fra den samlede produktion, og derfor etableres der biologisk luftrensning i forbindelse med udvidelsen. Bedriften er desuden i gang med en løbende udvikling af produktionen, hvor der ligeledes søges om flere pladser til smågrise og til søer på andre lokaliteter. Derfor er en udvidelse af kapaciteten til opfodning af slagtesvin naturlig og erhvervsmæssig nødvendigt for at følge bedriftens strategi og mål.

Indretning og drift

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit B1.

Haderslev Kommune vurderer, at den indsendte ansøgning om miljøgodkendelse i skema 240429 i husdyrgodkendelse.dk viser de rette forudsætninger i forhold til nudrift og 8 års drift. Husdyrbrugets tidligere produktion og miljøgodkendelser er:

- § 12 miljøgodkendelser af 26. maj 2016 til to slagtesvinestalde med årlig produktion på 40.000 slagtesvin (31-112 kg), dengang svarende til 1.122,11 DE samt etablering af en overdækket gyllebeholder på 3.000 m³,
- Tillæg til § 12 miljøgodkendelse af 26. april 2018 til at ændre to godkendte slagtesvinestalde til 12 rundbuehaller med en årlig produktion på 40.000 slagtesvin (31-112 kg), svarende til 1.122,11 DE samt at etablere en gyllebeholder på 5.000 m³ fremfor en på 3.000 m³ og en foderlade på 260 m².
- Anmeldeafgørelse af 7. oktober 2021 til en lukket fortank på 670 m³ til gylle.

- Revurdering af 28. juni 2022 for § 12 miljøgodkendelse og tillæg til § 12 miljøgodkendelse.

Husdyrbruget er et IE-brug, da der er flere end 2.000 stipladser til slagtesvin. Med det ansøgte vil der fremover være følgende anlæg og produktionsarealer på husdyrbruget:

Tilladte produktionsarealer, staldsystemer og staldteknologi

- 18 stalde med et produktionsareal for hver på 759 m², Dyretype: Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 – 49 % fast gulv. Heraf er stald 1 til 12 eksisterende stalde og stald 13 til 18 er nye stalde.
- Hver af de 18 stalde indrettes med biologisk luftrensning efter teknologien "Skov A/S, Farm AirClean BIO Flex 2-stage, Biologisk luftrensning, Svinestalde", der giver mulighed for 88 % reduktion på N og 74 % reduktion på lugt. Aktuelt sker indretningen med 67 % reduktion på N og 18,5 % reduktion på lugt i de 18 stalde.

Det samlede godkendte produktionsareal på 13.662 m² i staldanlæggene kan med denne miljøgodkendelse udnyttes fuldt ud til slagtesvin inden for dyrevelfærdsreglernes grænser.

Gødningsopbevaringsanlæg

- Gylletank 1, overfladeareal på 183 m² (volumen, 670 m³).
- Fast overdækning med betonlåg med 50 % reduktion på N.

Den anførte Gylletank 1 er reelt en fortank, der er lukket med betonlåg. Fortanke betragtes generelt som en del af gyllesystemet, der ikke indgår som et opbevaringsanlæg. Haderslev Kommune vurderer at fortanken kan indgå som et opbevaringsanlæg, da kapaciteten overstiger 100 m³.

Gyllebeholderen på 5.000 m³, der blev godkendt med tillæg til miljøgodkendelse i 2018 er ikke blevet opført. Da gyllebeholderen ikke er opført efter seks år, er tillægsgodkendelsen for gyllebeholderen ikke udnyttet, og godkendelsen til gyllebeholderen på 5.000 m³ er dermed bortfaldet.

Andre anlæg

- Eksisterende foderlade
- Eksisterende udleveringsgang ved staldene 1 til 12
- Ny udleveringsgang ved de nye stalde, staldene 13-18
- Biofilter i fem nye tekniske anlæg til biologisk luftrensning
- Eksisterende bygninger på Sodegade 19, som er bygning 4, 6 og 8 til maskinhus samt bygning 7 og 10 til lade (nr. på bygning er jf. BBR).

Miljøpåvirkningen med ammoniak og lugt afhænger af produktionsarealets og gødningsopbevaringsarealets størrelse, af dyresammensætningen og de anvendte staldsystemer samt af den anvendte teknologi. Kommunen stiller derfor vilkår til disse forhold for at sikre, at miljøpåvirkningerne fra ejendommen fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen. Herved opfyldes husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen krav om, at IE-brug skal have vilkår om relevante tekniske foranstaltninger (§ 43 stk. 1, nr. 10).

Der stilles vilkår jf. Miljøstyrelsens teknologiliste for luftrensning i forhold til teknologien "Skov A/S, Farm AirClean BIO Flex 2-stage, Biologisk luftrensning, Svinestalde", der giver mulighed for 88 % reduktion på N og 74 % reduktion på lugt.

Der stilles vilkår i tråd med Miljøstyrelsens teknologiliste for gylleopbevaring i forhold til teknologien "Fast overdækning af gyllebeholder". For at emissionsreduktionen er optimal skal overdækningen til enhver tid være tæt og intakt.

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit B1.

Ifølge § 10, stk. 1 og 2 i husdyrgødningsbekendtgørelsen³ vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst ni måneders produktion normalt være tilstrækkelig til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler. Dog skal der som minimum være kapacitet til seks måneders produktion. Jævnfør husdyrgødningsbekendtgørelsens § 10, stk. 4 kan kravet om tilstrækkelig opbevaringskapacitet opfyldes med skriftlige aftaler om afgivelse eller opbevaring på anden ejendom.

Gødningsproduktionen er relateret til antal dyr og ikke til m² produktionsareal. Denne § 16 a, stk. 2 miljøgodkendelse stiller ikke krav om dyrenes maksimale antal, og ejendommens opbevaringskapacitet beregnet i måneder kan derfor variere år for år.

Det er oplyst, at husdyrbrugets gødning afgives til biogas, og den afgassede gylle leveres ikke retur til husdyrbruget, men fordeles løbende til gyllebeholdere på øvrige af bedriftens ejendomme.

I forbindelse med kommunens periodiske tilsyn vil forholdet om tilstrækkelig opbevaringskapacitet blive kontrolleret i henhold til gældende regler.

Ved flytning af flydende husdyrgødning mellem opbevarings- eller husdyranlæg til fx gyllevogn opstår en risiko for spild af gylle og derved forurening af omkringliggende arealer. På husdyrbruget afhentes gyllen fra Gylletank 1 hvor den suges igennem den påmonterede sugestuds og over i gyllevognen. Dette minimerer risikoen for spild ved afhentning af gyllen. For at fastholde husdyrbruget på denne sikkerhedsforanstaltning stilles der vilkår om at påfyldning af gyllevogn skal ske på befæstet areal eller med sugekran.

Det vurderes, at håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der skal tages størst muligt hensyn til omgivelserne. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle. Dette fastholdes med vilkår.

Husdyrbrugets beliggenhed

De fastsatte afstandskrav i husdyrbruglovens §§ 6, 7 og 8 gælder for etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening. Afstandskravene i henhold til §§ 6, 7 og 8 i husdyrbrugloven måles til kanten af de pågældende bygninger.

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit B4.

Det er relevant at behandle afstandskravene i §§ 6, 7 og 8, da der er ansøgt om at etablere seks nye slagtesvinestalde i forlængelse af de eksisterende stalde. Afstandskrav og afstandene mellem disse og de nye anlæg ses i Tabel 4. Der sker ingen ændringer i de eksisterende stalde.

Tabel 4 Oversigt over afstande fra anlæg på husdyrbruget til nærmeste punkt med afstandskrav jævnfør husdyrbruglovens §§ 6, 7 og 8.

Husdyrbrugloven	Afstandskrav til	Afstandskrav (m)	Afstand (m)	Bemærkninger om anlæg
§ 6	Byzone eller sommerhusområde (eksisterende eller fremtidigt)	50	2.670	Fremtidig byzone Øsby
§ 6	Boligområde/Blandet bolig og erhverv (landzone der i lokalplan er udlagt til)	50	1.750	Boligområde ved Hejsager Strandvej

³ Husdyrgødningsbekendtgørelsen – Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning. Bekendtgørelse nr. 2243 af den 29. november 2021.

§ 6	Nabobeboelse	50	510	Grarupvej 52
§ 7	Kategori 1 natur	10	2.155	Elle- og Askeskov nordøst for anlæg
§ 7	Kategori 2 natur	10	1.330	Overdrev sydvest for anlæg
§ 8	Vandforsyningsanlæg (ikke almen vandforsyning)	25	26	DGU nr. 152.675
§ 8	Vandforsyningsanlæg (almen vandforsyning)	50	1.490	Hejsager Vandværk
§ 8	Vandløb, dræn og søer > 100 m ²	15/100*	93	Åbent vandløb langs matriklens vestlige kant
§ 8	Offentlig vej, privat fællesvej	15	136	Hejsager Næsvej
§ 8	Levnedsmiddelvirksomhed	25	< 25	
§ 8	Beboelse på samme ejendom	15	1.020	
§ 8	Naboskel	30	9 til 14	Til hhv. matrikel nr. 53 og 54b – Sode, Halk

* Ved etablering af anlæg til flydende husdyrgødning skal der være mindst 100 m til åbne vandløb og til søer med et areal større end 100 m²

De fastsatte afstandskrav i § 6 er mindst 50 m til byzone, område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign. samt til nabobeboelse. De generelle afstandskrav i § 6 er overholdt.

De fastsatte afstandskrav i § 7 er mindst 10 m til bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der benævnes som Kategori 1 natur og Kategori 2 natur. De generelle afstandskrav i § 7 er overholdt.

Der er fastsat afstandskrav i § 8 for vandforsyning (boring), vandløb, dræn, sø (100 m²), vej, levnedsmiddelvirksomhed, beboelse på samme ejendom og naboskel. Dispensation er mulig og kan indbygges i miljøgodkendelsen. De generelle afstandskrav i § 8 er ikke overholdt i forhold til naboskel. De øvrige afstandskrav er overholdt. Der er søgt om dispensation for afstandskravet til naboskel og Haderslev Kommune har meddelt dispensation, se under afsnit A.

Det skal sikres, at der ikke er et rørlagt vandløb eller dræn, hvor de nye stalde skal bygges. Der stilles derfor vilkår om at afbryde og omlægge disse, så der ikke er dræn eller rørlagt vandløb inden for 15 meter fra det nye byggeri, såfremt det fremkommer under anlægsarbejdet.

Fredninger, beskyttelseslinjer mv.

Det vurderes desuden at det ansøgte ikke ligger indenfor fredninger, strand-, klit-, sø-, å-, skov-, kirke- og fortidsmindebeskyttelseslinje eller indenfor beskyttede sten- og jorddiger (naturbeskyttelseslovens⁴ §§ 16-19 og museumslovens⁵ §§ 29 a og 29 e).

Husdyrbrugets landskabelige placering og planmæssige forhold

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit B4.

Det ansøgte projekt medfører, at der skal opføres seks nye slagtesvinestalde (staldene 13-18) i samme stil som og i tilknytning til det eksisterende bygnings-sæt. Der skal tillige opføres ny udleveringsgang ved de nye stalde, samt biofilter i fem nye tekniske anlæg til biologisk luftrensning. Se situationsplan i Bilag 1.

⁴ Naturbeskyttelsesloven - Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse. Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022.

⁵ Museumsloven - Bekendtgørelse af museumsloven. Lovbekendtgørelse nr. 358 af den 8. april 2014.

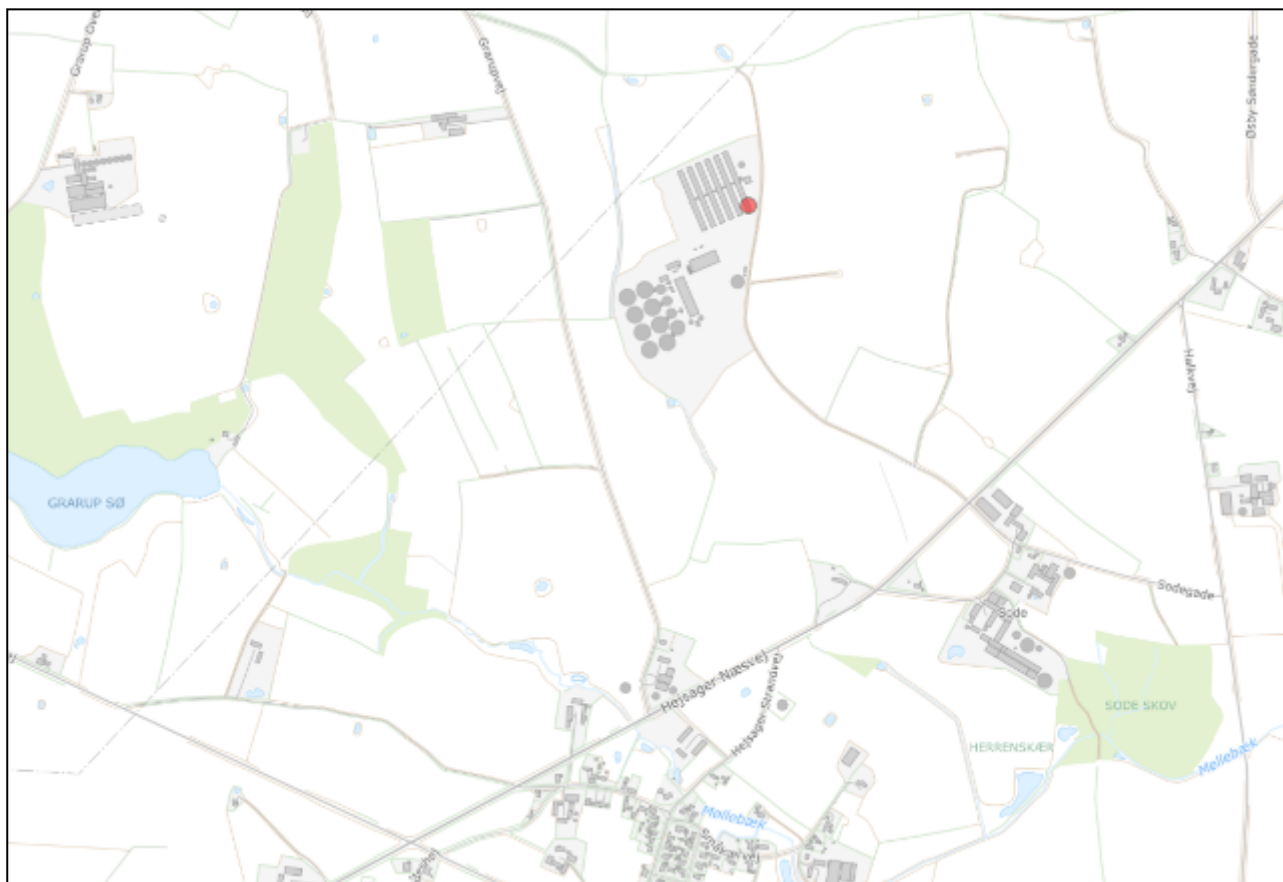
Det er oplyst, at hver af de nye stalde opføres som rundbuehaller magen til de eksisterende stalde. Hver stald bliver på ca. 900 m² og med et produktionsareal på 759 m². Dimensionerne af de nye rundbuehaller vil være samme størrelse, bredde, længde og højde som de eksisterende med en bygningshøjde på 5,5 m og rund taghældning. Byggematerialer og farvevalg vil svare til det eksisterende med stålplader, grå sider og hvidt tag.

Området

Husdyrbruget ligger i landzone, ca. 1,4 km nord for landsbyen Hejsager. I kommunens landskabskarakteranalyse ligger ejendommen i landskabstypen "stodriftsflade" og i den vestligste del af karakterområdet, K2 Næsset Landbrugsflade, der grænser op til karakterområdet K3 Starup Landbrugsflade.

På stordriftsfladen bør nødvendigt landbrugsbyggeri og tekniske anlæg indpasses i landskabets skala. Dette kan ske ved, at der stilles vilkår om større beplantning i grupper, som formidler skalaen mellem byggeriet og det omkringliggende landskab. Landskabet har en stor skala og kan ofte rumme store tekniske anlæg, herunder store vindmøller, da trækkene i landskabet er store og åbne.

Landskabskarakterbeskrivelsen for K2 Næsset landbrugsflade lyder overordnet: Områdets bærende karaktertræk er åbne landbrugsflader med mange levende hegn, småskove og enkeltstående træer, snoede veje og mange små velbevarede landsbyer samt store gårde. Karakteristisk er den lange kyststrækning, som præger landskabsoplevelsen i varierende grad alt efter, hvor der er sammenhæng til kysten. Fladen er generelt højtliggende, og terrænet falder flere steder markant nær ved vandkanten. Bankel Nor er et markant landskabselement, som er visuelt nærværende i et stort område, mens Noret syd for Halk er mindre markant i forhold til området som helhed. Kystskove præger flere steder det kystnære område.

Figur 2 Husdyrbrugets placering (rød prik ●).

Kommuneplanen

Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til kommuneplanens landskabelige udpegninger fremgår af tabellen nedenfor.

Tabel 5 Landskabelige udpegninger

Kommuneplan	Udpegnings	Uddrag af retningslinje	Anlæg inden for udpegnings
3.1.1	Særligt værdifulde landbrugsområder	Landbrugets udviklingsplaner og investeringsinteresser vægtes højt	Ja, alle anlæg
3.3.1	Lavbundsarealer	Skal som udgangspunkt friholdes for byggeri og anlæg, som forhindrer genskabelse af det naturlige vandstands niveau.	Nej
3.4.1	Naturområder, herunder særligt værdifulde	Hvis der undtagelsesvis tillades byggeri eller arealanvendelse, der forringer et naturområde, stilles krav om udlægning af nye områder.	Nej
3.4.2	Økologiske forbindelser, herunder potentielle	Etablering af nye større anlæg, må ikke i væsentlig grad forringe dyre- og plantelivets spredningsmuligheder.	Nej
3.4.3	Internationale naturbeskyttelsesområder (NATURA2000)	Skal friholdes for aktiviteter og anlæg, der kan forringe naturtyper og levesteder.	Nej
3.5.1	Bevaringsværdige landskaber	Skal som udgangspunkt friholdes for byggeri og anlæg, Hvor det tillades, skal placering og udformning tilpasses til landskabet.	Nej
3.5.2	Større sammenhængende landskaber	Friholdes for byggeri, der slører de visuelle og landskabelige sammenhænge. Placering og udformning skal tilpasses til landskabet.	Nej
3.5.3	Værdifulde geologiske beskyttelsesområder	Bebyggelse må ikke sløre eller ødelægge landskabstrækkene, deres overgange og sammenhæng.	Nej
3.5.4	Kystnærhedszonen	Funktionelt begrundet byggeri skal placeres bag ved eksisterende byggeri eller placeres på de påvirker kystlandskabet mindst mulig.	Nej

Som det ses af Tabel 5 ligger husdyrbrugets eksisterende staldanlæg samt de seks nye slagtesvinestalde indenfor Særligt værdifuldt landbrugsområde. Ved udpegnings af særligt værdifulde landbrugsområder, sikres landbrugets udviklingsmuligheder, hvor landbrugsproduktionen prioriteres højt.

Retningslinjen for Særligt værdifuld landbrugsområde er gengivet nedenfor.

- I områder, der er udpeget som særligt værdifulde landbrugsområder, skal landbrugets udviklingsplaner og investeringsinteresser vægtes højt.

Det vurderes, at det ansøgte byggeri af seks nye slagtesvinestalde (staldene 13-18) ny udleveringsgang ved de nye stalde samt biofilter i fem nye tekniske anlæg til biologisk luftrensning er i overensstemmelse med kommuneplanens retningslinjer, og byggeriet er erhvervsmæssigt nødvendigt.

Med hensyn til landskabstype, ligger ejendommen og det ansøgte i områdeudpegningen "Stordriftsflade". På stordriftsfladen bør nødvendigt landbrugsbyggeri og tekniske anlæg indpasses i landskabets skala. Dette kan ske ved, at der stilles vilkår om større beplantning i grupper, som formidler skalaen mellem byggeriet og det omkringliggende landskab. Landskabet har en stor skala og kan ofte rumme store tekniske anlæg.

Det vurderes, at det ansøgte projekt kan indpasses i landskabets skala, da de nye slagtesvinestalde, udleveringsgang og teknikbygninger opføres i samme stil og i tilknytning til det nuværende bygningsssæt.

Synlighed og alternativ placering

De nye slagtesvinestalde, udleveringsgang og teknikbygninger opføres i samme stil, i forlængelse og i tilknytning til de eksisterende 12 slagtesvinestalde. Dette vurderes ikke at give en væsentlig anderledes synlighed end hidtil, da det nye byggeri opføres i samme stil med tilsvarende byggematerialer og farver i tilknytning til et i forvejen stort staldanlæg.

Nord for staldanlægget er der eksisterende beplantning langs naboskellet og på matriklen syd for staldanlægget ligger der et større biogasanlæg. Synligheden af det nye byggeri vurderes ikke at påvirke området anderledes end hidtil, da anlægget mod nord fortsat vil være afskærmet af eksisterende beplantning og mod syd af det eksisterende biogasanlæg.

Mod øst og vest stilles der vilkår om afskærmende beplantning for at sikre, at husdyrbruget anlæg ikke påvirker det landskabelige udtryk markant.

Matriklen, hvor det eksisterende staldanlæg og hvor de seks nye slagtesvinestalde skal etableres har en størrelse, som betyder at den ønskede etablering af de seks nye slagtesvinestalde i en naturlig forlængelse og i tilknytning til de eksisterende 12 slagtesvinestalde kun kan ske, hvis der meddeles dispensation fra afstandskravet til naboskel. En alternativ placering af nye slagtesvinestalde, der kan overholde afstandskravet kunne være at staldene skulle etableres med en anden retning og længde end det ønskede. Det vurderes at være hensigtsmæssigt i forhold til den landskabelige fremtoning, at de 6 nye slagtesvinestalde fortsættes i samme stil, størrelse og retning som det eksisterende staldanlæg frem for at etablere de nye stalde med en anden retning, der ville kunne overholde afstandskravet. Såfremt der ikke udvides med den ansøgte placering af de seks ansøgte nye slagtesvinestalde, så vil alternativet formentlig være fortsat drift i de eksisterende slagtesvinestalde.

Samlet vurdering

Med den ansøgte placering af de seks nye slagtesvinestalde, udleveringsgang og teknikbygninger, der opføres i samme stil, i forlængelse og i tilknytning til de eksisterende 12 slagtesvinestalde vurderes det, at det ansøgte projekt ikke vil ændre den visuelle oplevelse af landskabet i væsentlig forstand.

Af hensyn til den visuelle oplevelse i landskabet stilles der vilkår om dimensioner, at byggematerialer og farvevalg skal svare til det eksisterende byggeri samt at det etableres og vedligeholdes afskærmende beplantning langs anlæggene mod vest, nord og øst.

Naturvurdering

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit B5.

Haderslev Kommune skal foretage vurdering af husdyrbrugets påvirkning af omkringliggende natur. I forbindelse med en husdyrproduktion vil der normalt ske en fordampning af ammoniak fra stald og gødningsopbevaring. En stor del af den fordampede ammoniak falder i kort afstand fra kilden og kan derfor forringe kvaliteten af nærliggende naturområder.

I miljøgodkendelsesordningen er der som udgangspunkt taget det nødvendige hensyn til naturområder, i kraft af krav til den maksimalt tilladte totaldeposition eller merdeposition af ammoniak til forskellige ammoniakfølsomme naturtyper, benævnt kategori 1, 2 og 3 naturområder. Ammoniakdepositionen fra husdyrbruget skal overholde beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Herudover ses på beskyttede naturtyper efter naturbeskyttelsesloven samt Natura 2000-områder og bilag IV-arter jævnfør habitatbekendtgørelsen⁶.

Beskyttede naturtyper efter husdyrbrugloven

Husdyrbrugloven og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen definerer en række kvælstoffølsomme naturtyper samlet i Tabel 6.

Tabel 6 Oversigt over kvælstoffølsomme naturtyper samt maksimal deposition.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1-natur § 2, nr. 1 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Ammoniakfølsomme naturtyper indenfor Natura 2000.	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha/år ved 0 husdyrbrug
Kategori 2-natur § 2, nr. 2 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha, udenfor Natura 2000.	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år
Kategori 3-natur § 2, nr. 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 samt ammoniakfølsomme skove.	Ved merdeposition på over 1,0 kg N/ha/år: Ud fra en konkret vurdering stilles evt. krav om en maksimal belastning

Haderslev Kommune har vurderet naturområderne i nærheden af ejendommen hvilket fremgår af oversigten i Tabel 7 og Figur 3.

Tabel 7 Ammoniakdeposition til kategoriseret natur og § 3 beskyttede områder nærmest husdyrbrugets anlæg.

Husdyrbrugloven	Ruhed	Afstand til anlæg (m)	Totaldeposition (kg N/ha/år)	Merdeposition (kg N/ha/år)		Beskrivelse
				8-års drift	Nudrift	
Kategori 1	S	2.000	0,2	0,2	-0,3	Elle- og askeskov
Kategori 2	Bn	1.300	0,1	0,1	-0,1	Overdrev
Kategori 3	S	1.000	0,2	0,2	-0,2	Mose
Kategori 3	S	1.100	0,3	0,3	-0,4	Overdrev
Kategori 3	S	500	1,1	1,1	-1,1	Skov, gammel skovjordbund

⁶ Habitatbekendtgørelsen – Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter. Bekendtgørelse, nr. 1098 af den 24. august 2023.

Naturbeskyttelsesloven	Ruhed	Afstand til anlæg (m)	Totaldeposition (kg N/ha/år)	Merdeposition (kg N/ha/år)		Beskrivelse
				8-års drift	Nudrift	
§ 3	V	210-470	0,3 til 1,6	0,3 til 1,6	-1,6 til -0,2	5 søer
§ 3	Bn	365	0,7	0,7	-0,7	Eng

Det nærmeste naturområde omfattet af husdyrbruglovens kategori 1 er elle- og askeskov beliggende i Natura2000 område nr. 112 Lillebælt. Det ligger ca. 2 km øst for ejendommen. Den totale deposition af ammoniak fra anlægget med indregnet kumulation fra to andre husdyrbrug er beregnet til 0,2 kg N/ha/år, hvilket lever op til kravet. Den anvendte miljøteknologi, fast overdækning af gyllebeholder og biologisk luftrensning, medfører en reduktion af husdyrbrugets ammoniakemission. Reduktionen betyder at emissionsgrænserne for det nærmeste kategori 1 naturområde ikke overskrides.

Den nærmeste naturtype omfattet af husdyrbruglovens kategori 2 er et overdrev, som ligger ca. 1,3 km SV for ejendommen. Totaldepositionen er på 0,1 kg N/ha/år. Den beregnede totaldeposition ligger under det fastlagte beskyttelsesniveau, og kommunen vurderer derfor, at det ansøgte projekt ikke indebærer nogen risiko for en væsentlig negativ påvirkning af kategori 2-natur.

Nærmeste kategori 3 natur er en mose, der ligger 1 km mod nordvest og et overdrev, der ligger 1,1 km mod NV. Merbelastningen i forhold til 8 års drift er henholdsvis 0,2 og 0,3 kg N/ha/år. I forhold til nudriften er merbelastningen i minus, henholdsvis -0,2 og -0,4 kg N/ha/år. Merbelastningen i begge drifter og ligger således under afskæringskriteriet.

Nærmeste potentielt ammoniakfølsom skov, gammel skovjordbund ligger ca. 500 m nord for ejendommen. Merbelastningen er i forhold til 8 års driften er på 1,1 kg N/ha/år. I forhold til nudriften er merbelastningen i minus, -1,1 kg N/ha/år. Merbelastningen i forhold til nudrift ligger således under afskæringskriteriet, mens merbelastningen i forhold til 8 års driften overstiger 1 kg N/ha/år.

I forbindelse med tillæg til § 12 miljøgodkendelsen fra 26. april 2018 er det beskrevet, at skoven har eksisteret tilbage i 1880'erne, så der er tale om et gammelt skovområde, som potentielt er omfattet af kategori 3 naturtypen ammoniakfølsom skov. Skoven er besigtiget d. 14.12.2017. Der er tale om en blandet løvskov (med enkelte ædelgran). Der står en del gamle bøgetræer i skel mod mark (+100 år), men ellers udgøres skoven af yngre træer. Der har formentligt været skov på arealet langt tilbage. Skovbunden er dækket af tykt førnelag og virker relativt næringsrig og fugtig. Dette afspejler sig i artslisten, der dog også omfatter forekomst af positive skovarter som mangeløv, skovstar og miliegræs. Ved besigtigelsen blev følgende arter registreret: Skovstar, Miliegræs, Ahorn, Bøg, Birk, Ædelgran (få), Stor Nælde, Febernellikkerod, Alm. Eg, Hindbær, Brombær, Alm. gedeblad, Alm. mangeløv, Vedben, Hassel, Fladstjerne sp., Mosebunke, Hanekro sp.

Der er således ikke registreret arter på lokaliteten, der er at finde på artslisten over § 25-skovarter.

Forekomsten af mosser og laver er lav, der er kun få rigtigt gamle træer på arealet, og der er en tydelig randpåvirkning fra marken.

Haderslev Kommune vurderer, at besigtigelsen fra 2017 fortsat er retvisende og på den baggrund vurderes det, at en merdeposition på 1,1 kg N/ha/år i forhold til 8 års driften fra det ansøgte projekt ikke vil påvirke skovens nuværende naturtilstand væsentligt.

På baggrund af ovenstående vurderes, at naturområder tilhørende kategori 3 ikke påvirkes væsentligt af det ansøgte projekt. Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Beskyttede naturtyper efter naturbeskyttelsesloven

Naturbeskyttelseslovens § 3 omfatter søer større end 100 m², udpegede vandløb, heder, moser, strandenge, strandsumpe, ferske enge og biologiske overdrev. Der må ikke foretages ændringer i tilstanden af arealer, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Denne forpligtelse påhviler til enhver tid ejeren af arealet. I følge husdyrbrugloven skal kommunen i sin vurdering varetage hensynet til natur, der er beskyttet mod tilstandsændringer. Medfører en ændring af dyrehold merdeposition på 1,0 kg N/ha/år eller derunder, vil det ansøgte som altovervejende hovedregel ikke medføre en tilstandsændring af naturtypen.

Figur 3 Naturområder (§ 3 beskyttet natur) nærmest husdyrbruget.

De nærmest beliggende § 3 beskyttede naturområder er 5 søer, der ligger i en afstand af ca. 210-470 m fra ejendommen.

Merbelastningen i forhold til 8 års driften til Sø 1 der ligger 210 m nord for ejendommen er beregnet til 1,6 kg N/ha/år. I forhold til nudriften er merbelastningen i minus, -1,6 kg N/ha/år. Merbelastningen i forhold til nudrift ligger således under afskæringskriteriet, mens merbelastningen i forhold til 8 års driften overstiger 1 kg N/ha/år.

Merbelastningen i forhold til 8 års driften til Sø 2, der ligger 220 m nord for ejendommen er beregnet til 1,1 kg N/ha/år. I forhold til nudriften er merbelastningen i minus, -1,1 kg N/ha/år. Merbelastningen i forhold til nudrift ligger således under afskæringskriteriet, mens merbelastningen i forhold til 8 års driften overstiger 1 kg N/ha/år.

Haderslev Kommune vurderer, at Sø 1 og Sø 2 allerede er næringsrige og næringsstofpåvirkede søer, idet søerne i forvejen må forventes at modtage overfladevand fra de dyrkede marker, der omgiver dem. Næringsrige søer og vandhuller har ikke en generel tålegrænse. Det vurderes, at kvælstof og fosfor fra de omgivende marker har en større effekt på naturtilstanden, end luftbåren ammoniak. De to søer vurderes derfor ikke at være særligt ammoniakfølsomme.

På denne baggrund vurderer kommunen, at merdeposition af ammoniak i forhold til 8 års driften på henholdsvis 1,6 og 1,1 kg N/ha/år til de to nærmeste søer, ikke vil give anledning til væsentlig tilstandsændring af søerne.

Merbelastningen i forhold til 8 års driften til Sø 3, Sø 4 og Sø 5 er beregnet til henholdsvis 1, 0,3 og 0,7 kg N/ha/år. I forhold til nudriften er merbelastningen i minus, henholdsvis -1,3, -0,2 og -0,5 kg N/ha/år. Merdeposition til disse søer vurderes dermed ikke at medføre tilstandsændring.

Der ligger en § 3 beskyttet eng ca. 365 m nord for ejendommen. Merbelastningen i forhold til 8 års driften til engen er beregnet til 0,7 kg N/ha/år. I forhold til nudriften er merbelastningen i minus, på -0,7 kg N/ha/år. Merdeposition til engen vurderes dermed ikke at medføre tilstandsændring.

Ud fra ovenstående vurderer kommunen, at der ikke vil ske tilstandsændring af § 3 beskyttet natur som følge af det ansøgte.

Det nærmeste § 3-vandløb er Spangsbæk, ligger cirka 430 meter nord for ejendommen. Da vandløb har en lille overflade, sammenlignet med overfladen af det omkringliggende landskab, er den atmosfæriske deposition i vandløbene relativt lavt. Dette sammenholdt med de betydelige mængder kvælstof som vandløb modtager fra overfladeafstrømning, dræn og direkte udløb betyder, at atmosfærisk deposition generelt spiller en mindre rolle for vandløbets tilstand. Endvidere er tilførslen af fosfor almindeligvis den begrænsende faktor for plantevæksten i de danske ferskvandsområder, så i ferskvand er kvælstoftilførslen derfor generelt af mindre betydning for økosystemerne, uanset hvor den kommer fra.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at atmosfærisk kvælstof fra husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig tilstandsændring af vandløbet.

Natura 2000-områder og bilag IV-arter

Ifølge habitatbekendtgørelsen §§ 6 og 10 er kommunen forpligtet til at lave en række vurderinger i forhold til Natura 2000-områderne og bilag IV-arterne, før den kan udstede en miljøgodkendelse efter husdyrbrugloven: Kommunen skal foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Nærmeste Natura 2000 område er nr. 112 Lillebælt, som omfatter habitatområde Hg6 og fuglebeskyttelsesområde F47. Det ligger ca. 1,7 km øst for ejendommen. Udpegningsgrundlaget er en række naturtyper og arter, bl.a. elle- og askeskov og bøg på muld.

Flere dyrearter omfattet af bilag IV kan have yngle- og rasteområder på eller omkring den ansøgte ejendom. Følgende bilag IV-padder har i henhold til faglig rapport nr. 6357 naturligt udbredelsesområde i Haderslev Kommune: Spidssnudet frø, løgfrø, løvfrø, strandtudse og stor vandsalamander. Af andre bilag IV-arter der kan forekomme, kan nævnes flere arter af flagermus, samt markfirben.

Ifølge naturdata på Miljøportalen er der indenfor en radius af 1 km fra ejendommen ikke fundet bilag IV arter.

For at beskytte bilag IV-arter må disses yngle- og rasteområder ikke beskadiges eller ødelægges. Derfor skal land- og skovbrug tilrettelægges deres aktiviteter, således levevilkårene for arterne ikke forringes. Det er lodsejerens eget ansvar ikke at beskadige eller ødelægge bilag IV-arternes yngle- eller rasteområder, også selvom myndighederne ikke har oplyst om konkrete forekomster af bilag IV-arter i området.

Det ansøgte projekt indebærer ikke en væsentlig øget påvirkning af de nærliggende naturområder med ammoniak ligesom det er vurderet, at tilstanden i øvrig § 3 beskyttet natur ikke vil ændre sig som følge af projektet. Haderslev Kommune vurderer deraf, at projektet ikke vil forårsage tilstandsændring, og yngle- og rasteområder for bilag IV-arter vil ikke blive beskadiget eller ødelagt.

⁷ Nr. 635: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV (au.dk).

Projektet indebærer ikke ændringer på de opdyrkede eller ikke opdyrkede arealer, ændring af jord- og stendiger, levende hegn, fældning af gamle træer eller nedrivning af ældre bygninger eller i øvrigt ændrer på forhold, som ville kunne fungere som yngle- eller rasteområde for flagermus eller markfirben. Derfor vurderer Haderslev Kommune, at yngle- og rasteområder for de nævnte bilag IV-arter ikke vil blive beskadiget eller ødelagt som følge af de ansøgte ændringer på ejendommen.

Samlet set vurderes ammoniakdeposition fra anlægget i det ansøgte projekt ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af de nærmeste Natura 2000-områders udpegningsgrundlag. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdeposition eller det ansøgte projekt i øvrigt ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV. Påvirkningen fra anlæggets ammoniakdeposition er dermed i overensstemmelse med habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1 samt § 10, stk. 1, og kræver ikke udarbejdelse af konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsens regler herom.

Lugtgener

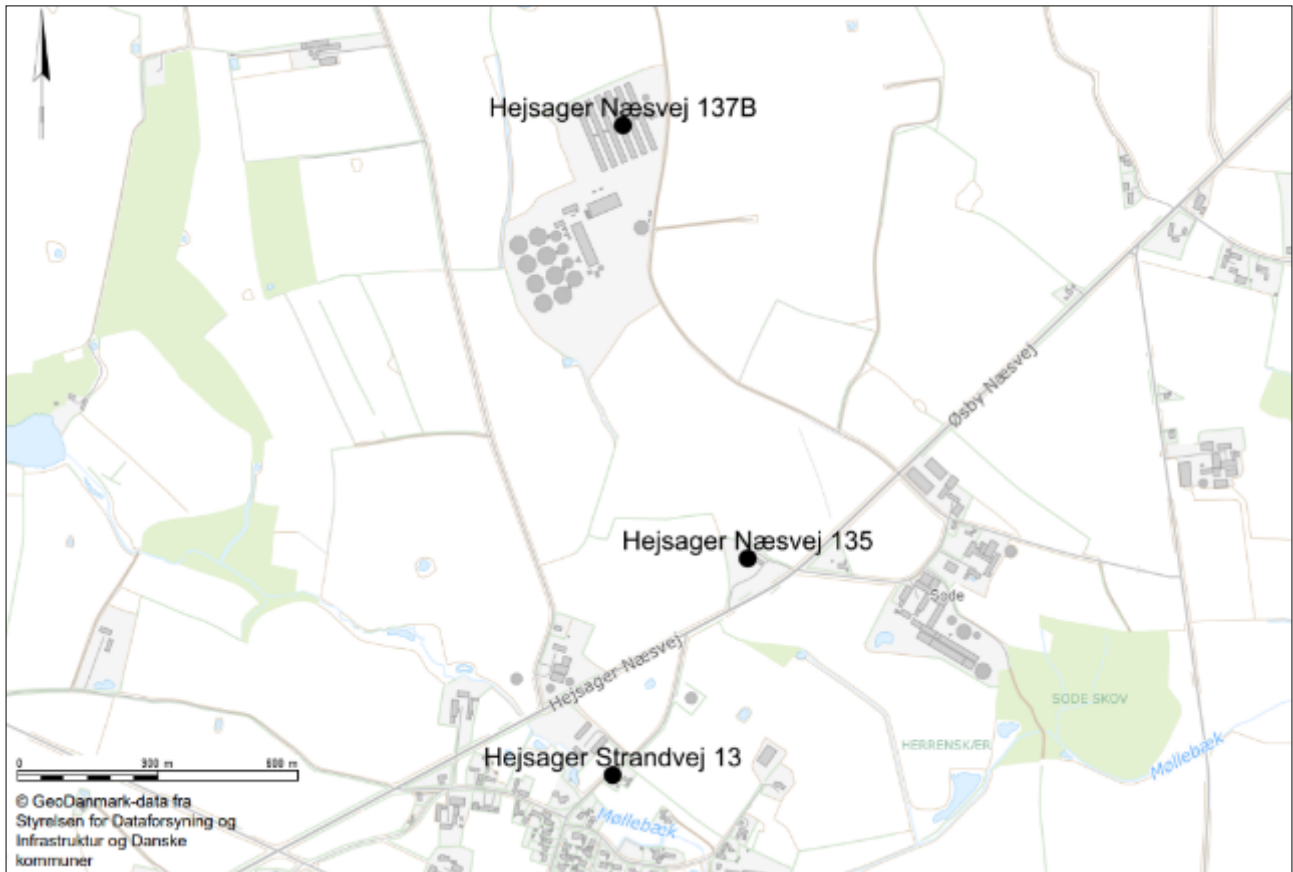
Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit B6.

I ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk er beregnet en teoretisk geneafstand for de tre beboelsestyper: Enkelt beboelse, samlet bebyggelse i landzone samt byzone. Geneafstanden (korrigeret geneafstand), er den minimumsafstand, der skal være fra et anlæg til de tre beboelsestyper, for at genekriteriet ikke overskrides. Naboejendomme med landbrugspligt eller ejendomme ejet af ansøger er ikke omfattet af genekriterierne for lugt.

Haderslev Kommune vurderer, at de afsatte punkter for de tre beboelsestyper, er korrekte. De beregnede gener af lugt for de tre beboelsestyper fremgår af Tabel 8 og Figur 4. Den samlede faktiske lugt fra staldene med brug af lugtreducerende teknologi (biologisk luftrensning), er beregnet til i alt 322.901,4 OU/s. Hvis der ikke blev anvendt biologisk luftrensning, viser beregning at den samlede faktiske lugt er 396.198 OU/s. Konsekvensafstanden er beregnet til 2.088 m ud fra det samlede dyrehold og bruges til at afgrænse hvilke naboer, der får tilsendt udkastet i den generelle høring.

Tabel 8 Afstand og lugtgeneafstand til nærmeste enkelt beboelse, samlet bebyggelse og byzone.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt?
Hejsager Næsvej 135 Enkelt beboelse	Nej	NY	766	970	Ja
Hejsager Strandvej 13 i Hejsager Samlet bebyggelse/ Lokalplan	Nej	Ny	1.471	1.377	Ja, påvist med OML beregning
Øsby Byzone/ Sommerhusområde	Nej	Ny	2.062	2.662	Ja

Figur 4 Husdyrbrugets placering i forhold til nærmeste nabo i enkelt bolig uden landbrugspligt og samlet bebyggelse. Byzone ligger udenfor kortet.

Nærmeste nabo uden landbrugsdrift er Hejsager Næsvej 135. Nærmeste samlet bebyggelse er Hejsager Strandvej ved landsbyen Hejsager. Nærmeste byzone og fremtidig byzone er Øsby.

Der er ikke kumulation med andre landbrug, da der ikke ligger andre husdyrproduktioner med en ammoniakemission på over 750 kg indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltliggende naboer og 300 meter fra samlet bebyggelse og byzone.

Ansøgningssystemets beregning i husdyrgodkendelse.dk viser, at lugtgenekravet er overholdt til nærmeste nabo uden landbrugsdrift og byzone, idet korrigerede geneafstande ikke overstiger vægtede gennemsnitsafstande.

Beregning af lugtgeneafstanden i husdyrgodkendelse.dk viser, at geneafstanden til samlet bebyggelse ikke umiddelbart er overholdt. Geneafstanden overskrides af NY beregningsmodel. Når de vejledende lugtkriterier ikke overholdes efter den standardiserede OML-beregning (NY) har ansøger altid mulighed for at lave en konkret OML-beregning til beskrivelse af lugtforholdene til erstatning for den standardiserede lugtberegning via Husdyrgodkendelse.dk, hvilket er tilfældet i denne ansøgning om miljøgodkendelse, se Bilag 5-9.

Konklusion

I henhold til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er lugtgenegrænserne 15 OUE pr. m³ til enkelt-bolig i landzone uden landbrugspligt, 7 OUE pr. m³ til samlet bebyggelse og 5 OUE pr. m³ til byzone.

I forhold til den konkrete OML-beregning for overholdelse af lugtgenegrænserne:

- Afstand fra lugttyngdepunkt (OML) målt til nærmeste nabo, Hejsager Næsvej 135, uden landbrugspligt er ca. 1.100 m i retning 180 grader. OML-beregningsens resultatfil viser op til 8

OU/m³ ved beboelsesejendommen uden landbrugspligt, hvor kriteriet er maks. 15 OU/m³. Lugtgenekriteriet til nærmeste nabo uden landbrugspligt er dermed overholdt.

- Afstand fra lugttyngdepunkt (OML) målt til nærmeste samlede bebyggelse er 1.380 m i retning 180 grader. OML-beregningens resultatfil viser op til 7 OU/m³ i denne afstand og retning. Genekriteriet på maks. 7 OU/m³ ved samlet bebyggelse vurderes overholdt.
- Afstand fra lugttyngdepunkt (OML) målt til nærmeste byzone er ca. 2.640 m. OML-beregningens resultatfil viser maks. 3 OU/m³ i denne retning og afstand. Genekriteriet på maks. 5 OU/m³ ved byzone vurderes dermed overholdt.

Grundlaget for OML-beregningen er kontrolleret og fundet korrekt:

- Der benyttes meteorologiske data "Aalborg", og der kan derfor foretages en skarp fortolkning af OML-beregningens resultater.
- Ruhed er sat til 0,100, overfladetype til 2 og receptorhøjde til 1,5 m.
- Der ventileres med op til 99 m³/time/stiplads, hvor normventilation for slagtesvin på delvis spaltegulv er 114 m³/time/stiplads og 95 %-fraktil af standardventilation er 140 m³/time/stiplads. Der ventileres dermed ikke over 95 %-fraktil af standardventilation.
- Afkast vurderes korrekt afsat i OML-beregningen.
- OU/s fra IT-ansøgningen er 322.901 mens der i OML-beregningen er indsat 322.740. Den lille forskel skyldes automatisk afrunding i OML Multi.
- Der er indsat terrænhøjder i OML-beregningerne.

Der stilles vilkår om placering og indretning af ventilationsafkast, som det fremgår af redegørelsen for den gennemførte OML-beregning.

For alle husdyrbrug gælder, at lugtemissionen kan begrænses ved at opretholde en god staldhygiejne, og at produktionsforhold og arbejdsgange skal tilrettelægges således, at dannelsen af lugtende stoffer minimeres. De vejledende geneafstande bygger på en forudsætning om "god staldhygiejne". Minimering af lugtgener fra stalde er således erfaringsmæssigt meget afhængig af god staldhygiejne. På baggrund heraf stilles vilkår vedrørende renholdelse af staldanlæg, ventilation og ejendommen generelt med henblik på at sikre, at lugtgener begrænses mest muligt.

Hvis der efter kommunes vurdering opstår lugtgener, som vurderes at være væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, sikres det med vilkår, at kommunen kan meddele påbud om, at virksomheden for egen regning skal udarbejde og gennemføre et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne. Dokumentation kan kun kræves én gang årligt.

Ansøger har valgt at benytte teknologien biologisk luftrensning efter teknologien "Skov A/S, Farm AirClean BIO Flex 2-stage, Biologisk luftrensning, Svinestalde", med 18,5 % reduktion på lugt i de 18 stalde. Der er stillet vilkår om teknologien, se ovenstående afsnit indretning og drift.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at det ansøgte, ikke vil medføre væsentlige lugtgener i forhold til omkringboende, og at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Støjgener og rystelser

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit B7.

Haderslev Kommune vurderer, at de væsentligste støjkloder vil være foderanlæg, ventilation og interne transportere, som primært forekommer i dagtimerne. Ventilation vil dog stort set altid være i drift.

Haderslev Kommune vurderer på baggrund af ejendommens lokalisering, at støjen fra anlægget med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for de omkringliggende nabobeboelser eller overstige miljøstyrelsens vejledende maksimums grænser på 55 dB dag/45 dB aften/40 dB nat ved nabobeboelse. Støj fra intern transport indgår også i vurderingen. De vejledende støjgrænser stilles som vilkår.

Der kan forekomme vibrationer fra maskiner eller tunge transportere. Dette vurderes dog ikke at være i et omfang der medfører væsentlige gener eller rystelser ved naboer. Haderslev Kommune vurderer derfor, at rystelser ikke vil give anledning til væsentlige gener, og der stilles ikke vilkår til rystelser.

Støjgener

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit B7.

Haderslev Kommune vurderer at de væsentlige kilder til eventuelle støjgener kan være ventilation, indblæsning af foder og kørsel på grusbelagte pladser og veje. Der stilles vilkår om, at der ikke må opstå væsentlige støjgener for de omkringboende.

Det er oplyst at det biologiske luftfilter fungerer ved at luften ledes over to våde filtre, hvilket vil reducere udledningen af støv. Der er fokus på at minimere støjgener i forbindelse med færdsel på ikke befæstede veje. Fodersiloerne er placeret i foderladen og er yderligere udstyret med støvcykloner for at fange støvet, og derved reducere eventuelle gener herfra. Der stilles vilkår for at fastholde ansøger på dette.

Der henvises til god landmandspraksis. Det vil sige, at al transport til og fra bedriften foregår ved hensynsfuld kørsel og planlægges således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Lysgener

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit B7.

Det er oplyst, at der kan være lysudslip fra vinduer, og at lyset er tændt i staldene ved fodring og ophold. Udendørs belysning vil være tilkoblet bevægelsessensor eller med automatisk slukning.

Haderslev Kommune vurderer, at lysforhold på ejendommen ikke vil få en væsentlig indvirkning på landskabet eller være til væsentlig gene for omkringboende i de mørke timer. For at fastholde ansøger på det oplyste, stilles vilkår om bevægelsessensor eller automatisk slukning på udendørs belysning ligesom, at lys ikke må være til væsentlig gene.

Skadedyr

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit B7.

Husdyrbruget skal bestræbe at minimere gener fra fluer og skadedyr, hvilket fastholdes gennem vilkår om ryddelighed, om foderopbevaring, og om at overholde [retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi](#) om at forebygge og bekæmpe forekomsten af fluer på husdyrbruget.

Konstateres der rotter på ejendommen, er der pligt til at anmelde det til kommunen eller til privat aktør, så bekæmpelse kan iværksættes hurtigst muligt.

Haderslev Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at der efter projektets gennemførelse med de stillede vilkår, ikke vil ske en væsentlig opformering af fluer eller rotter på husdyrbruget, og at ejendommens skadedyrsbekæmpelse vil være tilfredsstillende.

Transport, til- og frakørsler

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit B7.

Der er adgang til husdyrbruget fra Hejsager Næsvej via en forgrening af den offentlige vej. Denne vej benyttes også som adgangsvej til biogasanlægget, der ligger som nabo til husdyrbruget.

Det er anslået, at antallet af årlige transporter er 1.123, hvilket svarer til ca. 3 om dagen, når alle årets dage tages i betragtning. Størstedelen af transporterne er afhentning af slagtesvin og levering af foder. Transporter med gylle til biogasanlægget på Hejsager Næsvej 137A er ikke medregnet i opgørelsen, da disse transporter i praksis er en slags intern transport, da de sker på den forgrening af Hejsager Næsvej som kun fører til Hejsager Næsvej 137A og B. Antallet af transporter vurderes ikke at være større end forventeligt.

De interne transportveje ligger ikke direkte op ad matrikler med beboelse. Interne transporter vurderes således ikke at give anledning til gener for omkringboende.

Eventuelle støjgener fra transport på ejendommens matrikel er omfattet af støjvilkårene, og det vurderes, at støjvilkårene ved naboer vil blive overholdt, og at transporter i øvrigt ikke vil give anledning til væsentlige gener, som ikke kan accepteres, når man bor på landet.

Kommunen vurderer på baggrund af husdyrbrugets lokalisering, at transporter ikke vil være til væsentlig gene for beboerne i området, og der stilles ingen særlige vilkår i forhold til transport.

Transport på offentlig vej kan ikke reguleres i miljøgodkendelsen.

Ved vurdering af, om der forekommer gener fra husdyrbrug, er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzone må derfor som udgangspunkt acceptere visse ulemper, der kan være forbundet med at være nabo til et landbrug.

Olie, kemikalier og affald

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit B8.

Affald beskrevet i Haderslev Kommunes til enhver tid gældende affaldsregulativ for erhvervsaffald, [Haderslev Kommunes Regulativ for erhvervsaffald](#), skal håndteres efter denne. Andet affald håndteres efter generelle regler i affaldsaktørbekendtgørelsen⁸ og affaldsbekendtgørelsen⁹.

Fast og flydende farligt affald skal opbevares i overensstemmelse med Haderslev Kommunes [forskrift-for-opbevaring-af-farligt-affald-og-kemikalier.pdf](#). Der gøres desuden opmærksom på, at reglerne om opbevaring af olie, kemikalier og affald herfra også er beskrevet i denne forskrift.

Vi henviser i denne forbindelse også til, at det kun er tilladt at benytte affaldstransportører, til håndtering af genanvendelige affaldsfraktioner, der er registreret i Energistyrelsens affaldsregister. Se nærmere på [Energistyrelsens hjemmeside](#).

Haderslev Kommune vurderer, at der ved opbevaring af råvarer, som fx olie, kemikalier, skrappe rengøringsmidler med videre, skal stilles vilkår til opbevaring for at undgå forurening af jord og grundvand ved uheld. Der stilles vilkår om absorptionsmateriale ved spild og om, at beholderne skal sikres mod påkørsel. Med disse forholdsregler mindskes risikoen for en punktforurening som følge af uheld under håndtering.

Døde dyr opbevares under en kadaverkappe på samleplads til Daka, der er spalte og afskærmning med hegn, længere nede af grusvejen mod hovedvejen. Det er oplyst, at opbevaringen sker på en måde, så der ikke opstår uhygiejniske forhold indtil, der sker afhentning. Opbevaring og afhentning af døde dyr er reguleret efter Fødevarestyrelsens bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr.

Spilde- og overfladevand

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit B8.

Rengøringsvand og drikkevandsspild fra staldene ledes til gyllebeholder.

⁸ Affaldsaktørbekendtgørelsen – Bekendtgørelse om affaldsregulativer, - gebyrer og -aktører mv. Bekendtgørelse nr. 1536 af den 16. december 2022.

⁹ Affaldsbekendtgørelsen – Bekendtgørelse om affald. Bekendtgørelse nr. 2512 af den 10. december 2021.

Sanitært vand fra stalden ledes til septiktank og nedsivning.

Tagvand opsamles ikke. Det fremgår af tillæg til § 12 miljøgodkendelsen fra 2018, at da staldene er bygget som rundbuehaller vil der ikke være opsamling af tagvand. Haderslev Kommune gør opmærksom på, at der i forbindelse med opførelse af de seks nye rundhaller til slagtesvin skal søges om særskilt tilladelse til nedsivning af tagvandet eller udledningstilladelse hvis tagvandet skal ledes til dræn og vandløb.

Der er ingen olietanke og tankningsområder for brændstof på Hejsager Næsvej 137B. Der er ikke oplysninger om vaskeplads eller andre befæstede pladser, hvor der kan opstå andet spildevand eller overfladevand på Hejsager Næsvej 137B. Ejendommen omfatter flere adresser, herunder Sodegade 19, hvor der er maskinhus. Haderslev Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår om opbevaring af olie, diesel og tankning for det tilfælde, at der er olietanke, tankningsområder og vaskeplads på Sodegade 19. Vilkåret stilles for at minimere risikoen for en punktforurening som følge af uheld.

Haderslev Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår om der ikke må ske overfladeafstrømning med forurenende stoffer til det omgivende terræn af hensyn til beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand. I samme forbindelse stilles vilkår om at sikre eventuelle brønde til tagvand, så overfladeafstrømning med forurenende stoffer ikke ledes til regnvandsledningen.

Herved opfyldes krav i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen om, at IE-brug skal have vilkår om at reducere mængden af spildevand og undgå risiko for forurening af jod og grundvand (§ 43 stk. 1, nr. 8 og 13).

Energi og vandforbrug

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit B8.

Energi

På baggrund af ansøgers oplysninger vurderer Haderslev Kommune, at energiforbruget på husdyrbruget er forventeligt for et produktionsanlæg af denne størrelse.

Lovens formål er blandt andet særlig at begrænse anvendelse og spild af råstoffer og andre ressourcer. Haderslev Kommune stiller derfor vilkår om at elforbruget skal registreres årligt, og om at staldanlæggets elinstallationer skal repareres og vedligeholdes løbende.

IE-husdyrbrug er jf. § 54 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen forpligtet til at anvende energieffektiv belysning i overensstemmelse med reglerne i det til enhver tid gældende bygningsreglement, jf. byggelovens § 5.

Vand

På baggrund af ansøgers oplysninger vurderer Haderslev Kommune, at vandforbruget på husdyrbruget er forventeligt for et produktionsanlæg af denne størrelse.

Lovens formål er blandt andet særlig at begrænse anvendelse og spild af råstoffer og andre ressourcer. Haderslev Kommune stiller derfor vilkår om at vandforbruget skal registreres årligt og om vedligeholdelse af vandinstallationerne.

Herved opfyldes krav i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen om, at IE-brug skal have vilkår om at minimere vandforbruget (§ 43 stk. 1, nr. 9).

BAT ammoniakemission og BAT-redegørelse

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit B8.

Ammoniakemissionen er på 8.603 kg NH₃-N/år (stald plus gødningslager). Ejendommen er et IE-brug, så der er krav om overholdelse af BAT-niveauet for ammoniakemission og om en BAT-redegørelse.

BAT Ammoniakemission

Ammoniakemissionen fra husdyrbruget er højere end 750 kg NH₃-N/år. I forbindelse med miljøgodkendelser af husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg N/år, skal ammoniakemissionen reduceres til et niveau svarende til BAT, dvs. "bedste tilgængelige teknik". Med begrebet "bedste tilgængelige teknik" menes den teknik, som mest effektivt giver et højt beskyttelsesniveau for miljøet i forhold til ammoniakemission.

Ved fastlæggelse af BAT-niveauet for ammoniak anvendes beregningerne i husdyrgodkendelse.dk. BAT-kravet beregnes ud fra EU's BAT-konklusion fra 21. februar 2017, som det fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Det er op til det enkelte husdyrbrug at beslutte hvilke virkemidler, der tages i anvendelse for at opfylde BAT-emissionsgrænseværdien.

I forbindelse med behandling af denne ansøgning om miljøgodkendelse er der foretaget en vurdering af, om de beregnede emissionsgrænseværdier, der fastsættes som BAT-krav, overholdes. Desuden vurderes anvendte virkemidler til begrænsning af ammoniakemissionen.

IE-husdyrbruget skal desuden redegøre for anvendelsen af bedste tilgængelige teknik indenfor andre emner.

BAT-krav: Emissionsgrænseværdi for ammoniak

Husdyrbrugets tab af ammoniak til omgivelserne beregnes som summen af emissionen fra stalde og opbevaringsanlæg. Beregningen af emissionen baseres på oplysninger om husdyrholdets dyretyper, staldanlæg, opbevaringsanlæg for husdyrgødning og valgte teknologier.

BAT-kravet i nærværende ansøgning er beregnet ud fra "Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit" for de seks nye slagtesvinestalde og ud fra "Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse" for de 12 eksisterende stalde samt "Eksisterende gødningsopbevaringsanlæg BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse" for den eksisterende gyllebeholder.

Beregning af ammoniakemissionen for det ansøgte projekt viser følgende:

Tabel 9 Ammoniakemission fra staldafsnit, gødningsopbevaringsanlæg og totalt fra husdyrbruget

	Stalde	Gødningslagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N/år)	10.538	37	10.575
Faktisk emission (kg NH ₃ -N/år)	8.566	37	8.603
Forskel (kg NH ₃ -N/år)	-	-	1.972
Vejledende BAT overholdt?	-	-	Ja

I forbindelse med miljøgodkendelser af husdyrbrug skal ammoniakemissionen reduceres til et niveau svarende til niveauet for BAT for den pågældende dyretype og staldsystem. Kravet betyder således, at husdyrbruget samlet set skal overholde de maksimale emissionsgrænseværdier, jævnfør bekendtgørelsens bilag 3, pkt. A, nr. 2, ved anvendelse af teknologier, der er udtryk for BAT, dvs. at miljøeffekten er opnåelig til en rimelig økonomisk udgift.

Som det ses i tabellen ovenfor, er den faktiske ammoniakemission på 8.603 kg NH₃-N/år og idet det samlede BAT-krav på baggrund af maksimale grænseværdier er beregnet til 10.575 kg NH₃-N/år er husdyrbrugets BAT i forhold til ammoniakemission overholdt. Der er desuden en ekstra reduktion på 1.972 kg NH₃-N/år.

Virkemidlerne er de enkelte staldsystemer, biologisk luftrensning i alle eksisterende og nye stalde med en ammoniakreduktion på 67 % og fast overdækning på gyllebeholderen.

Som tidligere nævnt under indretning og drift stilles der vilkår jf. Miljøstyrelsens teknologiliste for luftrensning i forhold til teknologien "Skov A/S, Farm AirClean BIO Flex 2-stage, Biologisk luftrensning,

Svinestalde" samt vilkår i tråd med Miljøstyrelsens teknologiliste for gylleopbevaring i forhold til teknologien "Fast overdækning af gyllebeholder".

BAT redegørelse for IE-brug

IE-husdyrbrug skal desuden redegøre for anvendelsen af bedste tilgængelige teknik indenfor emnerne management, råvarer, energi og vand (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen bilag 1 punkt C).

Der er i miljøkonsekvensrapporten redegjort for:

- Management.
- Energi
- Vand
- Råvarer, foder.

BAT-redegørelsen indgår i ansøgers miljøkonsekvensrapport som påkrævet for et IE-husdyrbrug. Haderslev Kommune vurderer, at der for det ansøgte projekt i tilstrækkeligt omfang er redegjort for, at projektet lever op til kommunens BAT niveau for en ejendom af pågældende størrelse.

Egenkontrol

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit B7.

Det er væsentligt, at der på husdyrbruget foretages egenkontrol, der indeholder dokumentation for den løbende overholdelse af vilkårene. Vilårene i denne miljøgodkendelse vil løbende blive gennemgået af tilsynsmyndigheden (kommunen) sammen med driftsherren ved miljøtilsyn.

I godkendelsen fastsættes derfor egenkontrolvilkår om, at der skal være dokumentation for, at el- og vandforbrug registreres, samt at der foretages løbende vedligehold af el- og vandinstallationer. Egenkontrolvilkår i forhold til teknologi for biologisk luftrensning og fast overdækning af gyllebeholder fremgår under indretning og drift.

Herved opfyldes krav i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen om, at IE-brug skal have vilkår om at overvåge foranstaltningerne (§ 43 stk. 1, nr. 11).

Risikoforhold

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit B7 og E1-c.

For IE-husdyrbrug er det lovpligtigt at udarbejde en beredskabsplan for ejendommen, og der stilles derfor ikke særskilt vilkår hertil. Beredskabsplanen skal være kendt af ejendommens medarbejdere og tilgængelig ved miljøtilsyn.

Haderslev Kommune at beredskabsplanen skal opdateres én gang årligt, inden den 31. december, samt efter uheld. Dato for opdatering skal fremgå af beredskabsplanen. Der stilles vilkår om dette. Samlet vurderes herefter, at risici er minimeret, og med udarbejdelse af beredskabsplanen sikres begrænsning af følgevirkninger af eventuelle uheld.

Ophør

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit C1.

Det fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at ved ophør af aktiviteter på et IE-husdyrbrug bliver husdyrbruget omfattet af regler i jordforureningsloven, der omhandler afhjælpning af jord- og grundvandsforurening. Ophøret skal anmeldes til kommunen med oplæg til vurdering efter reglerne i jordforureningsloven. Anmeldelsen skal indsendes senest fire uger efter driftsophør.

Der stilles derfor vilkår om, at husdyrbruget skal meddele kommunen, hvis driften ophører, eller hvis produktionen nedsættes så meget, at ejendommen ikke længere er et IE-husdyrbrug.

Haderslev Kommune stiller vilkår om, oprydning og bortskaffelse af affald ved ophør af bedriften. Herunder at der skal træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare, dvs. alle opbevaringsanlæg skal tømmes og rengøres, og ejendommen skal fremgå i miljømæssig god stand.

Ved eventuelt ophør af produktionen, vil der efter Haderslev Kommunes opfattelse ikke ske en væsentlig indvirkning på miljøet fra produktionsanlægget hvis:

- Staldanlæg samt husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt.
- Miljøfarligt affald bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler.

Herved opfyldes krav i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen om, at IE-brug skal have vilkår om at undgå forureningsfare ved ophør (§ 43 stk. 1, nr. 12).

Særregler for IE-husdyrbrug

IE-husdyrbrug er defineret som husdyrbrug, der har aktiviteter omfattet af § 16 a, stk. 2, nr. 1-3, i husdyrbrugloven. Da husdyrbruget har flere end 2.000 stipladser til slagtesvin er det omfattet af IE-direktivet. Der vil ved tilsyn eller senest den 31. december blive fulgt op på dokumentationen for IE-særregler.

Alternativer

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit C3 og E1-d.

Den valgte placering af de nye slagtesvinestalde sker i naturlig sammenhæng med de eksisterende slagtesvinestalde bygninger og får husdyrbruget til at fremstå som en samlet enhed. En alternativ placering af nye slagtesvinestalde for at overholde afstandskravet til naboskel kunne være at staldene skulle etableres med en anden retning og længde end det ønskede, hvilket ikke harmonerer hensigtsmæssigt i forhold til den landskabelige fremtoning. Såfremt der ikke udvides med den ansøgte placering af de seks ansøgte nye slagtesvinestalde, så vil alternativet formentlig være fortsat drift i de eksisterende slagtesvinestalde.

Kumulative forhold

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 10, afsnit F5-e.

På nabomatriklen til husdyrbruget ligger der et biogasanlæg, der betegnes som et industrianlæg og som derfor har særskilt miljøgodkendelse jf. Miljøbeskyttelsesloven og der foreligger særskilt miljøkonsekvensrapport jf. Miljøvurderingsloven. Biogasanlægget har således egne krav og vilkår til lugt, støj mv.

Biogasanlægget er en naboaktivitet, hvorfor der kan være kumulerende forhold. Naboer, samlet bebyggelse i det omgivende miljø vil kunne opleve lugt og eventuelle andre gener, som kan stamme fra både biogasanlægget og husdyrbruget. Det kan dog være vanskeligt at afgøre, fornemme eller bestemme om den kumulerende lugt eller andre gener stammer fra biogasanlægget eller fra husdyrbruget.

Kumulative forhold i relation til miljøgodkendelse af husdyrbrug jf. Husdyrbrugloven skal inddrages i relation til særlig sårbar natur og lugt, hvilket er behandlet i tidligere afsnit, hvor kumulation med andre husdyrbrug skal medtages i beregningerne.

Kumulation med påvirkninger fra industrianlæg skal inddrages i ansøgers beskrivelse i Miljøkonsekvensrapporten, iht. godkendelsesbekendtgørelsen Bilag 1 punkt E og F, men skal ikke indgå i kommunens fastlæggelse af vilkår.

I forbindelse med kommunens vurdering og udarbejdelse af miljøgodkendelse til et IE-husdyrbrug, kan det være relevant at gøre opmærksom på, at der kan være kumulative forhold, når nabovirksomheden er et biogasanlæg. På samme vis kan det være relevant at beskrive kumulative forhold fra nabovirksomheden (biogasanlægget) i ansøgers miljøkonsekvensrapport, hvilket er gjort for det ansøgte projekt.

D. Offentlighed og klagevejledning

Annoncering af ansøgningen om miljøgodkendelse

Ansøgning om miljøgodkendelse har været offentlig annonceret fra 6. marts 2024 med 14 dages høringsfrist på Haderslev Kommunes hjemmeside for at informere offentligheden om ansøgningen og tidligt inddrage denne i beslutningsprocessen (jf. husdyrbrugloven § 55 stk.3).

Der indkom ingen bemærkninger til høringen.

Høring af naboer og parter om udkast til miljøgodkendelse

Orientering om udkast til miljøgodkendelse blev den 27. maj 2024 udsendt til høring hos naboer og andre beboere indenfor lugtkonsekvenszonen, samt til skønnede parter i sagen, ansøger selv og til andre berørte myndigheder med oplysning om en frist på 30 dage til at kommentere udkastet (jævnfør husdyrbruglovens § 56 og forvaltningslovens¹⁰ § 19).

Både ansøgningen og udkastet kunne ses på [Haderslev Kommunes Høringsportal \(blivhoerthaderslev.dk\)](http://HaderslevKommunesHøringsportal.blivhoerthaderslev.dk) fra den 27. maj 2024 til den 18. juni 2024.

Kommunen modtog to hørings svar i høringsperioden vedrørende mængden af trafik og vejens tilstand i området og lugtgener fra husdyrbruget.

Trafikale forhold udenfor husdyrbrugets ejendom kan ikke reguleres med denne miljøgodkendelse, og bemærkningerne herom giver derved ikke anledning til ændring af godkendelsens vilkår.

Ansøger har med konkrete OML-beregninger påvist overholdelse af de lovsatte krav omkring geneniveauer for lugt, se vurderingen i afsnit om lugtgener. Bemærkningerne herom giver derved ikke anledning til ændring af godkendelsens vilkår.

Annoncering af afgørelse

Miljøgodkendelsen er meddelt den 2. juli 2024

Miljøgodkendelsen efter husdyrbrugloven er offentliggjort på DMA.mst.dk den 2. juli 2024.

Orientering om denne afgørelse er sendt til følgende:

Som e-post eller brev:

Bram I/S, Grarup Overby 31, 6100 Haderslev
Hans Barsøe Bram, Sodegade 12, 6100 Haderslev
Jesper Barsøe Bram, Grarup Overby 31, 6100 Haderslev
Heidi Gøttig Christensen, Hejsagerløkke 15, 6100 Haderslev
Alice Kremmling Damm, Øsby Søndergade 36, 6100 Haderslev

Som e-mail med vedhæftet fil:

Ansøgers konsulent: Miljø og Natur, v/ Jakob Altenborg. jakob@miljoeognatur.dk
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København. dnhaderslev-sager@dn.dk
Dansk Ornitologisk Forening, DOF, Vesterbrogade 140, 1620 København V. natur@dof.dk

Som e-mail med link til hjemmesiden dma.mst.dk:

Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Syd, Nytorv 2, 1. sal, 6000 Kolding. trvest@stps.dk
Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia. mail@dkfisk.dk
Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup. nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1651 København V. ae@ae.dk
Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 12188, 1017 København K. fbr@fbr.dk
Lokalafdeling Danmarks Naturfredningsforening Haderslev, Bent Karlsson, Højgårdsvej 9, 6500 Vojens. Bent.Karlsson1@outlook.dk
Lokalafdeling Danmarks Sportsfiskerforbund v/Morten Ringive. mri@fleggaard.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten. post@sportsfiskerforbundet.dk

¹⁰ Forvaltningsloven – Bekendtgørelse af forvaltningsloven. Lovbekendtgørelse nr. 433 af den 22. april 2014.

Klagevejledning

Hvem kan klage - Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, som har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jævnfør husdyrbruglovens § 76. Når Haderslev Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen. Der er ifølge offentlighedsloven ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen.

Hvor skal der klages - Der skal klages via den elektroniske klageportal, se vejledning på [Den elektroniske klageportal](#). Klagen sendes gennem Klageportalen til Haderslev Kommune. Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det.

Klagefrist - Klagefristen er fire uger fra den dag, miljøgodkendelsen er meddelt, dermed frem til **den 30. juli 2024**. Er afgørelsen eller beslutningen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen, jævnfør husdyrbruglovens § 79. En klage anses for indgivet, når den er tilgængelig for Haderslev Kommune på klageportalen.

Gebyr - Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr. Gebyret er på 900 kr. for private og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Gebyret betales med betalingskort i klageportalen.

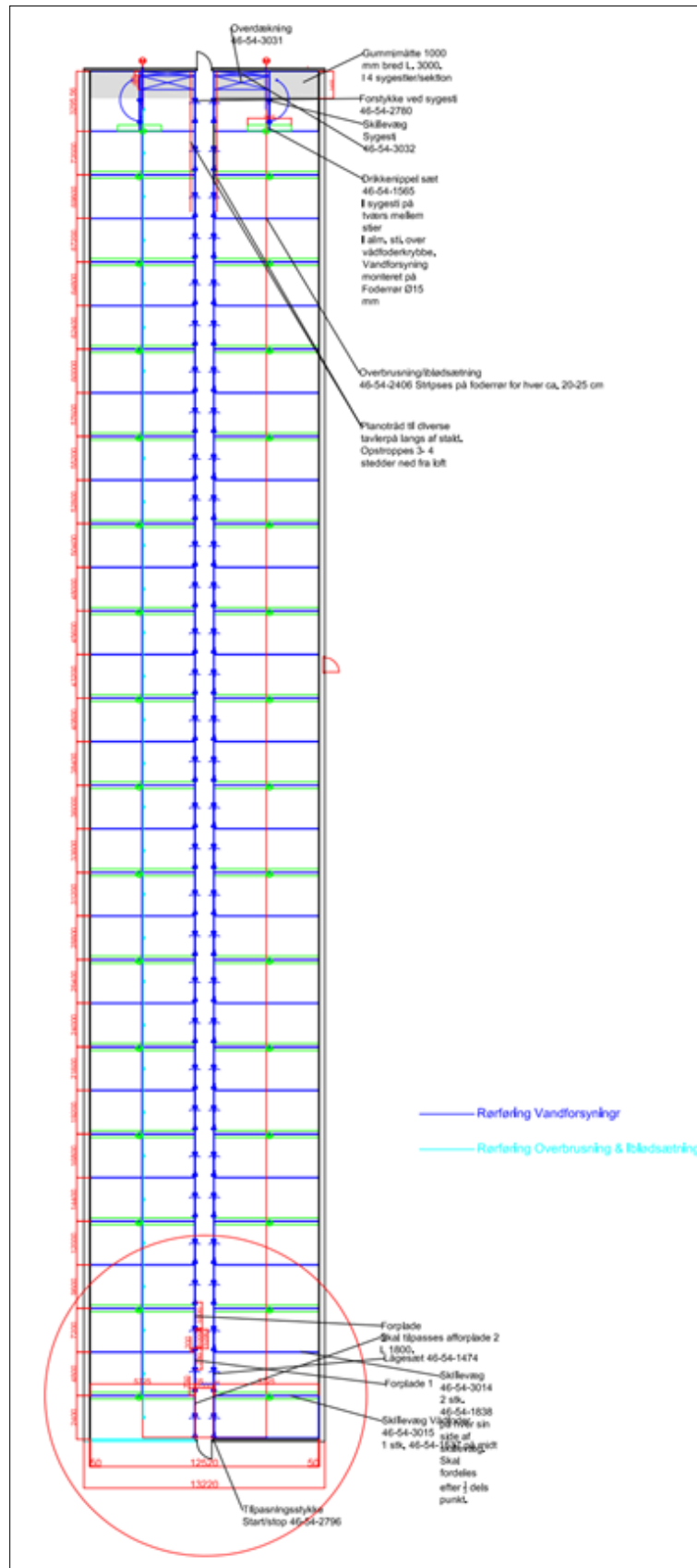
Opsættende virkning - Haderslev Kommune kan oplyse, at det af husdyrbruglovens § 81, stk. 1 fremgår, at en klage ikke har opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Hvis du påbegynder udnyttelse af miljøgodkendelsen inden klagefristens udløb, er det på egen regning og risiko.

Civilt søgsmål - Et eventuelt sagsanlæg skal jævnfør husdyrbruglovens § 90 være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller - hvis sagen påklages - inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger. Der skal anlægges sag via den elektroniske selvbetjening, se vejledning på [Den elektroniske selvbetjening](#).

Bilag 1: Situationsplan

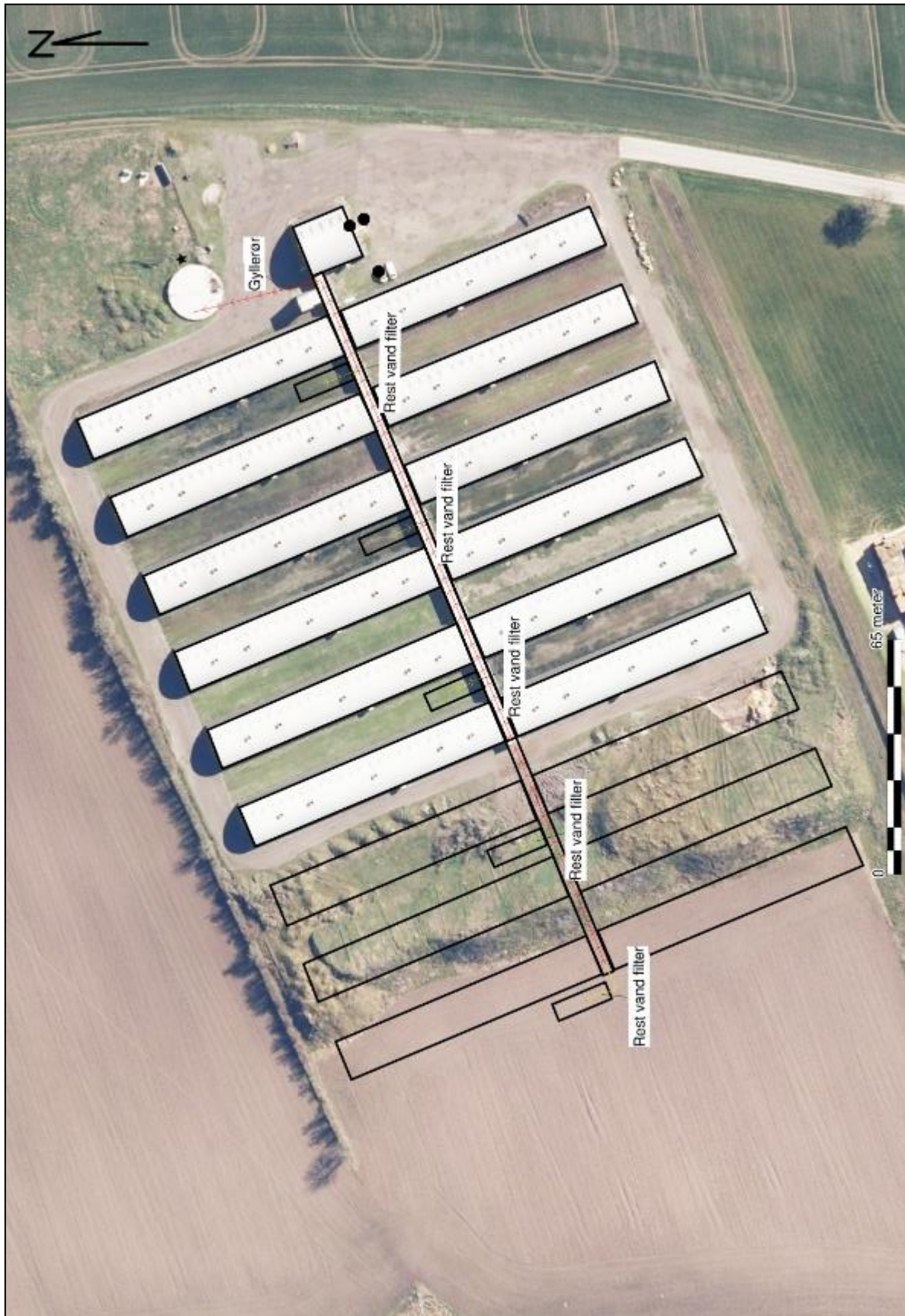
Bilag 2: Produktionsarealer

Bilag 3: Interne transportveje

Bilag 4: Afløbsplan

Bilag 5: OML – Placering af ventilationsafkast

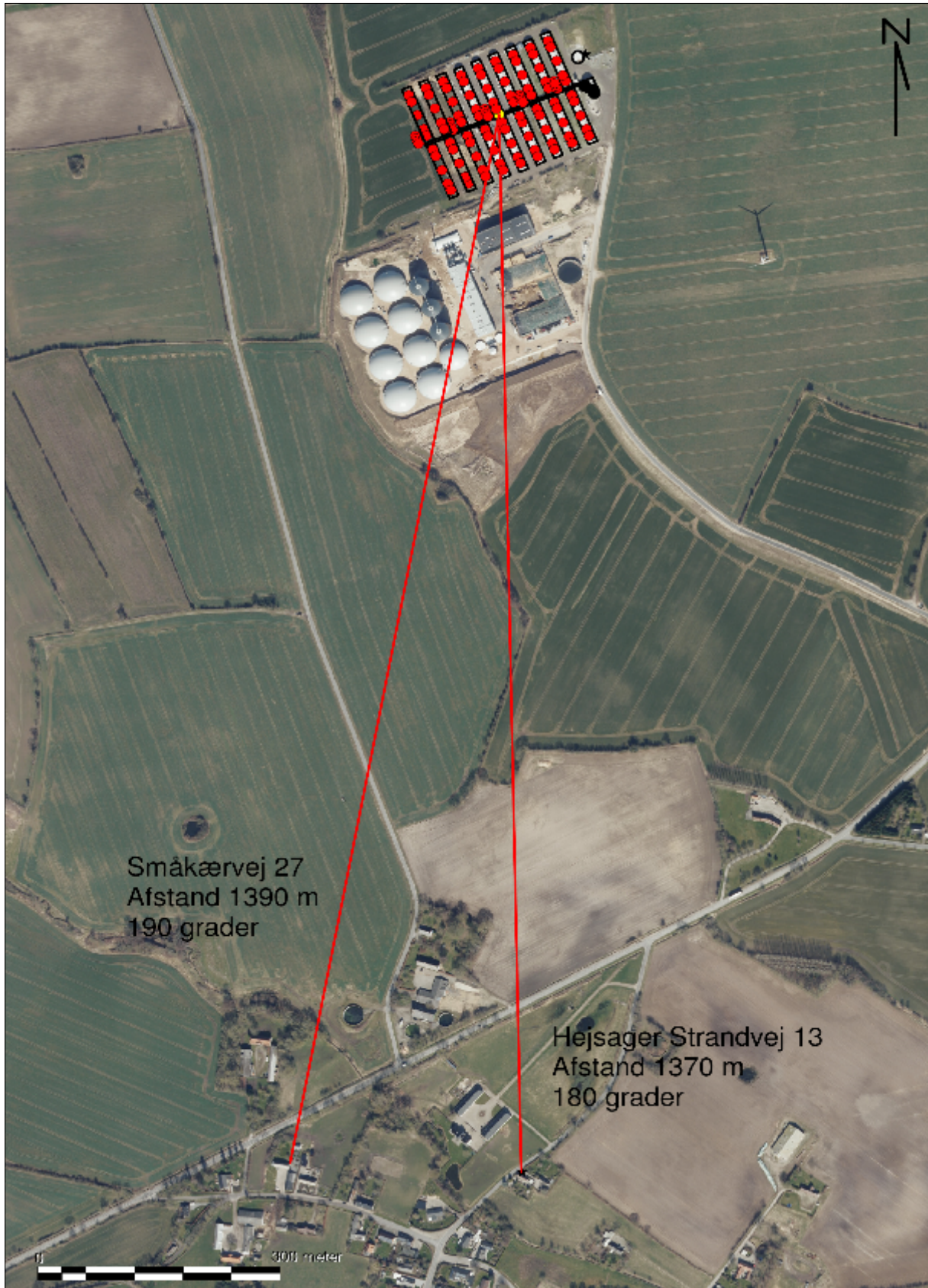
Bilag 6: OML – Ventilationsafkast indretning

Ventilationsafkast nr.	Stald-navn	Ventilationsafkast X-koordinat. Koordinaterne er 539.xxx.	Ventilationsafkast Y-koordinat. Koordinaterne er 6.120.yyy	Minimum højde skorsten over terræn (m)	Bygningshøjde (m)	Ventilation volumen (m ³ /time)	Indre diameter (m)	Ydre diameter (m)
1	Stald 2	300	790	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
2	Stald 2	303	782	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
3	Stald 2	311	764	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
4	Stald 2	318	745	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
5	Stald 2	322	738	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
6	Stald 1	330	719	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
7	Stald 1	333	711	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
8	Stald 1	340	693	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
9	Stald 1	347	675	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
10	Stald 1	351	667	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
11	Stald 4	278	781	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
12	Stald 4	282	773	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
13	Stald 4	289	755	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
14	Stald 4	297	737	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
15	Stald 4	301	728	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
16	Stald 3	308	710	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
17	Stald 3	311	702	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
18	Stald 3	319	684	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
19	Stald 3	326	666	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
20	Stald 3	330	657	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
Bio 1,1		307	737	3,5	5,5	29.900	0,82	0,84
Bio 1,2		308	734	3,5	5,5	29.900	0,82	0,84
Bio 1,3		310	731	3,5	5,5	29.900	0,82	0,84
Bio 1,4		311	728	3,5	5,5	29.900	0,82	0,84
21	Stald 6	257	772	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
22	Stald 6	260	764	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
23	Stald 6	268	746	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
24	Stald 6	275	728	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
25	Stald 6	279	719	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
26	Stald 5	286	702	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
27	Stald 5	290	693	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
28	Stald 5	298	675	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
29	Stald 5	305	657	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
30	Stald 5	308	649	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
31	Stald 8	235	764	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
32	Stald 8	239	754	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
33	Stald 8	247	737	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
34	Stald 8	254	719	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84

35	Stald 8	258	710	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
36	Stald 7	265	692	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
37	Stald 7	269	684	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
38	Stald 7	276	666	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
39	Stald 7	284	648	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
40	Stald 7	287	640	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
Bio 2,1		264	755	3,5	5,5	29.900	0,82	0,84
Bio 2,2		266	716	3,5	5,5	29.900	0,82	0,84
Bio 2,3		268	714	3,5	5,5	29.900	0,82	0,84
Bio 2,4		269	710	3,5	5,5	29.900	0,82	0,84
41	Stald 10	214	755	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
42	Stald 10	217	746	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
43	Stald 10	225	728	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
44	Stald 10	233	710	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
45	Stald 10	236	702	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
46	Stald 9	244	684	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
47	Stald 9	247	675	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
48	Stald 9	255	657	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
49	Stald 9	262	639	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
50	Stald 9	266	631	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
51	Stald 12	192	745	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
52	Stald 12	196	737	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
53	Stald 12	203	720	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
54	Stald 12	211	701	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
55	Stald 12	215	693	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
56	Stald 11	222	675	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
57	Stald 11	226	666	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
58	Stald 11	233	648	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
59	Stald 11	241	631	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
60	Stald 11	245	622	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
Bio 3,1		222	702	3,5	5,5	29.900	0,82	0,84
Bio 3,2		223	698	3,5	5,5	29.900	0,82	0,84
Bio 3,3		225	695	3,5	5,5	29.900	0,82	0,84
Bio 3,4		226	692	3,5	5,5	29.900	0,82	0,84
61	Stald 13	171	738	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
62	Stald 13	174	729	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
63	Stald 13	182	711	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
64	Stald 13	189	693	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
65	Stald 13	193	685	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
66	Stald 14	201	666	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
67	Stald 14	204	658	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
68	Stald 14	212	640	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
69	Stald 14	219	622	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84

70	Stald 14	223	614	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
71	Stald 15	149	729	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
72	Stald 15	152	719	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
73	Stald 15	160	702	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
74	Stald 15	168	684	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
75	Stald 15	172	675	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
76	Stald 16	179	657	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
77	Stald 16	183	649	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
78	Stald 16	191	631	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
79	Stald 16	198	613	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
80	Stald 16	201	605	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
Bio 4,1		178	684	3,5	5,5	29.900	0,82	0,84
Bio 4,2		180	681	3,5	5,5	29.900	0,82	0,84
Bio 4,3		181	678	3,5	5,5	29.900	0,82	0,84
Bio 4,4		182	674	3,5	5,5	29.900	0,82	0,84
81	Stald 17	128	719	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
82	Stald 17	131	711	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
83	Stald 17	139	693	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
84	Stald 17	147	675	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
85	Stald 17	150	666	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
86	Stald 18	158	649	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
87	Stald 18	161	640	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
88	Stald 18	169	622	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
89	Stald 18	176	605	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
90	Stald 18	180	596	6,5	5,5	24.570	0,82	0,84
Bio 5,1		137	663	3,5	5,5	29.900	0,82	0,84
Bio 5,2	Stald 2	138	660	3,5	5,5	29.900	0,82	0,84

Bilag 7: OML – Placering af naboer

Bilag 8: OML – Data

OML data Hejsager Næsvej 137B, Haderslev

Afkast nr.	Koordinate r	Afsnit nr	Afkastshøjde m	Diameter	Miljøkryds	Ventilation n – ydelse m ³ /h	Lugt OU	Stiplads s norm	Stiplads antal	Normventilation m ³ /t	95 % fraktil m ³ /t
1	300,790	1	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
2	303,782	1	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
3	311,764	1	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
4	318,745	1	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
5	322,738	1	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
6	330,719	2	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
7	333,711	2	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
8	340,693	2	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
9	347,675	2	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
10	351,667	2	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
11	278,781	3	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
12	282,773	3	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
13	289,755	3	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
14	297,737	3	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
15	301,728	3	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
16	308,710	4	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
17	311,702	4	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
18	319,684	4	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
19	326,666	4	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
20	330,657	4	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
Bio 1,1	307,737	Bio 1	3,5	82	Nej	29.900	1430				
Bio 1,2	308,734	Bio 1	3,5	82	Nej	29.900	1430				
Bio 1,3	310,731	Bio 1	3,5	82	Nej	29.900	1430				
Bio 1,4	311,728	Bio 1	3,5	82	Nej	29.900	1430				
21	257,772	5	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140

22	260,764	5	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
23	268,746	5	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
24	275,728	5	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
25	279,719	5	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
26	286,702	6	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
27	290,693	6	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
28	298,675	6	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
29	305,657	6	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
30	308,649	6	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
31	235,764	7	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
32	239,754	7	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
33	247,737	7	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
34	254,719	7	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
35	258,710	7	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
36	265,692	8	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
37	269,684	8	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
38	276,666	8	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
39	284,648	8	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
40	287,640	8	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
Bio 2,1	264,720		3,5	82	Nej	29.900	1430				
Bio 2,2	266,716		3,5	82	Nej	29.900	1430				
Bio 2,3	268,714		3,5	82	Nej	29.900	1430				
Bio 2,4	269,710		3,5	82	Nej	29.900	1430				
41	214,755	9	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
42	217,746	9	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
43	225,728	9	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
44	233,710	9	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
45	236,702	9	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
46	244,684	10	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
47	247,675	10	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
48	255,657	10	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
49	262,639	10	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
50	266,631	10	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
51	192,745	11	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
52	196,737	11	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
53	203,720	11	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
54	211,701	11	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
55	215,693	11	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140

56	222,675	12	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
57	226,666	12	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
58	233,648	12	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
59	241,631	12	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
60	245,622	12	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
Bio 3,1	222,702		3,5	82	Nej	29.900	1430				
Bio 3,2	223,698		3,5	82	Nej	29.900	1430				
Bio 3,3	225,695		3,5	82	Nej	29.900	1430				
Bio 3,4	226,692		3,5	82	Nej	29.900	1430				
61	171,738	13	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
62	174,729	13	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
63	182,711	13	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
64	189,693	13	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
65	193,685	13	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
66	201,666	14	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
67	204,658	14	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
68	212,640	14	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
69	219,622	14	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
70	223,614	14	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
71	149,729	15	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
72	152,719	15	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
73	160,702	15	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
74	168,684	15	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
75	172,675	15	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
76	179,657	16	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
77	183,649	16	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
78	191,631	16	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
79	198,613	16	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
80	201,605	16	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
Bio 4,1	178,684		3,5	82	Nej	29.900	1430				
Bio 4,2	180,681		3,5	82	Nej	29.900	1430				
Bio 4,3	181,678		3,5	82	Nej	29.900	1430				
Bio 4,4	182,674		3,5	82	Nej	29.900	1430				
81	128,719	17	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
82	131,711	17	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
83	139,693	17	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
84	147,675	17	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
85	150,666	17	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140

86	158,649	18	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
87	161,640	18	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
88	169,622	18	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
89	176,605	18	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
90	180,596	18	6,5	82	Nej	24.570	3302	0,65	234	114	140
Bio 5,1	137,663		3,5	82	Nej	29.900	1430				
Bio 5,2	138,660		3,5	82	Nej	29.900	1430				

Koordinaterne er 539.xxx, 6.120.yyy

Der fjernes 25 % af den urensede luft fra staldene gennem biofilter, hvilket svarer til 5502 OU/stald gennem luftfilter som renses med 74 % hvilket giver 1430 OU tilbage til afkast. Tilbage er der 16509 OU som afledes gennem 5 afkast pr. stald. Det giver 3302 OU pr. afkast.

Bilag 9: OML – Beregninger

Udskrevet: 2024/02/16 kl. 06:37
Dato: 2024/02/14

OML-Multi-PC-version 20180321/6.20
DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet
Licens til Miljø og Natur, Byrumvej 30, 8940 Læsø

Side 1

Meteorologiske spredningsberegninger er udført for følgende periode (lokal standard tid):

Start af beregningen = 740181 kl. 1
Slut på beregningen (incl.) = 831231 kl. 24

Meteorologiske data er fra: AALBORG

Koordinatsystem:

Der er anvendt et x,y-koordinatsystem med x-akse mod øst (90 grader) og y-akse mod nord (0 grader).
Enheden er meter. Systemet er fælles for receptorer og kilder. Origo kan fastlægges frit, fx. i skorstensfoden for den mest dominerende kilde eller som i UTM-systemet.

Receptordata:

Ruhedslængde, z0 = 0.100 m

Største terrænældning = 4 grader

Receptorerne er beliggende med 10 graders interval i 6 koncentriske cirkler
med centrum x,y: 239., 694.
og radierne (m): 500., 970., 1050., 1100., 1370.,
2660.

Terrænhøjder er ikke alle ens.

Alle receptorhøjder = 1.5 m.

Alle overflader er typenr. = 2.

Terrænhøjder [m]							Afstand (m)
Retning (grader)	500	970	1050	1100	1370	2660	
0	20.1	27.7	30.2	31.6	33.9	31.7	
10	21.3	27.3	29.2	29.9	32.4	31.5	
20	22.2	24.8	25.9	26.2	29.0	32.3	
30	22.4	22.2	23.5	21.8	23.0	26.1	
40	22.7	20.3	20.2	20.9	21.1	24.1	
50	22.3	22.1	20.9	19.9	19.8	22.8	
60	23.1	21.7	20.9	20.2	19.4	20.4	
70	23.0	21.6	21.8	21.2	19.6	18.2	
80	22.9	19.5	19.3	18.5	18.2	5.7	
90	23.1	19.1	16.8	15.3	14.4	2.2	
100	22.5	16.4	15.4	14.7	11.8	5.7	
110	21.1	15.7	14.3	13.8	6.5	3.1	
120	21.1	15.8	14.6	14.6	10.5	2.7	
130	20.6	15.5	14.2	13.4	10.8	11.7	
140	19.1	15.1	14.0	13.1	9.7	14.0	
150	18.3	15.2	14.0	13.5	9.3	13.7	
160	19.3	13.9	14.1	11.0	9.5	9.0	
170	19.6	15.2	13.6	13.3	13.2	22.5	
180	17.7	16.1	15.3	14.7	14.1	29.3	
190	16.5	18.9	17.8	17.2	14.8	29.2	
200	15.8	21.5	19.9	16.9	22.8	27.5	
210	18.6	24.1	25.3	24.4	23.8	23.0	
220	22.0	26.5	25.8	25.5	26.0	26.7	
230	23.8	26.0	26.4	27.5	18.3	35.6	
240	27.8	34.0	32.1	31.7	16.0	34.4	
250	27.6	34.2	34.0	34.6	35.8	41.6	
260	27.9	34.6	35.7	36.5	34.3	37.2	
270	27.2	34.5	33.5	33.5	30.2	30.8	
280	26.9	35.8	33.9	32.7	33.0	30.5	
290	25.5	35.7	35.1	35.1	33.0	30.8	
300	24.6	32.8	32.6	31.4	33.3	25.3	
310	21.1	27.3	27.6	27.8	28.9	16.2	
320	18.6	20.0	20.8	20.6	14.8	16.9	
330	17.0	21.4	25.0	24.8	24.1	22.8	
340	18.0	23.4	29.4	31.8	32.0	26.8	
350	19.5	25.8	30.8	32.4	35.0	33.3	

Forkortelser benyttet for kildeparametrene:

Nr.....: Internt kilde nummer
 ID.....: Tekst til identificering af kilde
 X.....: X-koordinat for kilde [m]
 Y.....: Y-koordinat for kilde [m]
 Z.....: Terrænhøjde for skorstenstod [m]
 HS.....: Skorstenshøjde over terræn [m]
 T.....: Temperatur af røggas [Kelvin]/[Celsius]
 VOL.....: Volumenmængde af røggas [normal m³/sek]
 DSO.....: Ydre diameter af skorstenstop [m]
 DSI.....: Indre diameter af skorstenstop [m]
 HB.....: Generel beregningsmæssig bygningshøjde [m]
 Q1.....: Emission af stof nr. '1' [gram/sek], [MLR/sek] eller [MOU/sek]

Punktkilder:

Kilddata:

Nr	ID	X	Y	Z	HS	T(C)	VOL	DSI	DSO	HB	Stof 1 Q1	Stof 2 Q2	Stof 3 Q3
1	1	300.	790.	22.0	6.5	20.	6.41	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
2	2	303.	782.	22.0	6.5	20.	6.41	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
3	3	311.	764.	22.1	6.5	20.	6.41	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
4	4	318.	745.	22.0	6.5	20.	6.41	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
5	5	322.	738.	22.0	6.5	20.	6.41	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
6	6	330.	719.	22.0	6.5	20.	6.41	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
7	7	333.	711.	22.0	6.5	20.	6.41	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
8	8	340.	693.	21.8	6.5	20.	6.41	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
9	9	347.	675.	21.7	6.5	20.	6.41	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
10	10	351.	667.	21.5	6.5	20.	6.41	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
11	11	278.	781.	22.0	6.5	20.	6.41	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
12	12	282.	773.	22.0	6.5	20.	6.41	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
13	13	289.	755.	22.2	6.5	20.	6.41	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
14	14	297.	737.	22.3	6.5	20.	6.41	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
15	15	301.	728.	22.5	6.5	20.	6.41	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
16	16	308.	710.	22.4	6.5	20.	6.41	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
17	17	311.	702.	22.5	6.5	20.	6.41	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
18	18	319.	684.	22.0	6.5	20.	6.41	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
19	19	325.	666.	21.8	6.5	20.	6.41	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
20	20	330.	657.	21.6	6.5	20.	6.41	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
21	21	307.	737.	22.1	3.5	20.	7.74	0.82	0.84	5.5	1.43E-03	0.0000	0.0000
22	22	308.	734.	22.2	3.5	20.	7.74	0.82	0.84	5.5	1.43E-03	0.0000	0.0000
23	23	310.	731.	22.2	3.5	20.	7.74	0.82	0.84	5.5	1.43E-03	0.0000	0.0000
24	24	311.	728.	22.2	3.5	20.	7.74	0.82	0.84	5.5	1.43E-03	0.0000	0.0000
25	25	257.	772.	21.9	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
26	26	260.	764.	21.9	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
27	27	268.	746.	22.2	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
28	28	275.	728.	22.6	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
29	29	279.	719.	22.6	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
30	30	286.	702.	22.9	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
31	31	290.	693.	23.0	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
32	32	298.	675.	22.7	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
33	33	305.	657.	22.2	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
34	34	308.	649.	22.0	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
35	35	235.	764.	21.8	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
36	36	239.	754.	21.9	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
37	37	247.	737.	22.2	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
38	38	254.	719.	22.5	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
39	39	258.	710.	22.8	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
40	40	265.	692.	23.2	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
41	41	269.	684.	23.2	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
42	42	276.	666.	23.2	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
43	43	284.	648.	23.0	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
44	44	287.	640.	22.7	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
45	45	264.	755.	21.9	3.5	20.	7.74	0.82	0.84	5.5	1.43E-03	0.0000	0.0000
46	46	266.	716.	22.7	3.5	20.	7.74	0.82	0.84	5.5	1.43E-03	0.0000	0.0000
47	47	268.	714.	22.8	3.5	20.	7.74	0.82	0.84	5.5	1.43E-03	0.0000	0.0000
48	48	269.	710.	22.8	3.5	20.	7.74	0.82	0.84	5.5	1.43E-03	0.0000	0.0000
49	49	214.	755.	21.8	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
50	50	217.	746.	21.9	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
51	51	225.	728.	22.1	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
52	52	233.	710.	22.3	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
53	53	236.	702.	22.5	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
54	54	244.	684.	22.8	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
55	55	247.	675.	23.0	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000

Punktkilder.

Kilddata:

Nr	ID	X	Y	Z	HS	T(C)	VOL	DS1	DSO	HB	Stof 1 Q1	Stof 2 Q2	Stof 3 Q3
56	56	255.	657.	23.1	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
57	57	262.	639.	23.1	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
58	58	266.	631.	22.9	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
59	59	192.	745.	21.5	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
60	60	196.	737.	21.7	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
61	61	203.	720.	21.7	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
62	62	211.	701.	22.0	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
63	63	215.	693.	22.2	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
64	64	222.	675.	22.3	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
65	65	226.	666.	22.5	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
66	66	233.	648.	22.5	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
67	67	241.	631.	22.9	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
68	68	245.	622.	22.9	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
69	69	222.	702.	22.2	3.5	20.	7.74	0.82	0.84	5.5	1.43E-03	0.0000	0.0000
70	70	223.	698.	22.2	3.5	20.	7.74	0.82	0.84	5.5	1.43E-03	0.0000	0.0000
71	71	225.	695.	22.2	3.5	20.	7.74	0.82	0.84	5.5	1.43E-03	0.0000	0.0000
72	72	226.	692.	22.5	3.5	20.	7.74	0.82	0.84	5.5	1.43E-03	0.0000	0.0000
73	73	171.	738.	21.1	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
74	74	174.	729.	21.2	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
75	75	182.	711.	21.4	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
76	76	189.	693.	21.5	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
77	77	193.	685.	21.6	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
78	78	201.	666.	21.8	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
79	79	204.	658.	21.9	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
80	80	212.	640.	22.2	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
81	81	219.	622.	22.6	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
82	82	223.	614.	22.5	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
83	83	149.	729.	20.8	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
84	84	152.	719.	20.8	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
85	85	160.	702.	21.0	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
86	86	168.	684.	21.2	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
87	87	172.	675.	21.2	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
88	88	179.	657.	21.4	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
89	89	183.	649.	21.6	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
90	90	191.	631.	21.7	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
91	91	198.	613.	22.0	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
92	92	201.	605.	22.0	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
93	93	178.	684.	21.4	3.5	20.	7.74	0.82	0.84	5.5	1.43E-03	0.0000	0.0000
94	94	180.	681.	21.4	3.5	20.	7.74	0.82	0.84	5.5	1.43E-03	0.0000	0.0000
95	95	181.	678.	21.4	3.5	20.	7.74	0.82	0.84	5.5	1.43E-03	0.0000	0.0000
96	96	182.	674.	21.4	3.5	20.	7.74	0.82	0.84	5.5	1.43E-03	0.0000	0.0000
97	97	128.	719.	20.4	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
98	98	131.	711.	20.5	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
99	99	139.	693.	20.7	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
100	100	147.	675.	20.9	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
101	101	150.	666.	20.9	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
102	102	158.	649.	21.1	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
103	103	161.	640.	21.1	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
104	104	169.	622.	21.3	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
105	105	176.	605.	21.6	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
106	106	180.	596.	21.6	6.5	20.	6.36	0.82	0.84	5.5	3.30E-03	0.0000	0.0000
107	107	137.	663.	20.7	3.5	20.	7.74	0.82	0.84	5.5	1.43E-03	0.0000	0.0000
108	108	138.	660.	20.7	3.5	20.	7.74	0.82	0.84	5.5	1.43E-03	0.0000	0.0000

Tidsvariationer i emissionen fra punktkilder.

Emissionerne fra de enkelte punktkilder er konstant.

Afledte kildeparametre:

Kilde nr.	Vertikal røghastighed m/s	Buoyancy flux (termisk løft) (centrentlig) m ³ /s ³
1	13.0	0.7
2	13.0	0.7
3	13.0	0.7
4	13.0	0.7
5	13.0	0.7
6	13.0	0.7
7	13.0	0.7
8	13.0	0.7
9	13.0	0.7
10	13.0	0.7

Afledte kildeparametre:

Kilde nr.	Vertikal vægshastighed m/s	Buoyancy flux (termisk løft) (omtrentlig) m ³ /s ³
11	13.0	0.7
12	13.0	0.7
13	13.0	0.7
14	13.0	0.7
15	13.0	0.7
16	13.0	0.7
17	13.0	0.7
18	13.0	0.7
19	13.0	0.7
20	13.0	0.7
21	15.7	0.9
22	15.7	0.9
23	15.7	0.9
24	15.7	0.9
25	12.9	0.7
26	12.9	0.7
27	12.9	0.7
28	12.9	0.7
29	12.9	0.7
30	12.9	0.7
31	12.9	0.7
32	12.9	0.7
33	12.9	0.7
34	12.9	0.7
35	12.9	0.7
36	12.9	0.7
37	12.9	0.7
38	12.9	0.7
39	12.9	0.7
40	12.9	0.7
41	12.9	0.7
42	12.9	0.7
43	12.9	0.7
44	12.9	0.7
45	15.7	0.9
46	15.7	0.9
47	15.7	0.9
48	15.7	0.9
49	12.9	0.7
50	12.9	0.7
51	12.9	0.7
52	12.9	0.7
53	12.9	0.7
54	12.9	0.7
55	12.9	0.7
56	12.9	0.7
57	12.9	0.7
58	12.9	0.7
59	12.9	0.7
60	12.9	0.7
61	12.9	0.7
62	12.9	0.7
63	12.9	0.7
64	12.9	0.7
65	12.9	0.7
66	12.9	0.7
67	12.9	0.7
68	12.9	0.7
69	15.7	0.9
70	15.7	0.9
71	15.7	0.9
72	15.7	0.9
73	12.9	0.7
74	12.9	0.7
75	12.9	0.7
76	12.9	0.7
77	12.9	0.7
78	12.9	0.7
79	12.9	0.7
80	12.9	0.7
81	12.9	0.7
82	12.9	0.7
83	12.9	0.7
84	12.9	0.7

Afledte kildeparametre:

Kilde nr.	Vertikal røggashastighed m/s	Buoyancy flux (termisk løft) (omtrentlig) m ³ /s ³
85	12.9	0.7
86	12.9	0.7
87	12.9	0.7
88	12.9	0.7
89	12.9	0.7
90	12.9	0.7
91	12.9	0.7
92	12.9	0.7
93	15.7	0.9
94	15.7	0.9
95	15.7	0.9
96	15.7	0.9
97	12.9	0.7
98	12.9	0.7
99	12.9	0.7
100	12.9	0.7
101	12.9	0.7
102	12.9	0.7
103	12.9	0.7
104	12.9	0.7
105	12.9	0.7
106	12.9	0.7
107	15.7	0.9
108	15.7	0.9

Der er ingen retningsafhængige bygningsdata.

Udskrevet: 2024/02/16 kl. 06:37
Dato: 2024/02/14

OML-Mult: PC-version 20180321/5.20
DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet

Side: 7

Side til advarsler.

Stof 1 Periode: 740101-031231 (Bidrag fra alle kilder)

De største månedlige 99%-fraktiler (OU/m3)

Retning (grader)	500	970	1050	1100	1370	2660	Afstand (m)
0	13	9	8	8	6	3	
10	14	9	9	8	7	3	
20	15	9	9	8	7	3	
30	15	10	9	8	7	3	
40	17	10	10	9	7	3	
50	14	9	9	8	7	3	
60	15	9	8	8	6	3	
70	17	10	9	9	7	3	
80	19	11	10	9	7	3	
90	18	11	10	10	8	4	
100	17	11	10	9	7	3	
110	16	10	9	8	7	3	
120	17	11	10	9	7	3	
130	14	9	8	8	6	3	
140	13	8	8	8	6	3	
150	13	9	8	7	6	3	
160	12	8	8	7	6	3	
170	14	9	8	8	7	3	
180	12	9	8	8	7	3	
190	12	8	7	7	6	3	
200	13	8	7	7	6	3	
210	12	9	8	8	6	3	
220	13	9	8	8	7	3	
230	16	10	9	9	6	3	
240	17	10	9	9	7	3	
250	19	11	10	10	8	3	
260	18	11	10	9	7	3	
270	17	10	9	9	7	3	
280	18	10	9	9	7	3	
290	19	11	10	9	7	3	
300	20	11	10	10	7	3	
310	17	11	10	10	8	3	
320	13	9	8	8	7	3	
330	13	9	9	9	7	3	
340	14	9	9	9	7	3	
350	13	9	8	8	6	3	

Maksimum= 19,98 i afstand 500 m og retning 300 grader i 196002 (yyyymm)

Stof 1 Periode: 740101-031231 (Bidrag fra alle kilder)

Middelværdier (OU/m3)

Retning (grader)	500	970	1050	1100	1370	2660	Afstand (m)
0	1	0	0	0	0	0	
10	1	0	0	0	0	0	
20	1	0	0	0	0	0	
30	1	0	0	0	0	0	
40	1	0	0	0	0	0	
50	1	0	0	0	0	0	
60	1	0	0	0	0	0	
70	1	0	0	0	0	0	
80	1	0	0	0	0	0	
90	1	0	0	0	0	0	
100	1	0	0	0	0	0	
110	1	0	0	0	0	0	
120	1	0	0	0	0	0	
130	1	0	0	0	0	0	
140	0	0	0	0	0	0	
150	0	0	0	0	0	0	
160	0	0	0	0	0	0	
170	0	0	0	0	0	0	
180	0	0	0	0	0	0	
190	0	0	0	0	0	0	
200	0	0	0	0	0	0	
210	0	0	0	0	0	0	
220	1	0	0	0	0	0	
230	1	0	0	0	0	0	
240	1	0	0	0	0	0	
250	1	0	0	0	0	0	
260	1	0	0	0	0	0	
270	1	0	0	0	0	0	
280	1	0	0	0	0	0	
290	1	0	0	0	0	0	
300	1	0	0	0	0	0	
310	1	0	0	0	0	0	
320	1	0	0	0	0	0	
330	1	0	0	0	0	0	
340	1	0	0	0	0	0	
350	1	0	0	0	0	0	

Maksimum= 1,14 i afstand 500 m og retning 80 grader.

Udskrevet: 2024/02/16 kl. 06:37
Dato: 2024/02/14

CML-Mult: PC-version 20180321/5.20
DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet

Side 10

Benyttede filer.

Følgende inputfiler er benyttet i beregningerne:

Punktkilder: C:\CML_data\Jesper Bran_hejsagernaesvej.kld
Meteorologi.....: C:\CML_data\Aal17483LST.net
Receptorer.....: C:\CML_data\Jesper Bran_hejsagernaesvej.rcf
Beregningsopstilling.....: C:\CML_data\Jesper Bran_hejsagernaesvej.opt

Følgende outputfil er benyttet:

Resultater: C:\CML_data\Jesper Bran_hejsagernaesvej.log

Beregning:

Start kl. 10:07:48 (14-02-2024)
Slut kl. 10:16:20 (14-02-2024)

**Ansøgning om miljøgodkendelse
for**

Slagtesvineproduktion

Hejsager Næsvej 137B

6100 Haderslev

A. Oplysninger om ejer og ejerforhold

Datablad

Ansøger og ejer	Bram I/S Grarup Overby 31 6100 Haderslev jesper@bbram.dk
	Kontaktperson på miljø sagen: Jesper Bram Mobil: 2174 3443 Mail: jesper@bbram.dk
Husdyrbrugets adresse	Hejsager Næsvej 137B, 6100 Haderslev
CVR-nummer	33284837
CHR-nummer	127502
Kommune	Haderslev Kommune
Ejendomsnummer	5100009587
Matrikel-nr.	41, Sode, Halk
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Roskammervej 8 Sodegade 12 Sodegade 19 Grarup Overby 31 Lundingvej 65 Vernsgårdvej 10 Simmerstedvej 208a Hyrup Bygade 7 Kabdrupvej 39 Småkærvej 70 Sodegade 16 Sverdrupvej 23 Sverdrupvej 21 Olufskærvej 45 Kronborgvej 18 Sparlund 40 Grarupvej 25 Bræråvej 35
Biaktiviteter	Ingen

Ansøgningskema	240429
Repræsentant	Miljø & Natur Landbrugsrådgivning Byrumvej 30, 9940 Læsø CVR 25914562 Jakob Altenborg jakob@miljoeognatur.dk, mobil 26259791

Forord

Miljøkonsekvensrapport

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Hejsager Næsvej 137B. Det ansøgte omfatter en godkendelse af stipladsmodellen for en eksisterende slagtesvineproduktion, samt en udvidelse af produktionen. Der vil blive etableret biologisk luftrensning som en del af godkendelsen.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport. Rapporten behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger.

Rapporten indeholder en beskrivelse og vurdering af den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, som det ansøgte vurderes at medføre. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for ejendommen.

Ikke teknisk resumé

Ansøger (ejer) søger om at udvide slagtesvineproduktionen på adressen Hejsager Næsvej 137B. Der skal udvides med 6 nye haller på hver ca. 870 m². Samtidig med udvidelsen af produktionen etableres der biologisk luftrensning af alle stalde som vil rense i gennemsnit 67 % ammoniak og 18,5 % lugt.

Ejendommen er beliggende i landzonen, ca. 2,7 km sydvest for Øsby som er de nærmeste byzone i området. Der er ca. 1,4 km til nærmeste samlede bebyggelse – Hejsager. Nærmeste nabo ligger i en afstand af ca. 1000 m.

Lugtgenerne i forhold til enkelt bolig (nabo), samlet bebyggelse og byzone er overholdt. Der vil således ikke være lugtgener ved naboer udover hvad der må forventes når man bor på landet.

Der er i godkendelsen beskrevet forhold som støv, skadedyr, affald, lys og indkørselsforhold og hvorledes man vil sikre, at det ikke giver problemer i forhold til omkringboende. Der er tale om en ændring af produktionen i forhold til den nuværende produktion, men i forhold til de hensyn der tages i forhold til naboer og miljø, skønnes det ikke at give anledning til øgede gener for omkringboende.

Beregningerne er foretaget, så der tages højde for de værst tænkelige emissioner af ammoniak og lugt fra staldene. For husdyrbruget er der krav om at anvende den bedst tilgængelige teknik i forhold til at begrænse ammoniakfordampningen. Dette er i lovgivningen omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniak, der må komme fra husdyrbruget. I forbindelse med godkendelsen der etableret gyllekøling i den nye stald for at reducere ammoniakemissionen og lugtemissionen.

Beregningerne viser, at hverken natur beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU-regler, vil modtage mere ammoniak end de grænser, der er sat herfor i lovgivningen. Grænserne er langt fra nået.

A. Oplysninger om ejer og ejerforhold	2
Datablad	2
Forord	4
Ikke teknisk resumé	5
B. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte	8
Tidligere godkendelser	8
Biaktiviteter	8
B.1 Indretning og drift af anlæg mm.	8
Opbevaring og håndtering af husdyrgødning	9
B.2 Anlægsarbejder, bygningsændringer mm.	9
B.3 Forhold til andre husdyrbrug	10
B.4 Beliggenhed og omgivelser	10
Landskabs og planmæssige forhold	11
B.5 Ammoniakemission	13
Natur	13
B.6 Lugtemission	16
B.7 Emissioner og genepåvirkninger	17
Støj	17
Rystelser	18
Lys	19
Fluer og skadedyr	19
Støv	20
Øvrige emissioner	20
Transport	20
Egenkontrol	21
Risici og håndtering	22
B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug	22
Fast affald	24
Døde dyr	25
Spildevandsmængde	25
Energiforbrug	25
Vandforbrug	26
Reststoffer	26
Foder	26
B.9 Valg af BAT	27
B.10 Grænseoverskridende virkninger	28
IE-husdyrbrug	28
C.1 Foranstaltninger ved ophør	28
C.2 Anvendelse af BAT råvarer, energi, vand og management	28

Management	28
BAT energi	30
BAT vand	30
BAT – råvarer	30
Samlet BAT-vurdering	31
C.3 Ikke teknisk resume af væsentlige alternativer	31
Miljøkonsekvensrapport	32
E.1-a Udformning, dimensioner mm	32
E.1-b Forventede indvirkning på miljøet	33
Vandmiljø	33
Natur	33
Naboer/lugt	34
E.1-c Risiko for ulykker mm.	34
Risici og håndtering	34
Beskrivelse af risikominimering	35
E.1-d Væsentlige alternativer	35
E.2 Ikke teknisk resume	35
E.3 Kompetente ekspert	35
F.1-a Husdyrbrugets placering	36
F.1-b Fysiske karakteristika	36
F.1-c Energibehov og forbrug	36
F.1-d Reststoffer og emissioner	36
F.2 Rimelige alternativer	36
F.3 Referencescenarie	36
F.4	36
F.5-a Anlæggelse og tilstedeværelse af husdyrbruget	38
F.5-b Brugen af naturressourcer	38
F.5-c Emission af forurenende stoffer	38
F.5-d Faren for sundhed, kulturarv og miljø	38
F.5-e Kumulation	38
F.5-f Indvirkning på klimaet	39
F.5-g Anvendte teknologier	39
F.6 Metoder eller beviser	39
F.7 Påtænkte foranstaltninger	39
F.8 Større ulykker og katastrofer	39
F.9 Ikke teknisk resume	39
F.10 Referenceliste	40
Appendix 1	41

B. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

Tidligere godkendelser

- §12 Miljøgodkendelse 2016
- Tillæg til Miljøgodkendelse 2018

Biaktiviteter

Ingen biaktiviteter.

B.1 Indretning og drift af anlæg mm.

Der er tale om at godkende et eksisterende produktionsanlæg med slagtesvin efter reglerne om produktionsareal. Produktionsarealet udgør samlet 13.662 m² nettoareal til grise. Alle stalde er indrettet med delvise spaltegulve og 25-49 % fast gulv.

De enkelte staldafsnit er opdelt og opmålt efter om afsnittet er adskilt forureningsmæssigt fra andre afsnit. Herefter er anvendt staldenes nettoareal. Nettoarealerne er beregnet ved at udregne størrelsen på en sti og derefter beregne det samlede stiareal. Denne metode vurderes at give det mest korrekte nettoareal. Se appendix 1 for uddybning af beregningerne.

Nedenstående skema viser nettoarealet.

Stald navn	Dyretype og staldsystem	Areal ansøgt (m ²)	Areal Nudrift (m ²)	Areal 8-årsdrift (m ²)
1	Slagtesvin Delvist spaltegulv	759	759	-
2	Slagtesvin Delvist spaltegulv	759	759	-
3	Slagtesvin Delvist spaltegulv	759	759	-
4	Slagtesvin Delvist spaltegulv	759	759	-
5	Slagtesvin Delvist spaltegulv	759	759	-
6	Slagtesvin Delvist spaltegulv	759	759	-
7	Slagtesvin Delvist spaltegulv	759	759	-
8	Slagtesvin Delvist spaltegulv	759	759	-
9	Slagtesvin Delvist spaltegulv	759	759	-
10	Slagtesvin Delvist spaltegulv	759	759	-
11	Slagtesvin Delvist spaltegulv	759	759	-
12	Slagtesvin Delvist spaltegulv	759	759	
13	Slagtesvin Delvist spaltegulv	759		
14	Slagtesvin	759		

	Delvist spaltegulv			
15	Slagtesvin Delvist spaltegulv	759		
16	Slagtesvin Delvist spaltegulv	759		
17	Slagtesvin Delvist spaltegulv	759		
18	Slagtesvin Delvist spaltegulv	759		

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Gyllebeholderen er etableret således at bund og vægge er tætte, og den kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholderen tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion. Gylletanken er overdækket med fast betoniæg, da den bedst kan betegnes som en stor forbeholder.

Gyllevognene vil fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllespild i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige måde at fylde gyllevognen.

Samlet vurderes gylleopbevaringen at leve op til BAT.

Der er ingen opbevaringskapacitet på ejendommen. Alt gylle afhentes af biogasanlægget og gyllen fra denne ejendom er basis for gasproduktionen på biogasanlægget. Derfor sker der ingen returlevering af gylle til ejendommen. Gyllen fra produktionen fordeles løbende i bedriftens mange gyllebeholdere.

Vurdering

Samlet vurderes gylleopbevaringen og håndteringen af gylle at leve op til BAT, herunder følges generel lovgivning på området.

Ligeledes vurderes bygningerne størrelse og indretning at leve op til kravene til hold af slagtesvin.

Erhvervsmæssigt nødvendigt

Udvidelsen af svineproduktionen på Hejsager Næsvej er en del af bedriftens strategi med at reducere antallet af produktionslokaliteter og samle produktionen på færre. Der er således produktion på 17 anlæg i dag og dette antal ønskes reduceret. Det er desuden et ønske fra ejers side at øge fokus på at reducere miljøbelastningen fra den samlede produktion, og derfor etableres der biologisk luftrensning i forbindelse med udvidelsen. Dette tiltag er udelukkende muligt fordi produktionen på anlægget øges. Bedriften er desuden i gang med en løbende udvikling af produktionen, hvor der ligeledes søges om flere pladser til smågrise og til søer. Derfor er en udvidelse af kapaciteten til opfodning af slagtesvin en naturlig og erhvervsmæssig nødvendigt for at følge bedriftens strategi og mål.

B.2 Anlægsarbejder, bygningsændringer mm.

Der skal bygges 6 nye rundbuehaller magen til de eksisterende haller, hver hal bliver på ca. 900 m² og med et produktionsareal på 759 m². Der skal etableres biologisk luftrensning af alle stalde. Hver luftrenser tager 25 % af luften fra i alt 4 stalde pr. renser. Herefter ledes luften gennem to biologiske filtre, hvilket betyder at der renses 67 % af ammoniakken og 18,5 % af lugten. Filtrene bliver af typen Skov BIO Flex 2-stage biologisk renser.

Placeringen af bebyggelse fremgår af kortmaterialet i husdyrgodkendelse.dk, samt af indsendte situationsplan.

B.3 Forhold til andre husdyrbrug

Anlægget er hverken teknisk, forureningsmæssigt eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

Bedriften driver udover den ansøgte ejendom 17 andre ejendomme med dyrehold. Der er ingen forureningsmæssig eller driftsmæssig sammenhæng mellem ejendomme. Alle ejendomme kan drives uafhængigt af hinanden. Alt bedriftens foder produceres på Grarup Overby 31 og fordeles herfra til de enkelte ejendomme.

Bedriftens markdrift foregår fra Bræravej 35 og 28.

B.4 Beliggenhed og omgivelser

I husdyrgodkendelse.dk er angivet afstande til naboer, skel, vej mm. jf. husdyrlovens §§ 6, 7 og § 8.

Afstande § 6

Område	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens fremtidige byzone eller sommerhusområde	2628 m	Øsby	50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	1744 m		50 m
Nabobeboelse	504 m	Grarupvej 52	50 m

Afstande § 8

Afstandskravene er vurderet i husdyrgodkendelse.dk. Såfremt at afstandskravet ikke er overholdt vil der være en beskrivelse af hvorfor, men i de tilfælde hvor afstandskravene er overholdt vurderes det ikke at være nødvendigt med yderligere beskrivelse.

Nærmeste...	Afstand meter	Afstandskrav	Afstandskrav overholdes	Beskrivelse
Enkelt vandindvindingsanlæg	27	25 m	Ja	

Fælles vandindvindingsanlæg	1489	50 m	Ja	
Vandløb	91	15 m	Ja	
Dræn	➤ 15	15 m	Ja	
Sø	235	15 m	Ja	
Privat fælles vej/ offentlig vej	17	15 m	Ja	
Levnedsmiddelvirksomhed	>15	25 m	Ja	
Beboelse på samme ejendom	0	15 m	Ja	Ingen
Naboskel	10	30 m	Nej	Dispensation søges

Afstand til skel

Der søges om dispensation for afstand til skel. Der er ca 10 meter til markskel mod nord. Der er i forvejen givet dispensation for afstand til skel i forhold til de første 12 slagtesvinestalde. Udvidelsen af staldanlægget skal naturligvis fortsættes i samme stil og størrelse som den eksisterende del af anlægget. Den matrikel som anlægget er beliggende på, har en størrelse som betyder at uanset hvor de nye stalde placeres så vil der skulle dispenseres for afstandskrav til skel. Det er således vurderet at der ikke findes andre alternativer til den ansøgte placering, og at det derfor er muligt at dispensere for afstandskravet til skel.

Nærmeste sårbare natur er ligeledes angivet i husdyrgodkendelse.dk.

Afstande til nærmeste naturområder er følgende:

Naturkategori	Afstand meter	Beskrivelse	§7 afstand overholdt
Kategori 1 natur	2013	Habitat natur	Ja (mindst 10 m)
Kategori 2 natur	1327	Overdrev	Ja (mindst 10 m)

Vurdering

Som det fremgår af ovenstående, er alle afstandskrav i husdyrgodkendelseslovens §§ 6, 7 og 8 overholdt.

Landskabs og planmæssige forhold

Ejendommen er beliggende i et landbrugsområde der i kommuneplanen er udlagt med nedenstående særlige retningslinjer. Der er i øvrigt ingen væsentlige planmæssige forhold.

Området er præget af landbrugsproduktion og naturområder, samt spredt bymæssig bebyggelse.

Anlægget er placeret inden for følgende områder og zoner:

(Kommuneplan 2017-2028)	Ja	Nej
Bevaringsværdige landskaber		x
Uforstyrrede landskaber		x

Større sammenhængende landskaber		x
Værdifulde Geologiske områder		x
Kystnærhedszonen		x
Værdifulde kulturarvsområder		x
Kulturhistorisk bevaringsværdi		x
Værdifulde landbrugsområder	x	
Store husdyrbrug		x
Økologiske forbindelser		x
Potentielle økologiske forbindelser		x
Naturbeskyttelsesområder		x
Potentielle naturbeskyttelsesområder		x
Natura2000		x
Skovrejsning		x
Lavbundsareal		x
Kirkebyggelinjer		x
Skovbyggelinjer		x
Strand-, Sø- og Å-beskyttelseslinjer		x
Beskyttede sten- og jorddiger		x
Klitfredning		x
Fund og fortidsminder (Totalliste med både fredede og ikke-fredede. Kun beskyttelseslinjerne indgår i KP. Selve fortidsminderne er en statslig opgave.		x

Særlige værdifulde landbrugsområder

Retningslinje

I områder, der er udpeget som særligt værdifulde landbrugsområder, skal landbrugets udviklingsplaner og investeringsinteresser vægtes højt.

Redegørelse

Landbrugsjord er en begrænset ressource til fødevarer- og energiproduktion, og derfor er det vigtigt i videst muligt omfang at sikre den værdifulde landbrugsjord mod anden anvendelse.

Det er derfor Trekantområdets mål at skabe klare rammer for en bæredygtig udvikling af landbrugserhvervet. I den forbindelse skal der skabes den nødvendige balance mellem investeringssikkerhed og udviklingsmuligheder for landbruget over for hensyn til natur, miljø og naboer samt byudvikling.

Det overordnede formål med de særligt værdifulde landbrugsområder (SVL) er derfor at udpege arealer, der fastholdes til landbrugsformål for at sikre produktionen af:

- afgrøder, herunder specialafgrøder under hensyntagen til bl.a. jordbund, arrondering, vanding og klima.
- husdyr under hensyntagen til mulighed for forsyning og afsætning af foder, energi og gødning m.v.

Trekantområdets udgangspunkt er, at de arealer, der i dag bruges til landbrugsformål, er værdifulde. Der er imidlertid en række andre arealinteresser, der har indflydelse på brugen af landbrugsjorden, hvilket bevirker, at landbrugets interesser ikke altid kan vægtes højest.

Ved byerne vil der være en løbende afvejning mellem byernes udviklingsmuligheder og landbrugets investeringssikkerhed. Derfor er det vigtigt at have fokus på de udlagte byudviklingsområder, herunder landsbyer og perspektivområder, som giver et billede af byernes fremtidige udviklingsretning. Der er desuden knyttet en række rekreative interesser til de bynære landbrugsområder, som skal indgå i interesseafvejningen. Ligeledes må vigtige infrastrukturanlæg have en højere prioritet end det enkelte landbrugs udviklingsmuligheder.

Derudover vil der løbende blive indgået aftaler med lodsejere om skovrejsning, etablering af vådområder, opstilling af energianlæg o.a., der kan ændre arealets status fra at være særligt værdifuldt landbrugsområde.

Udpegningen forhindrer ikke, at husdyrproduktioner, der ligger uden for SVL-områder, kan udvide, ligesom at der kan placeres staldanlæg uden for SVL-områder. Desuden vil udpegningen af SVL-områder ikke forhindre at landbrugsarealer kan drives intensivt uden for SVL-områder.

Vurdering

Projektet indebærer nybyggeri på anlægget og anlægget er beliggende i et område der i forvejen er prioriteret i forhold til landbrugsproduktion og med en del tekniske anlæg i form af vindmøller, biogasanlæg og de eksisterende stalde. Der vurderes derfor at i forhold til kommuneplanens planinteresser er der ingen påvirkning af lokalområdet.

Samlet vurdering

Produktionen overholder ikke alle afstandskrav og der er søgt om dispensation for afstandskrav til skel, og det vurderes at med de hensyn til er taget til byggematerialer og beplantning, så vil godkendelsen af anlægget være i overensstemmelse med Haderslev Kommunes Kommuneplan, og der vil ikke ske en påvirkning af landskabet.

B.5 Ammoniakemission

Den totale ammoniakemission fra ejendommen udgør 8603 kg N/år, hvilket er en reduktion på 8739 kg N/år i forhold til den tilladte drift og en stigning på 8603 kg N/år i forhold til 8-årsdriften.

Natur

Påvirkning af den omkringliggende natur gennem deposition af ammoniak kan i visse tilfælde medføre en væsentlig påvirkning af naturen. Der er dog opstillet en række krav og kriterier for hvornår en påvirkning er væsentlig, og bedriften overholder disse krav til alle særligt sårbare kategori 1 og 2 naturtyper i området.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D), beliggende <i>inden</i> for Natura 2000-område og omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende <i>inden</i> for et Natura 2000-område og omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	Max. totaldeposition (afhængig af antal husdyrbrug i nærheden* af naturområdet): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D) beliggende <i>uden</i> for internationale naturbeskyttelses-områder: Højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha samt overdrev over 2,5 ha der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.

Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 men som er beliggende uden for Natura 2000-områder, samt ammoniakfølsomme skove større end 0,5 ha og mere end 20 m brede.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.
--	--

*Antallet af husdyrbrug i nærheden for kategori 1-natur, opgøres som en summering af:

- 1) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N pr. år inden for 200 m,
- 2) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år inden for 200-300 m,
- 3) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for 300-500 m,
- 4) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år inden for 500-1.000 m, og
- 5) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år inden for 1.000-2.500 m.

Nedenstående skema viser depositionen til de forskellige naturkategorier som totaldeposition (kategori 1 og 2 natur) og som merdeposition (kategori 3 natur). Såfremt bekendtgørelsens afskæringskriterier som angivet i skemaet ovenfor ikke er overholdt vil det enkelte punkt efterfølgende blive beskrevet yderligere og vurderet. Er kriterierne overholdt vil der ikke blive foretaget yderligere vurderinger.

Naturkategori	Kumulation	Totaldeposition Kg N/ha/år	Merdeposition Kg N/ha/år	Vurdering
Kategori 1 natur	2 eller flere	0,2	-	Nærmeste kategori 1 natur ligger ca. 2 km væk. Produktionen medfører deposition i området på 0,2 kg N/ha/år og bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 1 natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området. Kumulation er inddraget i vurderingen
Kategori 2 natur		0,1	-0,1	Nærmeste kategori 2 natur ligger ca. 1,3 km væk. Bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 2 natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området.
Kategori 3 natur		Op til 1,1	Op til 1,1	Nærmeste kategori 3 natur ligger nord for ejendommen i form af en potentiel ammoniakfølsom skov. Merdepositionen set i forhold til 8 års driften udgør op til 1,1 kg N/ha/år, og bekendtgørelsens afskæringskriterier for

				kategori 3 natur er dermed ikke overholdt.
Øvrig § 3 natur		Op til 1,6	Op til 1,6	Nærmeste § 3 natur ligger nord for ejendommen i form af en sø. Merdepositionen set i forhold til 8 års driften udgør op til 1,6 kg N/ha/år.

Øvrig Natur

Påvirkningen af de nærmeste søer ligger over 1 kg N/ha/år og derfor kan der potentielt være en påvirkning af søerne. Alle søer der påvirkes af ammoniakdeposition fra produktionen ligger midt i omdriftsarealer og vil derfor modtage stor påvirkning med kvælstof fra overflade og drænvand, og taget i betragtning at ammoniakdepositionen reduceres i forhold til den nuværende påvirkning vurderes det at der ikke sker en væsentlig øget påvirkning af søerne. Baggrundsbelastningen i området er opgjort til 16 kg N/ha/år og den samlede belastning kan derfor komme op på ca. 17,6 kg N/ha/år. Søernes beliggenhed i dyrket opland betyder at de alle påvirkes med kvælstof fra de omkringliggende arealer og derfor er søerne eutrofe. Det vurderes at en yderligere påvirkning gennem deposition ikke vil medføre en tilstandsændring af søerne.

Potentiel ammoniakfølsom skov

Nord for ejendommen ligger en potentiel ammoniakfølsom skov. Godkendelsen af ejendommen efter de nye stipladsregler medfører en potentiel merpåvirkning i forhold til reglerne om 8 årsdrift på 1,1 kg N/ha/år. Det skyldes at ejendommen er etableret indenfor de seneste 8 år. 8 årsreglen er til for at sikre mod gentagne udvidelser. I dette tilfælde sker der en udvidelse af produktionen, men i forbindelse med udvidelse etableres der luftrensning der reducerer ammoniakemissionen i forhold til den godkendte drift markant. I relation til den gældende miljøgodkendelse er det mere reelt i dette tilfælde at se på forskellen mellem nudrift og ansøgt drift, idet der ved ansøgt drift sker en reduktion af ammoniakdepositionen i forhold til den tilladte drift, altså reduceres ammoniakpåvirkningen af skoven. Derfor vil 0 alternativet betyde at området påvirkes med ammoniak svarende til nudriften, og dermed endnu højere påvirkning. I forbindelse med den seneste godkendelse blev skoven vurderet af Haderslev Kommune, hvor kommunen i den forbindelse ikke fandt skoven ammoniakfølsom, bl.a. vurderedes skoven til at være næringsrig og uden §25 skovarter. Det vurderes derfor at den her ansøgte godkendelse er en forbedring for skoven i forhold til 0-alternativet og det vurderes at skoven ikke vil blive påvirket væsentligt af en øget tilførsel af kvælstof på 1,1 kg N/ha/år.

Beskyttede arter

Dyr og planter omfattet af bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og bedriftens arealer. På baggrund af Faglig Rapport nr. 635, 2007 "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" fra Danmarks Miljøundersøgelser, samt Videnskabelig Rapport nr. 50, 2013 "Overvågning af arter 2004-2011" fra Nationalt Center for Miljø og Energi, vurderes det at følgende bilag IV-arter kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og udbringingsarealerne.

Navn	Registreret forekomst	Udbredelsesområde
Odder		X
Markfirben		X
Stor vandsalamander		X
Spidssnudet frø		X
Arter af flagermus		X
Ulv		X

Arter der kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted omkring anlægget.

Den nærmeste sø hvor der er potentiale for bilag IV-arter (spidssnudet frø og stor vandsalamander) ligger i en afstand af ca. 250 m nord for anlægget. Produktionen påvirker området totalt med 1,6 kg N/ha/år. Merdepositionen er beregnet til 1,6 kg N/ha/år. Se i øvrigt under afsnittet øvrig natur, hvor søernes følsomhed overfor ammoniak er vurderet.

For de øvrige arter gælder at der ikke er registreringer i området, jf. oplysninger på Naturdata gennem Danmarks miljøportal.

Danmark har jf. Biodiversitetskonventionen forpligtet sig til at standse tabet af biologisk mangfoldighed. Arter, som er forsvundet fra Danmark eller truet af udryddelse er registreret som sådan på Den danske Rødliste.

Vurdering

Ejendommen overholder ikke alle afskæringskriterier i bekendtgørelsen i forhold til kategori 1, 2 og 3 natur. De kategori 3 områder og øvrig naturområder der tilføres mere ammoniak end afskæringskriterierne er efterfølgende vurderet, og det er vurderet at produktionen ikke medfører en påvirkning af den omkringliggende kategori 1, 2 og 3 natur.

Ligeledes gælder at det er vurderet at produktionen ikke vil medføre en påvirkning af beskyttede arter. Der er ikke registreret bilag IV arter i nærheden af anlægget og i forhold til de potentielle levesteder er det vurderet at påvirkningen ikke vil medføre en tilstandsændring af habitaterne. Derfor vurderes eventuel tilstedeværelsen af bilag IV arter omkring ejendommen at være foreneligt med den produktion der er på ejendommen og det forhold at der gives en tilladelse til ændringer på ejendommen vil ikke medføre en øget påvirkning af arterne.

B.6 Lugtemission

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor stort produktionsareal der er på ejendommen og hvilken type dyr der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind. Lugt stammer primært fra stalden. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med arbejde med husdyrgødning og udbringning heraf.

Lugtemissionen i nudrift og ansøgt drift er beregnet i IT-ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk og er angivet i skemaet herunder:

	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)
Nudrift	127512	264132	127512	264132
Ansøgt drift	191268	396198	155883	322901
Forskel	63756	132066	28371	58769

Som angivet i tabellen er der en stigning af lugt fra produktionen i forbindelse med godkendelsen.

Lugtemission i Odour Units (OU) beregnes med OML-modellen og i Lugt Enheder (LE) med FMK-modellen. Begge modeller beregner spredningen af lugtemissionen fra husdyrbruget på grundlag af produktionsarealets størrelse og lugtemissionsfaktorerne for den eller de pågældende dyretyper og staldsystemer fastsat i hhv. OU og LE, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, B. Faktisk lugt er den beregnede lugtafgivelse til omgivelserne, efter at eventuelle teknologier til reduktion af lugtemission er inkluderet i beregningerne.

Der er ligeledes foretaget beregninger af lugtpåvirkningen til husdyrbrugets nærmeste naboer i www.husdyrgodkendelse.dk. Den beregnede geneafstand for områdetyperne nabobeboelse, byzone og samlet bebyggelse fremgår af nedenstående tabel:

Bebyggelse	Kumulation Antal	Model	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet afstand til bebyggelse (m)	Genekriterie overholdt
Hejsager Næsvej 135 (enkelt bolig)	0	Ny	766	970	Ja
Hejsager Strandvej 13 (samlet bebyggelse)	0	Ny	1377	1471	Ja*
Øsby (byzone)	0	Ny	2062	2662	Ja

*I forhold til de generelle beregninger overholder produktionen ikke lugtgenekriteriet i forhold til samlet bebyggelse. Der er derfor udarbejdet en OML beregning.

OML-beregning

Der er vedlagt en OML-beregning der viser overholdelse af geneafstanden til samlet bebyggelse.

OML-beregningen viser at lugtgenekriterierne ved samlet bebyggelse overholdes. Lugt ved samlet bebyggelse i afstand 1370 m og i retning 180 grader udgør så således 7 OU og derfor overholdes lugtgenekriterierne. OML beregningen omfatter ligeledes en beregning af lugt ved nærmeste enkelt nabo og ved byzone, og lugtgenekriterierne er overholdt i alle retninger.

Der er vedlagt tabel med beskrivelse af ventilation, kort over målte afstande til naboer samt retninger og OML resultatfilen.

Kumulation

I forhold til naboer gælder ligeledes et kumulationsprincip, hvor kravene skærpes såfremt der ligger andre produktioner med en ammoniakemission over 750 kg indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltliggende naboer eller 300 meter fra samlet bebyggelse eller byzone.

Der ligger ikke andre produktioner indenfor kumulationsafstandene.

Boligerne på ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af det generelle beskyttelsesniveau. Dette samme gælder boliger ejet af ansøger.

Vurdering

Produktionen overholder bekendtgørelsens lugtgenekrav, og dermed vil der ikke være en belastning af området udover hvad der kan accepteres.

B.7 Emissioner og genepåvirkninger

Støj

Beskrivelse af støjkloder

Der kan forekomme støjkloder fra:

- Foderanlæg
- Ventilation
- Transport til og fra ejendommen
- Periodevis støj i forbindelse med markdrift

Driftsperiode for støjkloder

Det tilstræbes, at støjende aktiviteter afholdes i tidsrummet 7-18. Dog med undtagelse af den periodevis markdrift, hvor virksomheden er afhængig af vejret.

Foderanlægget anvendes udelukkende til transport af færdige blandinger. Der er derfor ingen støj af betydning fra anlægget.

Ventilationen er stort set altid i drift, da det er nødvendigt i forhold til indeklimaet i staldene. Ventilationen renholdes for både at reducere elforbruget og for at reducere støj.

For så vidt angår støj fra landbrugsmaskiner vil der dagligt forekomme kørsel, samt jævnlig transporter med lastbil. Herudover vil der forekomme sæsonbetonet kørsel ved gylleudbringning og markarbejde.

Tiltag mod støjkluder

Støj søges generelt dæmpet ved valg af støjsvag teknologi og afskærmning. Endvidere søges al unødig tomgangskørsel undgået.

Vurdering

Det vurderes at ejendommens samlede støjbidrag, angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 m over terræn, målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal, ikke overskrider Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj, og den ansøgte drift af ejendommen kan ske uden væsentlig gene for omkringboende.

Rystelser

Virksomhedens bidrag til niveauet for vibrationsniveauet (dB re 10⁻⁶ m/s²) målt som det maksimale KB-vægtede accelerationsniveau med tidsvægtning S må ikke overstige værdierne i Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø Orientering fra Miljøstyrelsen, nr. 9 1997,

Anvendelse	Tidspunkt	Vægtet accelerationsniveau L _{eq} i dB
Boliger i boligområder (hele døgnet)	Hele døgnet	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	18-7	75
Børneinstitutioner og lignende	I åbningstiden	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	7-18	80
Kontorer, undervisningslokaler og lignende	Hele døgnet	80
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	85
Kontorer og tilsvarende lokaler i erhvervsbebyggelse, hvor der foregår følsomme aktiviteter	Hele døgnet	80

Anvendelse	Tidspunkt	A-vægtet lydtryksniveau (10-160 Hz), dB	G-vægtet lydtryksniveau dB
Beboelsesrum, herunder børneinstitutioner og lignende	18-7	20	85
	7-18	25	85
Kontorer, undervisningslokaler,	Hele døgnet	30	85

og lignende støjfølsomme rum			
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	35	90

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

Vurdering

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er en nabobeboelse beliggende ved indkørslen til ejendommen. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor dog at give gener for omgivelserne, og det vurderes at grænseværdierne overholdes til alle områder nævnt i ovenstående tabeller.

Lys

Lysforhold

Belysning af anlæg: Der vil være vinduer i bygningerne hvorfra der vil være lysudslip.

Lyset i staldene er tændt i forbindelse med fodring af grisene og ophold i staldene.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

Lyset vil udelukkende være tændt på det niveau som enten er foreskrevet af anden lovgivning eller i det omfang det er nødvendigt i forbindelse med ophold i staldene.

Evt. udendørsbelysning vil være tilkoblet bevægelsessensorer eller automatisk slukning.

Vurdering

Det ansøgte projekt vil medføre mere belysning end i nudriften. Det forventes dog ikke, at ejendommens belysning vil påvirke omgivelserne i negativ retning.

Fluer og skadedyr

Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr

Bekæmpelse af skadedyr foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi fastsatte retningslinjer.

Fluegener

Kemisk fluebekæmpelse foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Rottebekæmpelse

Bekæmpelse af rotter foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi retningslinjer. Desuden følges de forbyggende foranstaltninger, som er fastlagt i Bekendtgørelse om bekæmpelse af rotter mv.

Vurdering

Det vurderes, at der med ovenstående udføres en effektiv og tilfredsstillende flue- og skadedyrsbekæmpelse.

Støv

Den primære støvkilde er støv fra ventilationsanlæg. Der er overbrusning i alle stalde som reducerer støvproduktionen.

Der kan forekomme støv fra kørsel på de omkringliggende arealer og veje ved staldanlæggene, endvidere vil der være en mindre støvgene ved indlæsning af foder. Fodersiloer er monteret med støvcycloner hvilket reducerer støvgenerne.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

Der vil i det daglige være fokus på at minimere støvgener udenfor husdyrbruget, og i forbindelse med færdsel på ikke befæstede veje, vil der være særligt fokus omkring ejendomme beliggende nær ved vejene.

Det biologiske filter vil desuden reducere udledningen af støv, da filteret fungerer ved at luften ledes over to våde filtre, hvor evt. støvrester i ventilationsluften vil blive opfanget.

Vurdering

På baggrund af afstanden til de umiddelbare naboer og det faktum at der ikke ligger naboer op ad ikke befæstede veje omkring anlægget, samt husdyrbrugets fokus på minimering af støvgener i forbindelse med foderopbevaring og håndtering samt transporter, vurderes det, at det ansøgte ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne som følge af støv.

Øvrige emissioner

Udover ovennævnte emissioner vil der være emissioner af NO_x, CO₂ og SO₂. Disse emissioner stammer bl.a. fra afbrændning af fossile brændstoffer til opvarmning og til drift af maskiner. Der vil desuden være svovlforbindelser fra staldene. Det gælder for disse emissioner at udledningerne reguleres af national lovgivning og krav til effektivitet af motorer mm. På landbruget er man naturligt interesseret i at hjælpe klimaet så meget som muligt og derfor holder man sig orienteret om alternative opvarmning metoder og evt. overgang til eldrevne redskaber.

Vurdering

Det vurderes at man på ejendommen overholder de gældende regler på området.

Transport

Transporter	Før godkendelse	Efter godkendelse
	Antal/ år	Antal/ År
Transport af foder	365	365
Transport af smågrise	52	142
Afhentning slagtesvin	190	500
Afhentning af døde dyr	52	104
Affald	12	12
Transporter i alt	671	1123

Der er transporter til biogasanlægget. Disse transporter kører ca. 80 meter af den private fællesvej og er der derfor ikke medregnet i opgørelsen af transporter, da transporterne ikke kommer på reel offentlig vej.

Vurdering af transportveje til og fra ejendommen

Alt transport til og fra ejendommen sker med adgang fra den offentlige vej Hejsager Næsvej, dog foregår transporter til biogasanlægget direkte af privat vej. Langs med Hejsager Næsvej findes en del andre beboelser, men der er ingen beboelse ved ind- og udkørslen til ejendommen.

Der kan forekomme gyllekørsel mm. langs andre veje, hvor der ligger beboelser, og her vil der være opmærksomhed omkring transporten, hvilket omfatter henstillinger til maskinstation om at reducere fart og om at udvise generelt hensyn til naboer.

Størstedelen af transporterne er med foder og afhentning af dyr. Samlet set forventes der en stigning i antallet af transporter med det ansøgte projekt.

Transporterne forventes hovedsageligt at foregå på hverdage inden for normal arbejdstid, dvs. kl. 7-18, men kan til tider foregå i aften- og nattetimerne. Transport til og fra husdyrbruget vil altid foregå ved hensynsfuld kørsel. Derudover tilstræbes, at al tung transport gennemføres på hverdage inden for normal arbejdstid.

I højsæsonen for gyllekørsel kan der køres uden for normal arbejdstid, men dette vil foregå under hensyntagen til naboernes nattesøvn, så kørsel tæt på naboerne så vidt muligt ikke foregår senere end kl. 22 eller tidligere end kl. 6 på hverdage og ikke senere end kl. 23 og tidligere end kl. 8 i weekender og på helligdage.

Vurdering

Ved miljøgodkendelse af husdyrbrug er det muligt at regulere trafik internt på bedriften og ved ind- og udkørsel. Det gælder hvis trafikken giver anledning til gener for naboer tæt på ejendommen, eller f.eks. hvis oversigtsforholdene ved udkørsel til offentlig vej vurderes, at kunne give anledning til farlige situationer for trafikken.

Der kan ikke stilles vilkår til trafik på offentlig vej, som lovligt kan anvendes til kørsel med den type køretøjer, der anvendes til drift af husdyrbrug. Her er det vejmyndighedernes vurdering om der er et generelt problem, som skal tages hånd om. Det kunne f.eks. være vejens bæreevne, der ikke kan holde til særligt tunge køretøjer. Natur- og Miljøklagenævnet har i en tidligere klagesag fastslået: "*Spørgsmål om f.eks. belastning af det lokale vejnet reguleres ikke ved husdyrbrugloven, men af den relevante vejlovgivning, og afgøres af relevante vejmyndigheder. Færdsel på offentlig vej reguleres i øvrigt af færdselsloven og håndhæves af politiet.*"

Der er tale om gode til- og frakørselsforhold til ejendommen og det vurderes på den baggrund, at transporter til og fra ejendommen ikke medfører væsentligt gener for de omkringboende.

Egenkontrol

Ansøger har redegjort for følgende egenkontrol:

- Gødningsbeholderne følger reglerne for kontrol minimum hvert 10. år
- En gang årligt udarbejdes "Gødnings- og husdyrindberetning",
- Overvågning af vand og strømforbrug
- Dokumentation for fasefodring og anvendelse af fytase
- Miljøledelsessystem
- E-kontrol 4 gange om året

Med ovenstående er der redegjort for, at der er fokus på management og egenkontrol på ejendommen. Ved at registrere og iagttage daglige rutiner og forbrug, kan eventuelle

uhensigtsmæssige forhold identificeres og afhjælpes. Det vurderes samlet set at driften af husdyrbruget på adressen inkl. egenkontrol og management lever op til lovens krav. Driften af husdyrbruget forventes derfor samlet set ikke at medføre en væsentlig negativ virkning på miljøet

Risici og håndtering

Brand

Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer og medføre risiko for udslip af giftige stoffer. Dette søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler.

Gylleudslip

Kan forekomme ved påkørsel af gyllebeholder, ved at en gyllebeholder, gyllekanaler eller pumpeledninger er utætte, eller ved at en gylletank kan sprænge. Kan medføre nedsvivning af gylle til grundvand, eller afstrømning af gylle til vandløb efter ekstrem nedbør. Kan desuden give spild i forbindelse med læsning af gyllevogne.

Risiko for gylleudslip forsøges minimeret ved at:

- Der er ryddet op, hvor der arbejdes.
- Medarbejdere får god instruktion.
- Bygninger og maskiner vedligeholdes.
- Der er gode adgangs- og transportveje.
- Gylleanlæg holdes i orden, og pumpning af gylle overvåges
- Børn og fremmede har ikke adgang til betjening af gyllepumper mm.
- Afløb er aflændet så gylle ikke kan løbe i dræn
- Der gennemføres de lovpligtige 10-årskontroller, hvor gylletankene kontrolleres af særligt uddannet personale.

Udslip af miljøskadelige stoffer

Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af skadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare, alarmeres alarmcentralen på telefon 112.

Kemikalier

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug, medicin og andre hjælpestoffer, der kan udgøre en miljørisiko, håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet.

Pesticider og sprøjteudstyr

Der opbevares ingen pesticider på ejendommen.

Oplag af olie og andre kemikalier

Ingen olietank.

Samlet vurdering af risikoelementer vedrørende miljøforhold

Det vurderes, at håndteringen af husdyrgødning foregår på en tilfredsstillende måde, og at husdyrbruget samlet set håndterer risikoelementerne korrekt og derfor ikke vil have en negativ påvirkning på miljøet og omgivelserne.

B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug

Der forventes en affaldsproduktion der er proportionel med virksomhedens størrelse og type.

Affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages (fremgår af § 35 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen). Det betyder, at beskrivelsen skal illustrere, hvordan affaldshåndteringen på husdyrbruget lever op til affaldshierarkiet jf. Miljøbeskyttelseslovens § 6 b. Heraf fremgår det at affaldsforebyggelse og -håndtering skal ske i overensstemmelse med følgende affaldshierarki:

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.
- 4) Anden nyttiggørelse.
- 5) Bortskaffelse.

Husdyrbruget skal sortere sit affald og sikre, at mest muligt affald bliver sorteret fra til genbrug, genanvendelse og anden endelig materialenyttiggørelse. Affald som ikke kan genanvendes skal håndteres som forbrændingseget, deponeringseget eller farligt affald i henhold til Haderslev Kommunes regulativ for erhvervsaffald.

Husdyrbruget skal håndtere sit affald efter reglerne i affaldsbekendtgørelsens og affaldsaktørbekendtgørelsen. Det betyder, at husdyrbruget skal sortere deres erhvervsaffald og aflevere det til en godkendt affaldsmottager med henblik på genbrug, genanvendelse eller anvendelse til anden endelig materialenyttiggørelse.

Ifølge affaldsbekendtgørelsen defineres erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse som værende:

- Glasaffald
- Metalaffald
- Plastaffald
- Papiraffald
- Papaffald
- Træaffald
- Genanvendeligt farligt affald, herunder batterier og elektronik
- Genanvendeligt PVC-affald
- Andet affald, der er egnet til materialenyttiggørelse, fx byggeaffald og have-/parkaffald.

Husdyrbruget skal sikre en høj reel genanvendelse af affaldet og skal på anmodning fra kommunen kunne dokumentere, at affaldet bliver leveret til et godkendt affaldshåndteringsanlæg, som sikrer, at de enkelte affaldsfraktioner reelt bliver forberedt med henblik på genbrug eller genanvendt. Dokumentationen kan være fra behandlingsanlægget.

Virksomheder kan aflevere affaldet til:

- Et genanvendelsesanlæg eller et anlæg, som forbereder affald til genbrug, der er registreret i Affaldsregistret.
- En indsamlingsvirksomhed, der er registreret i Affaldsregistret.
- En virksomhed, som kan undlade at lade sig registrere efter bekendtgørelse om Affaldsregistret og om godkendelse som indsamlingsvirksomhed.
- Et kommunalt behandlingsanlæg, der er registreret i Affaldsregistret.
- En kommunal genbrugsplads eller en kommunal ordning efter § 11.
- En frivillig tilbagetagningsordning, jf. bekendtgørelse om affald.

Det vurderes, at husdyrbruget kan producere farligt affald, herunder for eksempel:

- Oliefiltre
- Batterier
- Spildolie
- Spraydåser
- Kanyler

- Kemikalierester
- Rester af kunstgødning
- Giftrester (også rottegift)
- Medicinrester
- Lysstofrør

Opbevaring af farligt affald kan udgøre en miljørisiko.

Vurdering

Ejendommen er omfattet af § 16 a og er derfor omfattet af miljøministeriets affaldsregulering og Haderslev Kommunes til enhver tid gældende affaldsregulativ for erhvervsaffald. Husdyrbruget skal derfor også være tilknyttet kommunens ordning for håndtering af farligt affald eller have aftale med en anden godkendt indsamler eller behandlingsanlæg, såfremt der opstår farligt affald på husdyrbruget.

Affaldsmængder

Nedenstående angiver anslåede og forventede mængder af affald årligt.

Fast affald

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder pr. år	EAK-kode	ISAG-kode
Olje- og kemikalieaffald:						
Spildolie				0	13.02.08	06.01
Olietromle				0	15.01.04	56.20
Blyakkumulatorer	-	-	Kommunal modtagestation	ingen	16.06.01	05.99
Tørbatterier – NiCd		-	Kommunal modtagestation	50	20.01.33	77.00
Tørbatterier – Kviksølv		-	Kommunal modtagestation	ingen	20.01.33	77.00
Fast affald:						
Tom emballage (papir/pap/plast)	Container	Flemming Poulsen		500 kg	15.01.01	50.00
Bigbags af PE-plast	Container	Flemming Poulsen		50 kg	15.01.02	52.00
Lysstofrør og elsparepærer		Flemming Poulsen	Kommunal modtagestation	50	20.01.21	79.00
Jern og metal	Intet fast	Produkthandler	Produkthandler	500 kg	02.01.10	56.20
Diverse brændbart inkl. tomme medicinglas	Container	Egen		Variierende mængder	Afhængig af indhold / 15.01.07	19.00
Glas	Intet fast	Egen	Kommunal modtagestation		20.01.02	51.00

Vurdering

Det vurderes at ejendommen lever op til affaldshierakiet og til affaldsregulativerne for Haderslev Kommune.

Døde dyr

Døde dyr overdækkes med kadaverkappe indtil de afhentes af destruktionsanstalt, DAKA. Afhentning sker løbende. Animalsk affald opbevares så der ikke opstår uhygiejniske forhold, indtil afhentning til autoriseret destruktionsanstalt. Døde dyr opbevares på en plads ved gyllebeholder.

Kemikalier generelt

Eventuel opbevaring af brugte sprøjter vil ske i kanyleboks og bortskaffes i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ.

Pesticider

Der opbevares ingen pesticider på ejendommen.

Oliekemikalier

Ingen olietank

Spildevandsmængde

Spildevandstyper	m ³ /år efter godkendelse	Afledes til	Renseforanstaltning
Rengøringsvand, drikkevandsspild mv.	6000 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Sanitært spildevand fra stald	100 m ³	Nedsivning	Septiktank

Beskrivelse af spildevandstilledning

6000 m³/år spildevand tilledes gyllebeholder med flydende husdyrgødning.

Beskrivelse af spildevandsafledning

Rengøringsvand ledes fra stald til gyllebeholder.

Sanitært spildevand ledes til septiktank.

Tagvandet opsamles ikke.

Energiforbrug

Energi

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
Elforbrug	300.000 kwh	900.000 kwh
Opvarmning	Ingen	Ingen

Elforbruget i svinestalden går primært til belysning og drift af teknisk udstyr.

Energibesparende foranstaltninger
Alle stalde er med LED belysning.

Vurdering

Elforbruget forventes at ligge omkring normforbruget. Det er sandsynligt at forbruget bliver lavere end normforbruget, da der ikke anvendes ressourcer på fodertilberedning på ejendommen.

Vandforbrug

Vand

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
Årligt forbrug af drikkevand	20.000 m ³	50.000 m ³
Årligt forbrug af vaskevand til vask af stalde	2400 m ³	6000 m ³

Vandforbruget er vurderet ud fra forventet forbrug.

Bedriften forsynes med vand fra vandværk. Der forventes en stigning af vandforbruget i forbindelse med godkendelsen.

Vandbesparende foranstaltninger

Drikkevandsinstallationerne på bedriften efterses og rengøres jævnligt med henblik på at undgå spild.

Eventuelle lækager i systemet identificeres straks og repareres hurtigst muligt.

Vurdering

Vandforbruget forventes at ligge omkring normforbruget.

Reststoffer

Udbringning af husdyrgødning bliver foretaget efter de gældende generelle regler ift. indhold af fosfor og kvælstof. Gyllen vil i øvrigt indeholde vand og foderspild mm. Disse forhold er der i de generelle regler taget højde for og det vurderes derfor at udbringningen af gylle lever op til disse generelle regler.

Foder

Der anvendes vådfoder. Foder leveres foderladen. Der fodres 4 gange dagligt.

Der sikres effektiv fodring gennem foderets sammensætning og løbende foderkontroller, således at fodringen stemmer overens med dyrenes behov. Derudover er sundhedsstyring vigtig for en effektiv produktion med lavest muligt forbrug af foder- og hjælpestoffer. Der anvendes fasefodring på ejendommen, og der tilsættes fytase til foderet. Fytase medfører en bedre optagelse af fosfor fra foderet og dermed mindre fosfor i gyllen.

Der er på bedriften stor opmærksomhed på at minimere anvendelsen af råvarer i produktionen. Der laves således E-kontrol minimum en gang i kvartalet, for derigennem at kunne monitorere fodereffektivitet og produktionseffektivitet. Der er fokus på at minimere spild af foderstoffer og på at optimere og minimere indholdet af fosfor og protein i foderstoffer, dog altid med fokus på virksomhedens produktionsresultater og ikke mindst dyrenes velbefindende.

Vurdering

Det vurderes at foderforbrug og tiltag i øvrigt vedr. foder lever op til en produktion af den ansøgte størrelse.

Samlet vurdering af affalds- og ressourceforbrug

Virksomheden er omfattet af Affaldsbekendtgørelsen og Haderslev Kommunes Affaldsregulativ for erhverv. Virksomheden oplyser, at reglerne efterleves.

Det vil sige, at

- Dagrenovationslignende og forbrændingseget affald bortskaffes til forbrænding.
- Deponeringseget affald skal frasorteres og opbevares, så vindflugt undgås.
- PVC-affald frasorteres og bortskaffes korrekt.
- Klinisk risikoaffald som kanyler, medicinflasker og lignende opbevares forsvarligt i egnet emballage

Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand:

- Farligt affald opbevares, så det ikke kan løbe til jord, grundvand eller overfladevand og beskyttet mod vejrlig. Tanke er sikret mod påkørsel.
- Eksisterende olietanke er reguleret af olietanksbekendtgørelsen. Nye tanke og/eller sløjfning af tanke skal anmeldes til Haderslev Kommune.

Det vurderes, at der er redegjort for et vand- og energiforbrug, der står mål med størrelsen af dyreholdet og alderen på staldene. Der er en stigning i ressourceforbruget som følge af godkendelsen.

B.9 Valg af BAT

Alle stalde er med delvist spaltegulv med 25-49 % fast gulv. Der etableres biologisk luftrensning i alle stalde.

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav Kg N/år	10538	37	10575
Faktisk emission Kg N/år	8566	37	8603
Forskel Kg N/år			1972
BAT krav overholdt			Ja

Biologisk luftrensning

Der etableres biologisk luftrensning. Luftrenseren dimensioneres således at 25 % af luften fra staldene bliver ført gennem luftfilteret. 25 % luft svarer til 32175 m³/t pr. stald. Hvert luftfilter modtager luft fra 4 stalde. I henhold til producentens beregninger giver den valgte løsning en reduktion af ammoniakemissionen fra staldene på 67 %.

Vurdering

Ejendommen lever op til BAT kravene og derfor er der ikke foretaget yderligere i forhold til ammoniakfordampningen.

B.10 Grænseoverskridende virkninger

Det er vurderet, at det udelukkende er produktionens emission af ammoniak der potentielt kan have en grænseoverskridende virkning. Det er dog vurderet at ammoniakemissionen har et niveau og en karakter, hvor hovedparten af emissionen vil påvirke lokalområdet og kun mindre del af emissionen vil bidrage til baggrundsbelastningen i omkringliggende lande. Det er derfor vurderet at produktionen ikke medfører grænseoverskridende virkninger hverken lokalt eller internationalt.

IE-husdyrbrug

Der er tale om et IE-husdyrbrug, da der er over 2000 stipladser til slagtesvin på ejendommen.

C.1 Foranstaltninger ved ophør

I forbindelse med ophør vil der blive truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at overløvere anlægget i forsvarlig miljømæssig tilstand.

- Den resterende husdyrgødning i kummer og tanke vil blive fjernet
- Fodersiloer/foderrum tømmes og rengøres
- Staldene vil blive rengjort og spildevandet kørt ud på dyrkede arealer i henhold til lovgivningen
- Udtjent inventar og andet metal vil blive leveret til produkthandleren
- Udtjent elektronisk udstyr vil blive leveret til genbrug
- Andet affald vil blive afhændet efter miljølovens forskrifter
- Olietanke tømmes
- Døde dyr fjernes
- Gylletankene vil blive fjernet, når de ikke længere er brugbare for denne eller anden bedrift

C.2 Anvendelse af BAT råvarer, energi, vand og management

Management

Medarbejdere

De ansatte deltager løbende i relevante kurser. Der bliver udarbejdet APV for arbejdspladsen, opsat førstehjælpskasser og øjenskylloudstyr, og der er konstant værnemidler i form af beskyttelsesbriller, handsker, åndedræts- samt høreværn til rådighed for medarbejderne.

Oplæring

Der er oplæringsprogrammer for ansatte i relation til relevant lovgivning, herunder miljøgodkendelsen, beredskabsplanen, vedligeholdelse af udstyr.

Beredskabsplan

Der er udarbejdet en beredskabsplan, hvori telefonnumrene til kontaktpersoner og offentlige kontaktinstanser i forbindelse med eventuelle uheld er nedskrevet. Beredskabsplanen indeholder forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, driftsmateriel, gylle, brand m.v., og er tilgængelig for alle på arbejdspladsen.

Dagligt tilsyn

Ansøger eller dennes ansatte tilser dyr og produktionsanlæg flere gange hver dag. Der udføres små reparationer når det er nødvendigt. Såfremt der er behov for det, bliver der tilkaldt service til driftsanlægget som udføres af kompetent personale.

Mark- gødningsplan

Der bliver hvert år udarbejdet gødningsregnskab af en planteavlskonsulent.

Sprøjtejournal

Der føres sprøjtejournal.

Gødningsbeholderne følger reglerne for kontrol min. hvert 10 år.

Renoveringsplan for driftsudstyr og staldbygninger

Staldene er opført for 5 år siden og det vurderes at staldene har en restlevetid på ca. 30 år.

Samlet BAT indenfor management

Det vurderes, at ejendommen anvender bedst tilgængelig teknik, indenfor følgende managementpunkter:

- Alle medarbejdere deltager løbende i relevante kurser.
- Der bliver udarbejdet en beredskabsplan som hænger tilgængelig for alle medarbejdere.
- Der foretages daglige tilsyn og løbende service og vedligehold på driftsanlæggene.
- Kvalitetskontrol
- Vurdering af tidshorizonten for større renovering af driftsinventar og driftsbygninger.
- Der er indført miljølædelse på ejendommen

Godt landmandskab

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger. I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af indkøbt foder.
- Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.
- Der udarbejdes gødningsregnskab på bedriften.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt, skadedyr samt mindske risikoen for at der opstår uhygiejniske forhold.
- Sætte særlig fokus på dyrevelfærd og fortsat gøre en ekstraordinær indsats over for infektioner, som kan overføres fra dyr til mennesker.
- Tage hensyn til grund- og overfladevand, når driften tilrettelægges.

Rengøring og desinficering

Der er på bedriften stor opmærksomhed på at renholde stalde og omkringliggende arealer. En sideeffekt af godt indeklima er, at staldene lugter mindre end gennemsnittet, samt at ammoniakfordampningen ligeledes er lavere.

Overbrusning i svinestalde

Følger de lovmæssige krav om overbrusningsanlæg eller tilsvarende anordning til regulering af svins kropstemperatur.

Miljøledelsessystem

Der er i februar 2017 offentliggjort BAT konklusioner for husdyrbrug, hvilket medfører at alle IE-brug inden 21. februar 2021 skal have implementeret miljøledelse dog senest ved meddelelse af §16a miljøgodkendelse.

Miljøledelsen skal omfatte:

- 1) formulere en miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold,
- 2) fastsætte miljømål,
- 3) udarbejde handlingsplan for det eller de fastsatte miljømål,
- 4) minimum 1 gang årligt evaluere miljøarbejdet og om nødvendigt foretage justeringer af mål og handlingsplaner og
- 5) minimum 1 gang årligt gennemgå miljøledelsessystemet. Miljøledelse er allerede indført på husdyrbruget.

Se vedhæftede bilag.

BAT energi

Energibesparende foranstaltninger

Belysning:

- Der anvendes så vidt muligt energibesparende belysning.
- Lamper rengøres jævnligt
- Lyset er tændt i forbindelse med fodring og ophold i staldene. Fodring og ophold i staldene sker typisk i perioden 6-20 og i den periode vil lyset være tændt.

Det skal understreges, at tidspunkterne for lys er vejledende og der vil kunne være daglige og sæsonmæssige udsving i varigheden af tændt lys.

Korntørring:

Der opbevares ingen korn på ejendommen.

Transport:

Køretøjer vedligeholdes og tomgangskørsel undgås. Ansøger har fokus på at minimere antal transporter.

Ventilation:

Der er undertryksventilation i alle stalde. Der er separat frekvens styring i hver sektion som styrer varme/ventilation. Herved sikres de mest optimale forhold for grisene og samtidig sikres også at der bruges mindst mulig energi. Desuden bliver udsugningsenhederne vasket for hvert hold nye grise. Herved reduceres vindmodstanden i aftrækskanalen og der spares store mængder energi.

Styring af ventilationen i staldene er med til at sikre et godt indeklima og samtidigt med til at reducere forbruget af energi til et absolut minimum.

BAT vand

Vandbesparende foranstaltninger

- Anlæggets drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Ansøger bestræber sig på at minimere forbruget af vaskevand.
- Vandforbruget minimeres ved at der bruges drikkenipler over fodertruget. Dermed opsamles det vand, der spildes og der anvendes kun præcist det drikkevand grisene tapper.
- For ikke at bruge mere vand end nødvendigt og samtidig få en effektiv rengøring, anvendes højtryksrensere og iblødsætning, når staldene rengøres.
- Stophaner på vandslanger.
- Der udføres regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.

BAT – råvarer

Der er på bedriften stor opmærksomhed mod at minimere anvendelsen af råvarer i produktionen. Der laves således E-kontrol minimum en gang i kvartalet, for derigennem at kunne monitorere fodereffektivitet og produktionseffektivitet.

Der er fokus på at minimere spild af foderstoffer og på at optimere og minimere indholdet af fosfor og protein i foderstoffer, dog altid med fokus på virksomhedens produktionsresultater og ikke mindst dyrenes velbefindende.

- Foderproduktion og indkøb af foder sker på grundlag af foderplanlægning.
- Daglig regulering af fodertildeling.

- Der udarbejdes foderplaner, evt. i samarbejde med konsulent, og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.
- Godt management og sunde dyr.
- Foderanlæg justeres jævnlige, således at udfodret mængde svarer til dyregruppen og unødigt foderspild minimeres.
- Slagtesvinene fasefodres, dvs. at der fodres med forskellige foderblandinger afhængigt af dyrenes alder/levende vægt. Kravet til næringsstoffer er forskelligt, og ved at fasefodre indenfor normerne undgås en generel overforsyning med råprotein og fosfor, som ellers vil udskilles via husdyrgødningen og belaste miljøet.

Samlet BAT-vurdering

Samlet vurderes det at projektet lever op til BAT indenfor punkterne, ammoniak, miljøledelse, management, fodringsstrategi, vand, energi, spildevand, støj, støv, lugt, opbevaring af husdyrgødning, forarbejdning af husdyrgødning og udbringning af husdyrgødning, blandt andet baseret på punkterne i BREF-dokumentet og lovgivningskravene.

Risikoen ved MRSA eller antibiotikaresistens håndteres af generelle veterinærregler i fødevarerstyrelsens regi.

I lovgivningen er der faste krav til BAT på ammoniakudledning, som sikrer at husdyrbrug vælger et staldsystem eller en teknologi blandt de bedste tilgængelige, for at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrugene, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i DK nås og at den sundhedspåvirkning ammoniak afstedkommer dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

C.3 Ikke teknisk resume af væsentlige alternativer

For at reducere ammoniakemissionen mest muligt er følgende alternativer undersøgt:

- gylleforsuring
- Igylløkøling

BAT niveauet er overholdt på husdyrbruget og det er vurderet at øvrige alternativer medfører en væsentlig og ikke proportional belastning af bedriftens økonomiske produktionsresultat, og alternativerne er derfor fravalgt.

Miljøkonsekvensrapport

I relation til miljøkonsekvensrapportens krav til oplysninger jf. punkt B henviser til punkter B1-B10 i nærværende afsøgning, og den videre redegørelse i miljøkonsekvensrapporten tager udgangspunkt i ovennævnte oplysninger.

E.1-a Udformning, dimensioner mm.

Ejendommen består af følgende produktionsbygninger:

Materialevalg

Stald	Grundplan ca.	Bygningshøjde ca.	Tag-hældning	Bygningsmateriale r/farver	Anvendelse
1	900 m ²	5,5 m	Rund	Stålplader, grå sider, hvidt tag	Slagtesvin
2	900 m ²	5,5 m	Rund	Stålplader, grå sider, hvidt tag	Slagtesvin
3	900 m ²	5,5 m	Rund	Stålplader, grå sider, hvidt tag	Slagtesvin
4	900 m ²	5,5 m	Rund	Stålplader, grå sider, hvidt tag	Slagtesvin
5	900 m ²	5,5 m	Rund	Stålplader, grå sider, hvidt tag	Slagtesvin
6	900 m ²	5,5 m	Rund	Stålplader, grå sider, hvidt tag	Slagtesvin
7	900 m ²	5,5 m	Rund	Stålplader, grå sider, hvidt tag	Slagtesvin
8	900 m ²	5,5 m	Rund	Stålplader, grå sider, hvidt tag	Slagtesvin
9	900 m ²	5,5 m	Rund	Stålplader, grå sider, hvidt tag	Slagtesvin
10	900 m ²	5,5 m	Rund	Stålplader, grå sider, hvidt tag	Slagtesvin
11	900 m ²	5,5 m	Rund	Stålplader, grå sider, hvidt tag	Slagtesvin
12	900 m ²	5,5 m	Rund	Stålplader, grå sider, hvidt tag	Slagtesvin
13	900 m ²	5,5 m	Rund	Stålplader, grå sider, hvidt tag	Slagtesvin
14	900 m ²	5,5 m	Rund	Stålplader, grå sider, hvidt tag	Slagtesvin
15	900 m ²	5,5 m	Rund	Stålplader, grå sider, hvidt tag	Slagtesvin
16	900 m ²	5,5 m	Rund	Stålplader, grå sider, hvidt tag	Slagtesvin
17	900 m ²	5,5 m	Rund	Stålplader, grå sider, hvidt tag	Slagtesvin
18	900 m ²	5,5 m	Rund	Stålplader, grå sider, hvidt tag	Slagtesvin

Gylletank	183 m ²	2 m		Elementer, betonlåg	Gylle
-----------	--------------------	-----	--	---------------------	-------

I øvrigt henvises til landskabsvurderingen under punkt B.4.

E.1-b Forventede indvirkning på miljøet

Husdyrbruget forventer ingen væsentligt skadende virkninger på miljøet som følge af produktionen på ejendommen. På ejendommen følger og overholder man generelt dansk lovgivning, men i særdeleshed vurderes at lovgivningen om anvendelsen af gødning herunder husdyrgødningsbekendtgørelsen og husdyrloven i alt sin væsentlighed sikrer miljøet mod utilsigtede virkninger af husdyrproduktionen. De beskrevne krav til dansk landbrug indenfor kvælstofvoter, fosforregnskab, vurdering af mulige skader på sårbar natur, vurdering af påvirkning af naboer mm. vurderes at forebygge og begrænse den mulige skade som landbrugsproduktionen kan have på miljøet.

Husdyrbrugets forventede potentielle væsentlige indvirkningerne på miljøet vurderes at være:

- påvirkning af vandmiljø
- påvirkning af omkringliggende natur
- påvirkning af naboer

Vandmiljø

Projektet kan potentielt påvirke vandmiljøet, både grundvandsressourcen og ferske vande samt havmiljøet. Det er dog vurderet at de generelle virkemidler som virksomheden skal leve op til jf. anden lovgivning, modvirker de potentielle væsentlige påvirkninger af vandmiljøet. Herunder gælder erhvervets generelle krav til opsamling af overskudskvælstof gennem efterafgrøder, og skærpede krav til fosforoverskud fra bedrifterne.

Kumulation

Produktionen af fødevarer vil altid medføre en påvirkning af miljøet, men i Danmark er der skrappe kvotekrav til anvendelsen af kvælstof til planteavl, således at ikke alle planter tildes den gødning de har brug for. Dette krav, sammen med ovenstående efterafgrøder mm. betyder at der, selv i kumulation med andre ejendommen, må forventes en minimal påvirkning af miljøet.

Natur

Påvirkning af den omkringliggende natur gennem deposition af ammoniak kan i visse tilfælde medføre en væsentlig påvirkning af naturen. Der er dog opstillet en række krav og kriterier for hvornår en påvirkning er væsentlig, og bedriften overholder disse krav til alle særligt sårbare naturkategorier i området. Det er derfor vurderet at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning på naturen i området.

I relation til bilag IV dyre- og plantearter vurderes bekendtgørelsens afskæringskriterier i alt sin væsentlighed at reducere påvirkningen af sådanne arter til et absolut minimum, og at disse arter derfor ikke påvirkes negativt af produktionen.

Kumulation

Bedriftens påvirkning af særlig sårbar natur er vurderet i forhold til kumulation med øvrige bedrifter i nærområdet. I relation til særlig sårbar natur er der skærpede krav til bedriftens tilladte påvirkning af et særligt sårbart område, såfremt der ligger andre bedrifter i nærheden af den sårbare natur.

Der er andre bedrifter indenfor en afstand der medfører kumulationen, og kumulationen er derfor vurderet, men har ikke ført til ændringer i konklusionerne.

Naboer/lugt

Alle husdyrproduktioner medfører en emission af lugt, støv, støv og lys. Disse emissioner spredes omkring bedriften afhængig af vind, højde på afkast, hastighed på luften i ventilator og temperatur. I relation til lugt vurderes denne spredning omkring ejendommen i husdyrgodkendelse.dk, hvor i forvejen fastsatte afskæringskriterier i forhold til enkeltliggende naboer, samlet bebyggelse og byzone/sommerhusområde skal overholdes. Bedriften overholder disse afskæringskriterier og derfor vurderes bedriften ikke at påvirke miljøet væsentligt med hensyn til lugt.

Kumulation

I forhold til naboer gælder ligeledes et kumulationsprincip, hvor kravene skærpes såfremt der ligger andre produktioner med en ammoniakemission over 750 kg indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltliggende naboer eller 300 meter fra samlet bebyggelse eller byzone.

Der er ikke andre produktioner beliggende indenfor ovennævnte afstande.

E.1-c Risiko for ulykker mm.

Risici og håndtering

Brand

Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer og medføre risiko for udslip af giftige stoffer. Dette søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler.

Gylleudslip

Kan forekomme ved påkørsel af gyllebeholder, ved at en gyllebeholder, gyllekanaler eller pumpeledninger er utætte, eller ved at en gylletank kan sprænge.

Kan medføre nedsvivning af gylle til grundvand, eller afstrømning af gylle til vandløb efter ekstrem nedbør. Kan desuden give spild i forbindelse med læsning af gyllevogne.

Risiko for gylleudslip forsøges minimeret ved at:

- Der er ryddet op, hvor der arbejdes.
- Medarbejdere får god instruktion.
- Bygninger og maskiner vedligeholdes.
- Der er gode adgangs- og transportveje.
- Gylleanlæg holdes i orden, og pumpning af gylle overvåges
- Børn og fremmede har ikke adgang til betjening af gyllepumper mm.
- Afløb er afblændet så gylle ikke kan løbe i dræn
- Der gennemføres de lovpligtige 10-årskontroller, hvor gylletankene kontrolleres af særligt uddannet personale.

Udslip af miljøskadelige stoffer

Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af skadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare alarmeres alarmcentralen på telefon 112.

Kemikalier

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug, medicin og andre hjælpestoffer, der kan udgøre en miljørisiko, håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet.

Pesticider og sprøjteudstyr

Der opbevares ingen pesticider på ejendommen.

Oplag af olie og andre kemikalier

Der er ingen olietank på ejendommen.

Samlet vurdering af risikoelementer vedrørende miljøforhold

Det vurderes, at håndteringen af husdyrgødning foregår på en tilfredsstillende måde, og at husdyrbruget samlet set håndterer risikoelementerne korrekt og derfor ikke vil have en negativ påvirkning på miljøet og omgivelserne.

Beskrivelse af risikominimering

Gyllebeholderen er etableret således at bund og vægge er tætte, og den kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholderen tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion.

Gyllevognene vil fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllesplid i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige måde at fylde gyllevognen.

Endvidere bemærkes, at anlægget er under dagligt opsyn. Alle medarbejdere vil desuden blive instrueret i forholdsregler i tilfælde af uheld.

E.1-d Væsentlige alternativer

Husdyrbruget har i forbindelse med godkendelsen vurderet på alternativer indenfor ammoniakreduktion og lugtreduktion. Produktionen lever op til Miljøstyrelsens fastsatte afskæringskriterier for lugt og ammoniak, herunder det vejledende BAT niveau for ammoniak. Det er derfor vurderet at investering i yderligere emissionsreducerende teknologi som gyllekøling eller forsuring ikke vil være et proportionalt tiltag, og disse er derfor udeladt.

Der er ikke vurderet på alternative placeringer af staldene da der er tale om en godkendelse i eksisterende bygninger.

E.2 Ikke teknisk resume

I dette afsnit er der nævnt de væsentligste foranstaltninger for at begrænse det ansøgte projekts virkninger på miljøet. I alle de foregående afsnit, vil man kunne læse yderligere om de anvendte foranstaltninger og vurderingerne heraf.

- Ejendommen er beliggende i område uden særlige landskabelige interesser.
- Staldsystemerne i alle stalde er med delvis spaltegulv med henblik på at minimere ammoniakfordampningen fra staldanlægget.
- Der etableres biologisk luftrensning i alle stalde.
- Der udarbejdes mark-/gødningsplan for ejendommens jordtilliggende, hvorved fosfor- og nitratudvaskning minimeres.
- Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.
- Der foretages forskellige egenkontroller, for at bl.a. at følge produktionen, forbrug af fx foder, el og vand m.m.
- Der er udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen.

E.3 Kompetente ekspert

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af Cand.scient Jakob Altenborg fra Miljø & Natur Landbrugsrådgivning.

F.1-a Husdyrbrugets placering

Der henvises til punkt B.4

F.1-b Fysiske karakteristika

Der henvises til punkt E.1-a

F.1-c Energibehov og forbrug

Der henvises til punkt B.8

F.1-d Reststoffer og emissioner

Der henvises til punkterne B.5 for ammoniak, B.6 for lugt, B.7 for Støj, rystelser og støv og B.8 for affald

F.2 Rimelige alternativer

Der er vurderet på alternative placeringer af de nye stalde. Bygningparcellens udformning og de eksisterende stalde orientering på parcellen betyder dog at der ikke vurderes at være rimelig alternativer til det ansøgte. Alle alternative placeringer betyder at anlægget ikke vil være sammenhængende, hvilket vil medføre store ekstra omkostninger til foderanlæg og udlevering som foretages gennem den gennemgående midtergang. Eneste alternativ er referencescenariet.

Der er ligeledes vurderet på alternativer til ammoniakreduktion. Der er dog valgt at anvende biologisk luftrensning og derfor er det ikke relevant med alternativer.

F.3 Referencescenarie

Referencescenariet i den ansøgte produktion vurderes at være den eksisterende godkendelse. En statisk tilstand er oftest ikke et udtryk for noget positivt, da der er ensbetydende med at hjulene er gået i stå. Dette er også tilfældet i landbruget. Det er derfor uundgåeligt, at landbruget hele tiden ændres i takt med omgivelserne.

I alle virksomheder er der løbende krav til at tilpasse og optimere driften efter markedsforholdene. Inden for landbrugserhvervet er det en realitet, at landmanden står over for faldende afregningspriser i forhold til inflationen samtidigt med, at omkostningerne stiger. Der skal således produceres et stadig stigende antal enheder for at overleve økonomisk. Derfor vil det være uundgåeligt, at produktionen løbende skal optimeres og udvides. Hvis produktionen ikke optimeres, smuldrer det økonomiske grundlag for virksomheden. Et konstant produktionsniveau er reelt en begyndende afvikling af produktionen med de personlige og samfundsmæssige konsekvenser, det giver.

F.4

Generelt gælder for alle nedenstående forhold at det vurderes at husdyrbrugets påvirkning hovedsageligt er begrænset til lokalområdet, dog undtagen klimagasser. Projektets direkte indvirkninger er beskrevet, og der vurderes ikke at være væsentlige sekundære eller langsigtede virkninger. Det er vurderet at de miljøbeskyttelsesmål der er vedtaget i Danmark og EU er implementeret i den gældende lovgivning for området, og at der i den kontekst ligeledes er foretaget vurderinger af effekten af de enkelte påvirkninger både lokalt og internationalt.

Befolkningen og menneskers sundhed

Der er ingen forventning om at husdyrbruget vil påvirke befolkningen eller menneskers sundhed. Husdyrbruget er placeret med god afstand til tættere befolkede områder og den potentielle

påvirkning af sundheden vurderes at være begrænset til de nærmeste omgivelser omkring husdyrbruget. Ifølge Miljøstyrelsens vurdering af luftforureningens påvirkning af mennesker og miljø, er der ikke angivet en direkte effekt af luftforureningen fra husdyrbrug på menneskers sundhed.

Biodiversiteten

Biodiversiteten kan potentielt påvirkes af husdyrbrugets emission af ammoniak. Miljøstyrelsen har fastlagt en række faste definerede naturkategorier som er opført i punkt B.5. Her fremgår ligeledes naturkategoriernes sårbarhed for ammoniak. Det vurderes derfor at så længe sårbarhederne i forhold til ammoniak overholdes vil der ikke være en påvirkning af biodiversiteten omkring husdyrbruget. Der sker en mindre merdeposition udover bekendtgørelsens afskæringskriterier for kategori 3 natur og i forhold til øvrig § 3 natur. Det er dog vurderet at merdepositionerne ikke medføre ændringer af tilstanden af naturområderne og derfor vil biodiversiteten heller ikke påvirkes.

Jordarealer og jordbund

Husdyrbrugets produktion foregår i lukkede systemer (stalde) og der vil derfor ikke være en løbende påvirkning af jordbunden eller jordarealet. I forbindelse med anlægsfasen har der været en påvirkning helt lokalt, men denne påvirkning vurderes ikke at have en væsentlig påvirkning på miljøet.

Vand

Husdyrbrugets produktion foregår i lukkede systemer (stalde) og der vil derfor ikke være en påvirkning af vandressourcerne som følge af husdyrbrugets placering eller drift.

Luft og Klima

Luften påvirkes med udledning af ammoniak og lugt. Disse faktorer kan have en ikke uvæsentlig lokal påvirkning, men udover nærområdet (300 m radius) vurderes påvirkningerne at være af underordnet karakter.

I relation til emission af klimagasser har det ikke været muligt at finde empiriske data der gør det muligt direkte at kvantificere effekten af det enkelte husdyrbrug. Men ifølge Mette Hjort Mikkelsen et al kommer 20 % af udledningen af klimagasser til atmosfæren i Danmark fra husdyrproduktionen. Det er derfor en ikke uvæsentlig mængde klimagasser der udledes fra husdyrproduktionen.

Det har ikke været muligt at finde kilder, der gør det muligt at sammenligne emissionen af drivgasser fra dansk husdyrproduktion med husdyrproduktion i f.eks. Østersølandene. Denne sammenligning vurderes at være relevant i forhold til at den samlede produktion af fødevarer ikke kan forventes at falde i de kommende år, som følge af befolkningstilvæksten. Derfor for at kunne vurdere effekten af en reduktion af klimagasser i dansk husdyrproduktion vil det være nødvendigt at vurdere hvad evt. store krav til reduktion af klimagasser vil betyde af udflytning af husdyrproduktion til lande med mindre skrappe miljøkrav end de danske. Atmosfæren er ligeglad om klimagasene kommer fra Danmark eller fra Polen.

Samlet vurderes husdyrbruget ikke at påvirke klimaet mere end et tilsvarende husdyrbrug i Danmark, og det vurderes at yderligere indgreb i forhold til klimaet, bør være gennem generel regulering.

Kulturarv og landskab

Husdyrproduktionen er beliggende i et område uden særlige landskabelige værdier og udenfor kulturarv.

I forhold til landskabsvurderingerne henvises der til afsnit B.4 hvor placeringen er vurderet i forhold til landskabet og kommuneplanens retningslinjer.

Det vurderes at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af disse forhold.

F.5-a Anlæggelse og tilstedeværelse af husdyrbruget

I forbindelse med udvidelsesfasen af husdyrbruget, må det forventes at der vil være en ikke uvæsentlig transport til og fra byggepladsen, og der vil være en påvirkning af området med støv og larm. Ligeledes vil der være et større ressourceforbrug i form af vand og el samt brændstof. Anlægsfasen vurderes dog at være relativt kort og påvirkning af lokalområdet derfor af forbigående karakter.

Tilstedeværelsen af husdyrbruget vil påvirke næromgivelserne med ammoniak, lugt, støj og støv. Disse forhold er behandlet under punkt B.5, B.6 og B.7. Samlet set vurderes tilstedeværelsen, ud fra objektive kriterier opstillet af Miljøstyrelsen i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, ikke at føre til en væsentlig påvirkning af området. Særligt ikke taget i betragtning at gyllekølingen reducerer udledningen af ammoniak og lugt markant.

F.5-b Brugen af naturressourcer

Brugen af naturressourcer begrænser sig til vandforbrug til drikkevand. Der er indført miljøledelse på husdyrbruget og som en naturlig del heraf sker der en løbende monitorering af vandforbruget. Vandressourcen er i øvrigt ikke begrænset i området. Det vurderes derfor at der ikke vil være en påvirkning af vandressourcen.

F.5-c Emission af forurenende stoffer

Emission af ammoniak og lugt vurderes at være den væsentligste kilde til påvirkning af miljøet fra husdyrbruget. Begge forhold er vurderet i afsnit B.5 og B.6 og nærværende miljøkonsekvensrapport giver ikke anledning til andre vurderinger og konklusioner.

Forhold som støj og vibrationer mm. er behandlet og vurderet i afsnit B.7 Nærværende miljøkonsekvensrapport giver ikke anledning til andre vurderinger og konklusioner.

Bortskaffelsen af og genanvendelsen af affald er behandlet i afsnit B.8 og nærværende miljøkonsekvensrapport giver ikke anledning til andre vurderinger og konklusioner

F.5-d Faren for sundhed, kulturarv og miljø

I henhold til afsnit E.1-c og afsnit F.4, vurderes faren for menneskers sundhed, kulturarv og miljøet som værende ikke væsentlig.

F.5-e Kumulation

Under punkt B.5 er kumulationen i relation til særlig sårbar natur i nærheden af husdyrbruget vurderet. Det forventes ikke at projektet medfører en påvirkning af de nærmeste særligt sårbare områder.

Ved siden af anlægget ligger der et biogasanlæg. Biogasanlægget har en særskilt godkendelse hvoraf det fremgår at lugtgener mm. er overholdt i forhold til naboerne. Det vil dog ikke være muligt at adskille f.eks. lugtemissionerne fra husdyrbruget og fra biogasanlægget i det de ligger så tæt. Ligeledes kan det være svært at adskille transporter, støj, støv og andre gener fra hinanden. I relation til støj og støv er der god afstand til nærmeste naboer og derfor vurderes disse forhold ikke at give anledningen til kumulerede gener. Transporter på offentlig vej reguleres ikke af miljøgodkendelserne. I relation til lugt kan der være en kumulativ effekt, som dog ikke kan kvantificeres direkte. Husdyrbruget opsætter biologiske luftrensere til at reducere lugtemissionerne.

Heraf følger at lugtgenekriterierne overholdes og derfor vil husdyrbruget ikke medføre lugtgener ved naboerne. Da biogasanlægget vurderes at påvirke samme naboer med lugt fra biogasanlægget, kan det ikke udelukkes at der vil være en kumulativ effekt, men denne effekt kan ikke vurderes samlet, da kravene til de to industrier er forskellige.

F.5-f Indvirkning på klimaet

Husdyrbrug påvirker atmosfæren med udledning af særligt klimagasserne metan og lattergas (Sven g. Sommer et al, 2007). I henhold til Mette Hjort Mikkelsen et al udgør drivhusgasserne fra husdyrbrug ca. 20 % af den samlede udledning af drivhusgasser fra Danmark. Det har ikke umiddelbart været muligt at finde empiriske tal der gør det muligt at kvantificere den specifikke udledning fra husdyrbruget. Det vurderes dog heller ikke som relevant idet vurderingen af effekten alligevel skal foretages i kumulation med øvrige emissioner af drivhusgasser, herunder den samlede udledning i Danmark. I forhold til den samlede udledning af drivhusgasser i Danmark er den ansøgte produktion og dermed emission ubetydelig, og det vurderes derfor at det ansøgte projekt i sig selv ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet i forhold til udledningen af klimagasser, men det kan ikke udelukkes at projektet i kumulation med den øvrige udledning af drivhusgasser i Danmark og resten af verden, kan medføre en negativ påvirkning af klimaet. Det vurderes dog ikke som en rimelig udfordring at løse denne problematik i en konkret miljøgodkendelse.

F.5-g Anvendte teknologier

Der anvendes delvist spaltegulv med 25-49 % fast gulv og biologisk luftrensning for at reducere ammoniakfordampningen.

F.6 Metoder eller beviser

Der er ikke identificeret væsentlige virkninger på miljøet og der er derfor ikke anvendt metoder eller beviser til at forudberegne virkningerne.

F.7 Påtænkte foranstaltninger

Der er ingen påtænkte foranstaltninger til at forebygge eller begrænse miljøpåvirkningerne, idet der ikke er identificeret væsentlige virkninger på miljøet som følge af den ansøgte husdyrproduktion.

F.8 Større ulykker og katastrofer

Der er udarbejdet en beredskabsplan i henhold til Rådets direktiv 2012/18/EU. I beredskabsplanen er de væsentligste risikofaktorer beskrevet og forholdsregler i tilfælde af uheld er beskrevet.

Den største risiko for større skade på miljøet vurderes at være brud på gylletank. I den forbindelse vil en større mængde gylle kunne forurene vandmiljøet. Risikoen for brud på gyllebeholder vurderes at være meget lille. Gyllebeholderne kontrolleres således hvert 10. år for holdbarhed og stand, og der foretages årlig inspektion af ejer der kan være med til at sikre at evt. brud bliver identificeret inden et egentligt kollaps af tanken.

F.9 Ikke teknisk resume

Miljøkonsekvensrapportens afsnit F har til formål at identificere forhold på husdyrbruget som kan medføre en væsentlig skadelig virkning på miljøet. I afsnittet er gennemgået effekten af:

- Ammoniak
- Lugt
- Klimagasser
- Støv

- Støj
- Menneskers sundhed
- Naturressourcer
- Vibrationer
- Affald

Der er ikke identificeret forhold på husdyrbruget som kan medføre en væsentlig virkning på miljøet.

F.10 Referenceliste

Miljøstyrelsens hjemmeside - Luftforureningens påvirkning af mennesker og miljø

Mette Hjorth Mikkelsen, Rikke Albrechtsen, Ole-Kenneth Nielsen og Steen Gyldenkærne – debat indlæg i Altinget.dk: Forskere: Reduktion i drivhusgasser fra landbruget er "tæt knyttet til husdyr-produktion"

Sven G. Sommer et al. *Aktuel videnskab* 5, 2007: Drivhusgasser og husdyrproduktion

Appendix 1

Sektion rundbue

Stistørrelse

$$5,725 * 2,4 \text{ m} = 137,4 \text{ m}^2 - 0,3 * 5,725 \text{ m (krybbe)} = 12,02 \text{ m}^2$$

Stiantal : 60

$$60 * 12,02 = 721,35 \text{ m}^2$$

Sygestier

$$3,295 * 5,725 * 2 \text{ stier} = 37,73 \text{ m}^2$$

Samlet produktionsareal 759 m²

Alle stalde er identiske.